

การดำเนินการของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน
สำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย

โดย

พลตรี พรพจน์ เมธาวุฒินันท์
ผู้ช่วยอำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๕
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “การดำเนินการของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พลตรี พรพจน์ เมธาวุฒินันท์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๕ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖

พลโท

(ชาติชาย ชัยเกษม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การดำเนินการของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรี พรพจน์ เมธาวุฒินันท์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๖๕

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการในการได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ จากประเทศเจ้าบ้านขององค์การระหว่างประเทศของ ASEAN และองค์กรของอาเซียน ที่มีที่ตั้งอยู่ราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายไทย เพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเชิงพรรณนา และศึกษาหลักการและเหตุผลวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ การดำเนินการของ ACMM จะต้องเริ่มจากจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ และเริ่มจัดทำร่างเอกสารความตกลงการจัดตั้ง ACMM ใหม่ ที่ท้ายของเอกสารจะต้องมีการลงนามโดยผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ โดยเมื่อได้รับอนุมัติและมีการลงนามจากการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน หรือ ADMM แล้ว จะต้องจัดทำความตกลงกับประเทศเจ้าบ้านหรือ (Host Country Agreement: HCA) เช่นเดียวกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ทำกับรัฐบาลอินโดนีเซีย และเสนอกระทรวงการต่างประเทศนำเข้าคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตามต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ถ้าไม่สำเร็จจะต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการข้าวฉุกเงินของอาเซียนบวกสาม และกระทรวงกลาโหม ในฐานะผู้ก่อตั้งและผู้สนับสนุนหลักของ ACMM ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้าง ACMM ให้มีความเข้มแข็ง มีเจ้าหน้าที่ของประเทศสมาชิกต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันทำงาน รวมทั้งการขอรับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหมายรวมถึงเงินสนับสนุนองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ต่อไปควรขยายการวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินการในรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย รวมทั้งบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทยและกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนและใช้ประโยชน์จาก ACMM

Abstract

Title Actions by the Ministry of Defence of Thailand for the ASEAN Center of Military Medicine (ACMM) to obtain legal status, privileges and immunities for the international organization from Thailand.

Field Military

Name Major General Pornpott Medrawutinan **Courses** NDC **Class** 65

This research is a study of the process of obtaining the legal status, privileges and immunities for the international organization from the host country of the international organization of ASEAN and the organization of ASEAN located in the Kingdom of Thailand especially the steps taken under Thai laws to allow the ACMM to obtain the legal status, privileges and immunities for international organization from Thailand. This research is descriptive research which studied principles as well as analyzed reasons in comparison with the relate Agencies. The ACMM must start from registering as a foundation and start drafting a document for establishment of ACMM which is at the end of the document must have The signing of the representatives from all 10 ASEAN Member States. Once the document for establishment of ACMM is approved and signed by The ASEAN Defence Ministers' Meeting (ADMM). Another agreement (Host Country Agreement (HCA)) must be consequently made by the ACMM with Thailand as the ASEAN Secretariat did with the Government of Indonesia. The establishment of ACMM agreement and HCA will be proposed to the Ministry of Foreign Affairs to bring the cabinet for approval however it must be within the Immunities Act for International Organizations and international conferences in Thailand 2018. In case of this process is unsuccessful. It must be proceeded in the other way which is the same manner as The Act of ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve (APTERR). The ACMM should focus on strengthening the ACMM capabilities therefore there will have officers of various member countries joining together to work, including the support in various fields as well as the budget contribution. The next descriptive research studies should expand in details on ways to improve the ACMM after obtaining the legal status, privileges and immunities from Thailand and the roles and relations between The Ministry of Defence of Thailand and ACMM.

คำนำ

ปัจจุบัน ACMM ได้ดำเนินการในฐานะองค์กรของ ASEAN ในเวทีระหว่างประเทศแล้ว แต่ก็ยังมีได้รับในสถานะทางกฎหมายให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศอย่างถูกต้องภายใต้พระราชบัญญัติ เอกสิทธิและความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ อันเนื่องมาจากกระบวนการการจัดตั้ง ACMM ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศของ ASEAN ในอดีตมิได้เป็นไปตามกลไกการพิจารณาทางกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิและความคุ้มกัน สำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ แม้ว่า ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนใน พ.ศ.๒๕๖๒ ได้ประกาศให้ ACMM เป็นองค์กรย่อยภายใต้ ADMM อยู่ใน ภาคนวก ๑ ของกฎบัตรอาเซียนแล้วก็ตาม ซึ่งกระทรวงกลาโหม โดย สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักได้พยายามหาแนวทางในการดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะ นิติบุคคล เอกสิทธิและความคุ้มกันจากประเทศไทย เพื่อให้ ACMM สามารถทำธุรกรรมทางกฎหมายต่าง ๆ กับรัฐบาลไทย โดยเฉพาะการดำเนินการต่อเงินบริจาคจากประเทศสมาชิกอาเซียน ปีละประมาณ ๑๐ ล้านบาท และการดำเนินการธุรกรรมต่าง ๆ ตามระเบียบบริหารจัดการทั่วไปของ ACMM และระเบียบ บริหารจัดการด้านการเงินที่ต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ๆ ของรัฐบาลไทย ซึ่งถ้าสามารถ ดำเนินการได้แล้วจะนำไปสู่การเสนอแนะโดยผู้แทนบอร์ดบริหารของ ACMM ฝ่ายไทย ให้กับบอร์ดบริหาร ของ ACMM ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิและความคุ้มกันจากประเทศไทย เพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคง ระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือ ADMM และ ADMM-Plus และระหว่างกรอบความร่วมมือนอกภูมิภาค ในอนาคต รวมทั้งสามารถกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทยและกระทรวงกลาโหม ในการสนับสนุนและการใช้ประโยชน์จาก ACMM ได้อย่างถูกต้อง โดยการดำเนินการทำได้ใน ๓ ลักษณะ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป และเมื่อดำเนินการได้สำเร็จแล้วจะเป็นการดำเนินการในรายละเอียดของ ACMM ในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อการสร้างบทบาทและความสัมพันธ์ของกระทรวงกลาโหม ในการสนับสนุนและใช้ประโยชน์ต่อ ACMM

พลตรี

(พรพจน์ เมธาวุฒินันท์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๕

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
กล่าวนำ	๕
หลักการแผนงานและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน	๕
หลักการและลักษณะทั่วไปขององค์การระหว่างประเทศของ ASEAN	
และองค์กร ASEAN ที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย	๖
ลักษณะของสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	
ที่รัฐบาลต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลไทยให้กับองค์การระหว่างประเทศ	๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๓
สรุป	๑๖
บทที่ ๓ ทฤษฎีหลักการหรือแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง	๑๗
กล่าวนำ	๑๗
ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM)	๑๗
การขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ	๒๓
พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ	
และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑	๓๐
การจัดทำพระราชบัญญัติ	๔๐
สรุป	๔๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	
แนวทางการดำเนินการของกระทรวงกลาโหม	
เพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน	
สำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย	๔๕
กล่าวนำ	๔๕
การเปรียบเทียบการได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน	
สำหรับองค์การระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศ	
ที่อยู่ในอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย	๔๕
การขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	๔๗
การดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน	
จากรัฐบาลไทย ผ่านพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ	
ระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑	๔๘
พระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	๕๒
สรุป	๕๔
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๕๕
สรุป	๕๕
ข้อเสนอแนะ	๕๗
บรรณานุกรม	๕๙
ภาคผนวก	๖๐
ผนวก ก	
เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	
(Cecept Paper on the Establishment of ACMM)	๖๑
ผนวก ข	
ร่างขอบเขตการปฏิบัติงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	
(Terms of Reference of ACMM)	๖๓
ผนวก ค	
แถลงการณ์ประธานอาเซียนว่าด้วยการแพทย์ทหารอาเซียน	
(ASEAN Chair’s Press Statement on the ASEAN Center	
of Military Medicine (ACMM))	๖๙
ผนวก ง	
สรุปผลการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	
และขออนุมัติจัดตั้ง ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน	
กระทรวงกลาโหม	๗๐
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๔

สารบัญตาราง

ตารางที่

๓ - ๑ อัตรากำลังพลของ สงป.ศพอ.ภท.

หน้า

๒๒

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒ - ๑	กรอบแนวคิดของการวิจัย	๑๕
๓ - ๑	ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (ศบช.ภท.)	๒๑
๓ - ๒	ร่างโครงสร้างการจัด ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศพอ.ศปก.ทบ.) เพื่อพลาง	๒๓
๓ - ๓	ขั้นตอนการทำสนธิสัญญาหรือหนังสือสัญญา (ทวิภาคี)	๓๙
๔ - ๑	แผนงานการจัดทำร่างข้อตกลงการจัดตั้ง ACMM และร่างความตกลงกับประเทศเจ้าบ้านและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๕๐
๔ - ๒	กระบวนการเสนอความต้องการเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน	๕๑
๔ - ๓	ขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมายโดยกระทรวงกลาโหม	๕๓

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ 9 (9th ASEAN Defence Ministers' Meeting: 9th ADMM) ณ เกาะลังกาวี มาเลเซีย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีฉันทามติให้จัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine : ACMM) ขึ้น ณ ประเทศไทย ภายใต้เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of ASEAN Center of Military Medicine) ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว มีความสอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ.๒๕๖๘ (ASEAN Vision 2025) ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรต่าง ๆ ของอาเซียน โดยเฉพาะสำนักเลขาธิการอาเซียน และการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ของอาเซียน ในประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากขึ้น และต่อมา ที่ประชุม ADMM ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้ให้ความเห็นชอบขอบเขตการปฏิบัติงานของ ACMM (Terms of Reference (TOR) of ACMM) ซึ่งกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของ ACMM และบอร์ดบริหารของ ACMM ได้อนุมัติระเบียบบริหารจัดการทั่วไปของ ACMM พร้อมทั้งระเบียบบริหารจัดการด้านการเงิน และได้ดำเนินการกิจมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบัน ACMM ได้ดำเนินการในฐานะองค์กรของ ASEAN ในเวทีระหว่างประเทศแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมิได้รับสถานะทางกฎหมายให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศอย่างถูกต้องภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ อันเนื่องมาจากกระบวนการการจัดตั้ง ACMM ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศของ ASEAN ในอดีตมิได้เป็นไปตามกลไกการพิจารณาทางกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ แม้ว่าที่ประชุมสุดยอดอาเซียนใน พ.ศ.๒๕๖๒ ได้ประกาศให้ ACMM เป็นองค์กรย่อยภายใต้ ADMM อยู่ในภาคผนวก ๑ ของกฎบัตรอาเซียนแล้วก็ตาม ซึ่งกระทรวงกลาโหม โดยสำนักนโยบายและแผนกลาโหม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่ได้พยายามหาแนวทางในการดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะนิติบุคคล เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย เพื่อให้ ACMM สามารถทำธุรกรรมทางกฎหมายต่าง ๆ กับรัฐบาลไทย โดยเฉพาะการดำเนินการต่อเงินบริจาคจากประเทศสมาชิกอาเซียน ปีละประมาณ ๑๐ ล้านบาท และการดำเนินการธุรกรรมต่าง ๆ ตามระเบียบบริหารจัดการทั่วไปของ ACMM และระเบียบบริหารจัดการด้านการเงินที่ต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ของรัฐบาลไทย ซึ่งได้ดำเนินการมาโดยต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มการจัดตั้ง ACMM ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๐ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ได้เสนอกระทรวงการต่างประเทศในการขอให้ ACMM ได้รับสถานะดังกล่าว ซึ่งได้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของกระทรวงการต่างประเทศ และเสนอแนะให้

กระทรวงกลาโหมดำเนินการในลักษณะของการจัดตั้งเป็นองค์กรมนิติไปก่อนในระหว่างรอร่างพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอให้รัฐบาลไทยและรัฐสภาพิจารณา อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในการจัดตั้งในลักษณะเป็นองค์กรมนิติไม่ได้รับความเห็นชอบจากกรมแพทยทหารบก จนกระทั่งพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ได้มีผลบังคับใช้ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ได้ผลักดันในการขอสถานะของ ACMM อีกครั้ง ต่อกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งต่อมากระทรวงการต่างประเทศแจ้งว่า เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้ง ACMM ไม่มีการลงนามของผู้แทนจากรัฐบาลทั้ง ๑๐ ประเทศ จึงไม่เข้าข่ายการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ โดย กระทรวงกลาโหมต้องจัดทำเอกสารฉบับใหม่ และนำเสนอ ADMM อีกครั้ง หากกระทรวงกลาโหมต้องการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติฯ รวมทั้งให้กระทรวงกลาโหม อาจหาแนวทางในการให้ได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ขององค์กรอาเซียน โดยให้เสนอ ADMM ให้ความเห็นชอบให้ ACMM เป็นองค์กรที่มีชื่ออยู่ใน ANNEX I ของ ASEAN Charter ซึ่งกระทรวงกลาโหมอาจได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะ องค์กรของอาเซียนได้ ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๖๒ กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการตามคำแนะนำ จนกระทั่ง สามารถบรรจุให้ ACMM เป็นองค์กรภายใต้การประชุม ADMM อยู่ใน ANNEX I ของ ASEAN Charter อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศ แจ้งว่าองค์กรอาเซียนที่ ACMM ได้รับ ไม่มีกฎหมายใด ของประเทศไทยรองรับ จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหม ในการขับเคลื่อน ACMM เป็นอย่างมาก ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการที่จะใช้ประโยชน์จาก ACMM ในการรองรับความร่วมมือทางทหารในกรอบของ ADMM และ ADMM-Plus ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อบทบาทของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อแสวงหาแนวทางในการให้ ACMM ได้มาซึ่งสถานะทางกฎหมายเป็นองค์กรระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์ ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็น เป็นการศึกษากระบวนการในการได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ จากประเทศเจ้าบ้านขององค์การระหว่างประเทศ ของ ASEAN และองค์กรของอาเซียนที่มีที่ตั้งอยู่ราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินการ ตามกฎหมายไทย เพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ ระหว่างประเทศจากประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเชิงพรรณนา และศึกษา หลักการ และเหตุผลวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาและวิเคราะห์การจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศของ ASEAN และองค์กรของ ASEAN ที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และกระบวนการในการได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันจากประเทศเจ้าบ้าน เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับกระบวนการจัดตั้ง ACMM ในห้วงที่ผ่านมา โดยศึกษาจากเอกสารหลักฐานทางราชการจากกระทรวงกลาโหมและกระทรวง การต่างประเทศ เอกสารทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการขอรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบ กระบวนการในการที่ ACMM จะได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย ได้อย่างถูกต้อง

๒. นำผลการศึกษาวิจัยจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการให้ได้มาซึ่งสถานะทาง กฎหมายตลอดจนมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศของ ACMM และแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน จากประเทศไทย เพื่อรองรับการดำเนินการความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศในอนาคต รวมทั้งเสนอแนะบทบาทความสัมพันธ์ของประเทศไทยและกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุน และการใช้ประโยชน์จาก ACMM

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. สามารถนำผลการวิจัยไปจัดทำแนวทางการดำเนินการของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เพื่อให้ ACMM ได้มาซึ่งสถานะทางกฎหมาย ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่าง ประเทศจากประเทศไทย

๒. สามารถนำผลการวิจัยเสนอแนะให้กับบอร์ดบริหารของ ACMM ในการกำหนด แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน จากประเทศไทย เพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินการความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ ในกรอบความร่วมมือ ADMM และ ADMM-Plus และระหว่างกรอบความร่วมมือนอกภูมิภาคในอนาคต

๓. สามารถกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทยและกระทรวงกลาโหม ในการสนับสนุน และการใช้ประโยชน์จาก ACMM ได้อย่างถูกต้อง

คำจำกัดความ

ASEAN	หมายถึง	ประชาคมอาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations)
ADMM	หมายถึง	การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Minister's Meeting: ADMM)
ADMM-Plus	หมายถึง	การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Minister's Meeting Plus: ADMM-Plus)
ACMM	หมายถึง	ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine)

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กล่าวนำ

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเป็นการศึกษารายละเอียดของหลักการ แผนงานและระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับอาเซียน นานาชาติ และของประเทศไทย ในการดำเนินการเพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ดำเนินการจัดทำมาแล้ว และมีความเกี่ยวข้องกับ ACMM โดยตรง เช่น บทความวิชาการของ พล.อ.สมศักดิ์ รุ่งสิตา และบทความทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

หลักการแผนงานและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

การรวมกลุ่มของประเทศ หรือ การร่วมมือกันระหว่างกลุ่มประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ย่อมเป็นแนวทางของสภาพโลกาภิวัตน์ที่สภาพของระบบระหว่างประเทศไม่สามารถปิดกั้นพลวัตของการเปลี่ยนแปลงได้ แต่ท่ามกลางการรวมกลุ่มกันของรัฐย่อมต้องมีระเบียบและกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันอันที่จะนำมาสู่เสรีอันชอบธรรม กฎบัตรอาเซียนจึงเป็นหลักที่ต้องยึดปฏิบัติ และมีอำนาจที่จะให้สถานะนิติบุคคลแก่ความเป็นอัตลักษณ์ของอาเซียนและองค์กรของอาเซียน อันเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) เปรียบเสมือนเป็นรัฐธรรมนูญของอาเซียน ที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียน รวมถึงความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียนให้ได้ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ใน ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปีของการก่อตั้งอาเซียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาเซียนกำลังแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาเซียนที่กำลังจะก้าวเดินไปด้วยกันอย่างมั่นใจระหว่างประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั้ง ๑๐ ประเทศ และถือเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนอาเซียนให้เป็นองค์กรที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียนครบทั้ง ๑๐ ประเทศแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๑ และกฎบัตรอาเซียนจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นต้นมา จนเป็นเครื่องหมายยืนยันในการเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคที่มีสถานะทางกฎหมายและเป็นที่ยอมรับต่อภูมิภาคเสมอมา

วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๕ (ASEAN Vision 2025)

วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๕ (ASEAN Vision 2025) มีวัตถุประสงค์และหลักการที่ปรากฏในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนา และเจตนารมณ์ร่วม ที่จะอาศัยอยู่ในภูมิภาคที่มีสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพที่ยั่งยืน มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มีความมั่งคั่งร่วมกัน และมีความก้าวหน้าทางสังคม และส่งเสริมผลประโยชน์ อุดมคติ และความใฝ่ฝันของอาเซียน ในการจัดตั้งประชาคม ที่มีสถาบันที่เข้มแข็ง ด้วยการพัฒนากระบวนการการทำงานและการประสานงานของอาเซียน เพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรต่าง ๆ ของอาเซียน ซึ่งรวมถึงสำนักเลขาธิการอาเซียน นอกจากนี้ ASEAN Vision ๒๐๒๕ ยังได้เน้นย้ำให้มีการจัดตั้งสถาบันของอาเซียนที่มีตัวตนมากยิ่งขึ้น ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ และการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันต่าง ๆ ของอาเซียนที่จะถูกจัดตั้งขึ้นให้มีขีดความสามารถในการสร้างความร่วมมือของอาเซียนกับองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน และเปิดเวทีหารือความก้าวหน้า และแนวทางขับเคลื่อนบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงเป็นเวทีหารือแลกเปลี่ยนระหว่างองค์กรต่าง ๆ

หลักการและลักษณะทั่วไปขององค์การระหว่างประเทศของ ASEAN และองค์กร ASEAN ที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

ศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation: ACAI)

ตามที่การประชุม 13th ASEAN SOMHD ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๑ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชาได้เห็นชอบในหลักการสำหรับการจัดตั้ง ACAI ในประเทศไทย โดยกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดตั้งได้จัดทำร่างเอกสาร Agreement on the Establishment of ACAI) และแจ้งเวียนร่างเอกสารฯ รวมทั้งจัดการประชุมหารือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อพิจารณา ร่างเอกสารฯ โดย SOMHD Focal Points ได้รับรองร่างเอกสารฯ เมื่อมกราคม พ.ศ.๒๕๖๒ ที่ผ่านมาแล้วนั้น ซึ่งในการประชุม 14th ASEAN SOMHD ระหว่างวันที่ ๒ - ๔ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา ผู้แทนไทยได้นำเสนอความคืบหน้าการจัดตั้ง ACAI และแนวทางการดำเนินการต่อไป โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีคำถามและข้อกังวลในประเด็นต่าง ๆ เช่น กลไก โครงสร้าง และความยั่งยืนด้านการเงินของ ACAI ซึ่งเลขาธิการอาเซียนและผู้แทนไทยได้อธิบายระบบบริหารของ ACAI โดยมติที่ประชุมได้เห็นชอบต่อเอกสารฯ ดังกล่าว และขอให้แต่ละประเทศดำเนินการ ภายในประเทศเพื่อรับรองเอกสารฯ ในระดับรัฐมนตรี และการลงนามเอกสารฯ โดยรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน ระหว่างการประชุม 14th AHMM ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมราฐ โดยกระทรวงสาธารณสุขได้ส่งเอกสารฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาในแง่สารัตถะและกฎหมาย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อเอกสารฯ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ลงนาม ทั้งนี้ กรมการแพทย์เป็นหน่วยงานหลักโดยร่วมกับกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดกิจกรรม ได้แก่ ๑) ในการจัดให้มีกิจกรรมภายใต้ชื่อ ACAI อย่างน้อย ๒ ครั้ง ก่อนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒ ๒) จัดเตรียมพิธีเปิดและงานประชุม the 1st ACAI Academic International Conference ซึ่งจัดในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒ โดยจัดเป็น side meeting

ของ ASEAN Summit ๓) การสรรหาผู้แทนประเทศและผู้อำนวยความสะดวก ACAl และ ๔) การขอสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลในการดำเนินการกิจกรรมหรือโครงการ ACAl โดยที่ตั่งสำนักงาน ACAl อยู่ที่ ชั้น ๒ อาคาร DMS ๖ กรมการแพทย์

การจัดตั้ง ACAl จะก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งในระดับในประเทศอาเซียนและนานาชาติ ในการสร้างศักยภาพการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ผ่านการฝึกอบรมถ่ายทอด องค์ความรู้และ ประสบการณ์ การศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรม ซึ่งนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้สูงอายุมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ ทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ การจัดตั้ง ACAl จะสนับสนุนและเกี่ยวข้องกับงานป้องกันควบคุมโรค ในหลายด้าน เช่น การป้องกัน ควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรังรวมถึงการคัดกรองกลุ่ม โรคติดเชื้อ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้ผู้สูงอายุ โรคจาก การประกอบอาชีพ การฝึกอบรม ด้านการป้องกันควบคุมโรคนานาชาติ และการศึกษาวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องจะเน้นในด้านการส่งเสริมป้องกันมากกว่าการรักษาหรือฟื้นฟูสุขภาพ

ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM)

การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนขึ้นในประเทศไทยนั้นสืบเนื่องจากการที่กระทรวงกลาโหม ได้รับเกียรติจากประเทศสมาชิกของการประชุม ADMM-Plus อย่างเป็นทางการให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธาน คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารภายใต้กรอบ ADMM-Plus ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ร่วมกับ กระทรวงกลาโหมสหพันธรัฐรัสเซีย โดยเป็นการรับหน้าที่ต่อจากกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐ สิงคโปร์และกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น (ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานร่วมใน วงรอบปี พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๖) อย่างเป็นทางการตั้งแต่ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นต้นมา คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร ของไทยและสหพันธรัฐรัสเซีย ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารแนวคิดว่าด้วยการดำเนินงานของคณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร (Concept Paper on ADMM-Plus EWG on MM) เพื่อใช้เป็นแนวทาง การดำเนินงาน ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ โดยมีความเห็นว่าหน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิก อาเซียนและประเทศคู่เจรจาควรเพิ่มบทบาทในการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติให้มากขึ้น ทั้งนี้หน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาสามารถปฏิบัติการแพทย์ทหารผสม (Joint Military Medical Operations) ได้ อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความแตกต่างทางอัตลักษณ์ขององค์กร

นอกจากนั้นคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารของทั้ง ๒ ประเทศได้เล็งเห็นว่าการประสานงานอย่างแน่นแฟ้นระหว่างหน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของกิจการแพทย์ทหารในภูมิภาค จึงได้เสนอแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Military Medicine Coordination Center: AMMCC) ขึ้นในประเทศไทยไว้ในเอกสารแนวคิดว่าด้วยการดำเนินงานคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ADSOM-Plus) ณ กรุงเนปยีดอ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมื่อเมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร ได้จัดการประชุมทางวิชาการ ณ สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๗ เพื่อชี้แจงเอกสาร แนวคิดข้างต้น พร้อมทั้งหารือรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานในระหว่าง ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่วมกันว่า ประชาคมอาเซียนควรมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง

ความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร และเห็นชอบกับแนวความคิดในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน อย่างไรก็ตาม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อมา เมื่อตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ณ เมืองพัทยา ชลบุรี ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าควรเปลี่ยนชื่อศูนย์ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน (AMMCC) เป็น ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดตั้งหน่วยและภารกิจที่หลากหลายของหน่วยงานนี้ที่ครอบคลุมทั้ง การฝึกอบรม การประเมินสถานการณ์ทางการแพทย์ การรวบรวมข่าวสารทางการแพทย์ก่อนการเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ และการประสานงานเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ได้รับการต่อยอดจนนำไปสู่การจัดทำเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of ACMM) ซึ่งในเวลาต่อมา ที่ประชุม ADMM ครั้งที่ ๙ ณ ประเทศมาเลเซีย ได้ให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งมีมติให้จัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนขึ้นในประเทศไทย โดยใช้พื้นที่ของกรมแพทย์ทหารบกและมอบหมายให้คณะทำงานไปจัดทำร่างขอบเขตการปฏิบัติงาน ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Terms of Reference of ACMM) เป็นการเพิ่มเติม ทั้งนี้คณะทำงานได้จัดให้มีการประชุมหารือเพื่อระดมความคิดในการกำหนด TOR of ACMM ในหลายโอกาส ได้แก่ การประชุม ณ กรุงมอสโก สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ การหารือแบบทวิภาคีระหว่างคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารฝ่ายไทยและฝ่ายสหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ การประชุมพหุภาคีของหน่วยแพทย์ทหารประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ณ กรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ และการประชุมพหุภาคีของคณะทำงานร่วมกับผู้แทนสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ณ ประเทศไทย เมื่อมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ โดยผลการประชุมทุกระดับข้างต้นทำให้ได้รายละเอียดของร่างโครงสร้าง ภารกิจ และแนวทาง การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนที่สมบูรณ์ เพียงพอต่อการจัดตั้งและเริ่มปฏิบัติงานได้ และนำมาสู่พิธีเปิด ACMM อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๙ โดย ACMM เป็นกรณีตัวอย่างที่สำคัญหนึ่งขององค์การระหว่างประเทศ รูปแบบใหม่ที่ก่อตั้งตามกฎบัตรอาเซียนและมีสมาชิกที่ประกอบด้วยหน่วยงานรัฐบาลของรัฐสมาชิก ซึ่งมีการระบุไว้ในเอกสารก่อตั้งว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ความตกลงเอกสิทธิ์ความคุ้มกัน และสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ ว่า จะยังไม่ได้รับ ACMM เข้าพิจารณาในที่ประชุม เนื่องจากยังมีข้อถกเถียงทางกฎหมายหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องการขอรับเอกสิทธิ์ และความคุ้มกันทางการทูตต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องการคืนภาษีและการยกเว้นอากรสำหรับการนำเข้าสิ่งของเข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งในส่วนของความคุ้มกันขององค์กรนั้น ยังไม่สามารถให้ได้ เนื่องจาก ACMM ยังไม่ได้ทำความตกลงการก่อตั้งเป็นองค์การระหว่างประเทศ (Agreement on Establishment of ACMM) มีแต่เพียงการจัดทำเอกสารแนวความคิดในการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of ACMM) เท่านั้น ซึ่งแม้ว่าจะรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ให้ความเห็นชอบ รวมทั้งที่ประชุมสุดยอดอาเซียนได้มีฉันทามติให้ ACMM เป็นองค์กรย่อยของอาเซียน ในปี ๖๒ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์การระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างรัฐบาลในประเทศไทย แม้ว่า ACMM ได้มีบทบาทสำคัญในประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภูมิภาค แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทย ยังไม่ถึงว่ามีสถานะทางกฎหมายเสมือนว่าเป็นแค่กรอบ

ความร่วมมือย่อยภายใต้อาเซียนเท่านั้น จึงจะเห็นได้ว่า ACMM เป็นตัวอย่างของรูปแบบขององค์การระหว่างประเทศที่มีลักษณะแบบลูกผสมหรือกึ่งรัฐบาล ที่ควรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะองค์การของอาเซียนหรือเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การระหว่างประเทศได้มีการก่อตั้งในลักษณะของการร่วมมือของประเทศในภูมิภาคอย่าง ASEAN ควรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ ที่พึงได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเสมือนกับองค์การสหประชาชาติหรือไม่ ซึ่งทำให้เกิดความยากลำบากในการพิจารณาว่า ACMM นั้นมีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศด้วยหรือไม่ และถ้าไม่เป็น จะมีสถานะเป็นอะไร ซึ่งในขณะนี้ ยังขาดคำนิยามและหลักเกณฑ์ (criteria) ที่ชัดเจน ในการพิจารณาว่าอะไรคือองค์การระหว่างประเทศ ในส่วนของประเทศไทยควรมีการจำแนกองค์การ ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยอมรับแค่ ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และ ๒) องค์การเอกชนระหว่างประเทศ

ลักษณะของสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ที่รัฐบาลต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลไทยให้กับองค์การระหว่างประเทศ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษ ในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๐๔ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติและทบวง การชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๐๔ เพื่อเป็นกฎหมายอนุวัติการในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสองฉบับ ได้แก่ ๑) อนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติ ฉบับที่สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้รับรองเมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๘๙ (Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 1946) และ ๒) อนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของทบวงการชำนัญพิเศษฉบับที่สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้รับรองเมื่อ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๙๐ (Convention on the Privileges and Immunities of Specialized Agencies of 1947) ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและเป็นรูปแบบของกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่อมา ในภายหลัง เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก พ.ศ.๒๕๓๗ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง พ.ศ.๒๕๕๒ สำหรับเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษใน ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๐๔ สำหรับองค์การระหว่างประเทศที่อยู่นอกกรอบสหประชาชาติที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นที่ประสงค์ที่จะเข้ามาจัดตั้งสำนักงานใหญ่ (Headquarters) หรือสำนักงานภูมิภาค (Regional Office) จะต้องมีการจัดทำความตกลงจัดตั้งสำนักงานใหญ่ (Headquarters Agreement) หรือ ความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement) ระหว่างประเทศไทยกับองค์การระหว่างประเทศดังกล่าว และหากมีประเด็นเรื่องของการกำหนดสถานะความเป็นนิติบุคคล (legal or juridical personality) และเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน (privileges and immunities) ภายใต้กฎหมายไทย ประเทศไทยจะต้องมีการออกกฎหมายอนุวัติการเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การต่าง ๆ เหล่านั้น ก่อนที่จะลงนามและให้สัตยาบันความตกลงจัดตั้งสำนักงานใหญ่

หรือความตกลงประเทศเจ้าภาพดังกล่าว ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการออกกฎหมายอนุวัติการ เป็นรายกรณี ต้องผ่านกระบวนการนิติบัญญัติที่ใช้เวลานานในการดำเนินการ เนื่องจากการจัดทำ ความตกลงจัดตั้งสำนักงานใหญ่ และความตกลงประเทศเจ้าบ้าน เป็นสนธิสัญญาประเภทหนึ่งที่ไม่ต้องมีผล บังคับใช้โดยตรง กล่าวคือ จะต้องมีการทบทวนไทยรองรับจึงจะมีผลบังคับใช้ได้ เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๒๓ วรรค ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ ที่จะต้องออกพระราชบัญญัติ เพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา จึงเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ด้วยเหตุผลดังกล่าว การออกกฎหมายอนุวัติการให้แต่ละองค์การฯ เป็นรายกรณี ๆ ไปที่มีความล่าช้า และไม่แน่นอน ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสที่จะพัฒนาสถานะความเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคของ องค์การระหว่างประเทศ เนื่องจากองค์การระหว่างประเทศที่ไทยมีบทบาทนำและองค์การระหว่างประเทศ อื่น ๆ อาจตัดสินใจเลือกไปตั้งที่ประเทศอื่นแทน โดยประเทศเหล่านั้นตระหนักถึงประโยชน์ของการเป็นที่ตั้ง ขององค์การระหว่างประเทศและพร้อมที่จะโน้มน้าวให้องค์การระหว่างประเทศ ไปตั้งสำนักงาน ในประเทศของตน ดังนั้นแบบแผนทางกฎหมายที่มีลักษณะเป็นกฎหมายกลางสำหรับการจัดตั้ง องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากสหประชาชาติ ที่ได้ผ่านการพิจารณาและเห็นชอบ จากฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว จะก่อให้เกิดความคล่องตัวในเชิงกฎหมายและลดขั้นตอนในกระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่า “ผู้ทำความตกลงคือรัฐบาล ซึ่งมีแต่อำนาจบริหาร แต่ไม่มีอำนาจนิติบัญญัติ” การดำเนินการเพื่อขออำนาจในการจัดทำความตกลงจัดตั้งสำนักงานใหญ่ หรือความตกลงของประเทศเจ้าภาพ จึงเป็นอำนาจของรัฐสภา ซึ่งรัฐสภาจะออกกฎหมายภายในรองรับการดำเนินการของฝ่ายบริหาร ซึ่งการกำหนดแนวทางของกฎหมายที่จะเป็นก้าวสำคัญสู่การเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยภายใต้ โลกเสรีต่อไป แต่จากข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น การเกิดขึ้นใหม่ขององค์การระหว่างประเทศลูกผสม ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องมีค่านิยมและหลักเกณฑ์เช่นที่กล่าวมาแล้ว และตราบดที่ยังไม่มีการจำแนก ประเภทขององค์การระหว่างประเทศที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันจะก่อให้เกิดปัญหาของการตีความ และการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานที่ปราศจากหลักเกณฑ์การพิจารณาอ้างอิงจำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) การมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวย (conducive infrastructure) ๒) ความชัดเจนของกฎหมาย ที่รองรับ (legal certainty) และ ๓) การมีวิสัยทัศน์ที่มองการไกลถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง ของรูปแบบการจัดตั้งขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งทั้ง ๓ ประเด็นล้วนแล้วเป็นปัจจัยที่จะเสริมสร้าง และเกื้อหนุน ซึ่งกันและกันในการมีกฎหมายที่จะสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์การระหว่างประเทศเข้ามา ในประเทศไทย โดยกฎหมายที่จะร่างขึ้นใหม่นั้นควรคำนึงถึงพัฒนาการขององค์การระหว่างประเทศ ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

ความตกลงระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

สถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่รัฐบาลอินโดนีเซียมอบให้กับสำนักงาน เลขาธิการอาเซียนผ่านความตกลงระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) โดยสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๙ โดยรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้จัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียและสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ว่าด้วยการให้สถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันกับสำนักงาน เลขาธิการอาเซียน (Agreement between the Government of the Republic of Indonesia and

the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) on Hosting and Granting Privileges and Immunities to the ASEAN Secretariat) ซึ่งมีการลงนาม เมื่อ ๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๕ ณ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรกัมพูชา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๕ มีสาระสำคัญคือ การกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียนและรัฐบาลของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเกี่ยวกับการใช้และการดูแลรักษาทำเนียบของเลขาธิการอาเซียน รวมทั้งรับรองให้อาเซียนเป็นนิติบุคคลภายใต้กฎหมายอินโดนีเซีย และกำหนดหน้าที่ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และการให้ออกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเลขาธิการอาเซียน รองเลขาธิการอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ ซึ่งไม่ใช่บุคคลที่มีสัญชาติอินโดนีเซีย จะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นไปอย่างเป็นอิสระภายในอาณาเขตของประเทศเจ้าบ้านตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนา ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. ๑๙๖๑ โดยจะได้รับการยกเว้นภาษีจากเงินเดือน และค่าตอบแทน ที่ได้รับจากอาเซียนผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการองค์กร ข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ.๒๕๖๑

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการองค์กรข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ.๒๕๖๑ โดยเมื่อ ๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ได้มีการลงนามความตกลงการสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve Agreement) เพื่อจัดตั้งองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม ซึ่งในความตกลงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักเลขานุการองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม โดยสถานะบุคคลตามกฎหมายของสำนักเลขานุการจะต้องเป็นไปตามกฎหมายของประเทศเจ้าบ้านที่สำนักเลขานุการตั้งอยู่ และสถานที่ตั้งสำนักเลขานุการจะต้องได้รับฉันทามติจากประเทศสมาชิก ทั้งนี้ ประเทศไทย ได้ยื่นข้อเสนออย่างเป็นทางการ เพื่อขอเป็นประเทศเจ้าภาพในการจัดตั้งสำนักเลขานุการ และได้รับฉันทามติให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของสำนักเลขานุการ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๕ ตามข้อเสนอของไทยในเรื่องการสนับสนุน รวมทั้งการให้ออกสิทธิ์และการอำนวยความสะดวกแก่สำนักเลขานุการและเจ้าหน้าที่ ดังนั้น เพื่อให้สำนักเลขานุการเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย รวมถึงให้สำนักเลขานุการและเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้มีสัญชาติไทยได้รับเอกสิทธิ์และการอำนวยความสะดวกในการเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการองค์กรข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม พ.ศ.... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๙ สาระสำคัญของกฎหมายคือกำหนดให้สำนักเลขานุการเป็นนิติบุคคล มีภูมิลำเนาในประเทศไทยและได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้จากการดำเนินงาน

ความตกลงอาเซียนกับศูนย์ประสานงานเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ

ศูนย์ประสานงานเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN coordinating Centre for Humanitarian: AHA Centre) เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลที่มีเป้าหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับสหประชาชาติ

และองค์การระหว่างประเทศในการจัดการภัยพิบัติและตอบสนองฉุกเฉินในภูมิภาคอาเซียน โดยมีการจัดทำ ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ (Agreement on the Establishment of the ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management) โดยรายละเอียดของ Agreement ได้บ่งถึงความรับผิดชอบของประเทศเจ้าบ้าน (อินโดนีเซีย) ในการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม และสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของศูนย์ AHA Centre และประเทศเจ้าบ้านจะต้องให้ความยินยอม แก่เจ้าหน้าที่ของ AHA Centre ในการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามความเหมาะสม

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ ในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศ ในประเทศไทย พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นเครื่องมือที่จะให้การสนับสนุนอย่างสำคัญแก่นโยบายของรัฐบาลอันที่จะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเช่นเดียวกับนโยบายที่จะให้ไทยเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน นอกจากนั้น ยังเป็นการช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ตลอดจนเสริมสร้างความเชื่อมั่นในบทบาทของไทยต่อประชาคมโลก รวมทั้งจะส่งผลดีในทางอ้อมต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยว อันจะนำมาซึ่งรายได้ และเงินตราต่างประเทศให้กับประเทศไทยเป็นผลพลอยได้ และจะเป็นการส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ที่ทันสมัยให้กับสังคมไทย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นกฎหมายกลางในการคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ โดยกำหนดหลักการในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามความจำเป็นของแต่ละองค์การซึ่งจะมีการออกพระราชกฤษฎีกาหรือประกาศเพื่อให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศแต่ละรายเป็นการเฉพาะ อันจะช่วยลดขั้นตอน และลดระยะเวลาของกระบวนการจัดตั้งสำนักงานและการจัดประชุมขององค์การระหว่างประเทศในประเทศไทย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดกรอบการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ สอดคล้องกับขอบเขตที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสหประชาชาติ ปี พ.ศ.๒๕๐๔ ที่ไทยเป็นภาคี และแนวปฏิบัติที่ไทยเคยทำกับองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ ร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ ๑) องค์การระหว่างประเทศ (องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลและกึ่งรัฐบาล) และบุคลากรขององค์การฯ ๒) กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศและบุคลากรของกลุ่มความร่วมมือฯ ๓) ผู้จัดและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ให้สิทธิประโยชน์ซึ่งไม่ใช่เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน แก่การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการจัดการประชุมและนิทรรศการ

หลักเกณฑ์การจัดตั้งมูลนิธิ

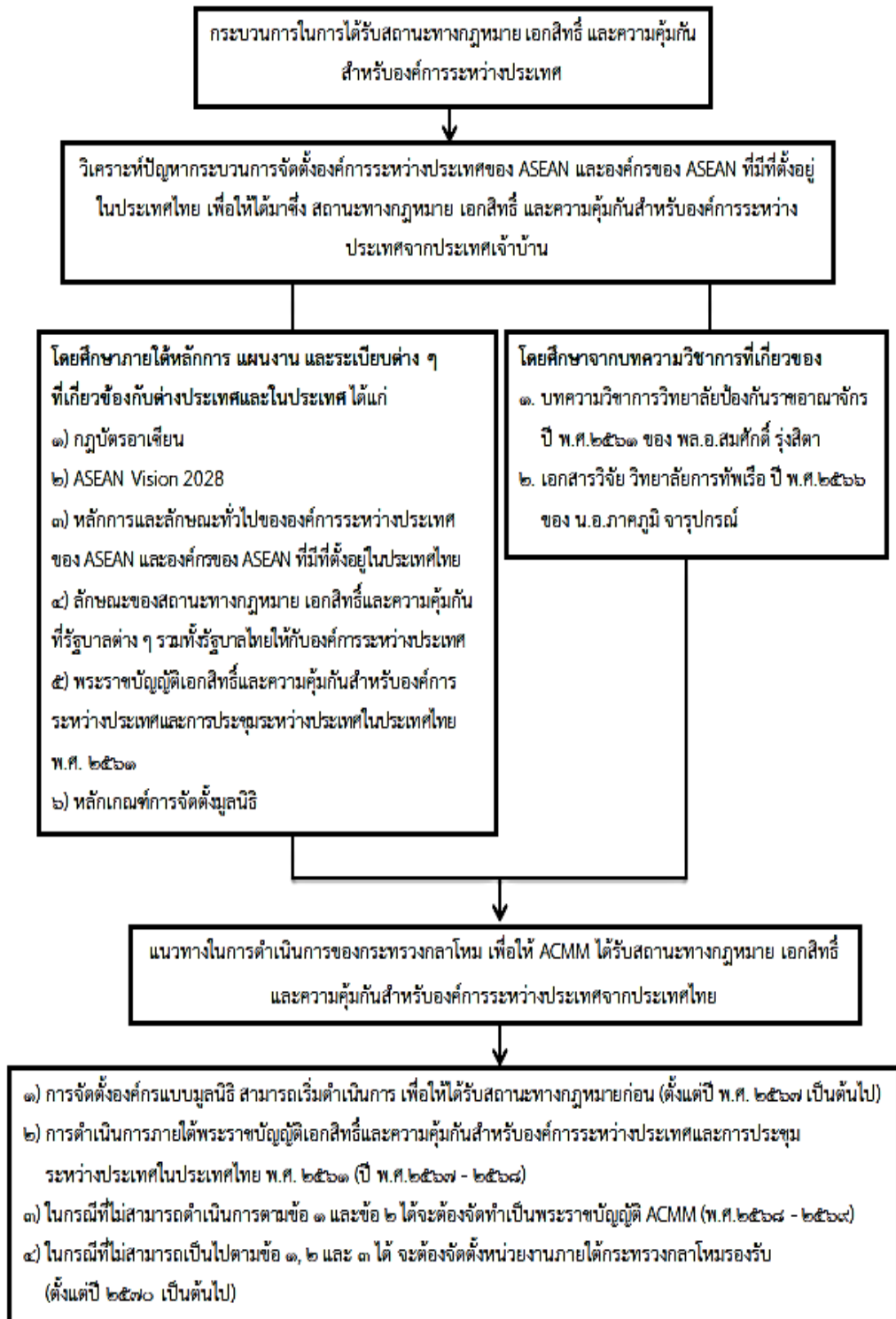
หลักเกณฑ์การจัดตั้งมูลนิธิ มูลนิธิเป็นนิติบุคคลที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่ง และเป็นนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นเพื่อถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันได้รับมาโดยการจัดสรรให้เป็นมูลนิธิ หรือได้รับบริจาคเพิ่มเติมในภายหลัง โดยกฎหมายกำหนดไว้ชัดว่าวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของมูลนิธิ จะต้องเป็นไปเพื่อการกุศล สาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยมีได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน และจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ มูลนิธิมีคณะกรรมการเป็นผู้แทนนิติบุคคล และคณะกรรมการจะต้องดำเนินกิจการของมูลนิธิให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายและข้อบังคับของมูลนิธิกำหนดไว้ มูลนิธิแตกต่างกับสมาคมตรงที่มูลนิธิไม่มีสมาชิก และไม่มีการประชุมใหญ่สมาชิก จึงไม่มีการกำกับดูแลจากภายนอกอย่างสมาคม คงมีแต่การควบคุมจากภายนอกโดยรัฐ โดยทะเบียนมูลนิธิ หรือโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้น มูลนิธิเมื่อจดทะเบียนแล้ว จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จัดสรรให้แก่มูลนิธิ และถือว่ามูลนิธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ แต่มูลนิธิจะใช้สอยหรือหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นได้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ในการขอจดทะเบียนมูลนิธินั้นให้ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะตั้งขึ้น ในคำขอต้องระบุเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรรสำหรับมูลนิธิ รายชื่อ ที่อยู่และอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน พร้อมกับแนบข้อบังคับของมูลนิธิกับคำขอ ประกอบกับกฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๕

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. พล.อ.สมศักดิ์ รุ่งสิตา (๒๕๖๑) บทความวิชาการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เรื่อง บทบาทและโครงสร้างของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เพื่อรองรับความร่วมมือทางทหาร ในกรอบอาเซียน กระทรวงกลาโหมไทยและกระทรวงกลาโหมสหพันธรัฐรัสเซียได้รับเกียรติให้ทำหน้าที่เป็นประธานร่วม EWG on MM ครอบรอบปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ โดยมีภารกิจที่สำคัญประการ หนึ่งคือ การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนขึ้นในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทและโครงสร้างที่เหมาะสมของ ACMM การแสวงหาความร่วมมือจากมิตรประเทศและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงอัตราของกรมแพทย์ทหารบกที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดตั้ง ACMM โดยผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนอยู่ภายใต้กรมแพทย์ทหารบก โดยมีอัตราและภารกิจในการดำเนินการในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการและกำกับดูแล การดำเนินงานความร่วมมือด้านการแพทย์ทหารของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูล และดำเนินการแพทย์ทหารในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมี เจ้ากรมแพทย์ทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชา แบ่งการจัดออกเป็น ๕ ส่วนงาน ประกอบด้วย ส่วนบังคับบัญชา ส่วนสนับสนุน ส่วนกรรมวิธีข้อมูล ส่วนวางแผนและการปฏิบัติการ และส่วนประสานงาน

๒. น.อ.ภาคภูมิ จารุปกรณ์ (๒๕๖๕) เอกสารวิจัย วิทยาลัยการทัพเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เรื่อง แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนให้เป็นองค์กรของอาเซียนโดยสมบูรณ์ ซึ่งในปัจจุบัน ACMM ได้ดำเนินการในฐานะองค์กรของ ASEAN ในเวทีระหว่างประเทศแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีได้รับในสถานะทางกฎหมายให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศอย่างถูกต้องภายใต้พระราชบัญญัติ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ที่มีที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยถูกต้อง อันเนื่องมาจากกระบวนการการจัดตั้ง ACMM ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศของ ASEAN ในอดีตมิได้เป็นไปตามกลไกการพิจารณาทางกฎหมาย ภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่าง ประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ประเด็นปัญหาดังกล่าว โดยจะเริ่มทำการศึกษาวิจัยจากระดับภูมิภาค ในประเด็นของกรอบความร่วมมือ ADMM และ ADMM-Plus ว่าจะสามารถลดความขัดแย้งระหว่างกัน ของประเทศสมาชิก และสามารถส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงให้กับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้หรือไม่ ก่อนที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปศึกษาเปรียบเทียบกับกระบวนการจัดตั้ง ACMM ซึ่งผลที่ได้รับ จากการศึกษาวิจัยนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ให้เป็นองค์กร ของ ASEAN ได้อย่างสมบูรณ์ รวมทั้งเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลต่อไป

แผนภาพที่ ๒ - ๑ กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

การให้สถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศ เป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักของการให้สถานะดังกล่าวกับสถานเอกอัครราชทูต กงสุล และเจ้าหน้าที่การทูต และเพื่อให้สอดคล้องกับปรากฏการณ์ของการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ เป็นจำนวนมากในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การระหว่างประเทศถือเป็นบุคคล ตามกฎหมายระหว่างประเทศที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นในการพัฒนารอบกฎหมายระหว่างประเทศและในประเทศ เพื่อรองรับ ปรากฏการณ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การมีปฏิสัมพันธ์ของรัฐกับองค์การระหว่างประเทศซึ่งมีที่ตั้ง อยู่ในแต่ละประเทศ ยังคงขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่จะเป็นผู้พิจารณาและกำหนดว่าจะดำเนินการ ในรูปแบบใด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายภายในประเทศ จึงยังไม่มีรูปแบบ ของกฎหมายภายในที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานในการให้สถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศที่ชัดเจน ทั้งนี้ ประเทศไทยควรพิจารณาประโยชน์ที่จะได้รับ จากองค์การระหว่างประเทศนั้นและหลักการไม่เลือกปฏิบัติ เช่นเดียวกับรัฐบาลอินโดนีเซียที่มอบสถานะ ทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันให้กับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และ AHA Centre เป็นต้น โดยรูปแบบในการได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่องค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้รับมีหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถที่จะนำมาเป็นตัวอย่างสำหรับการดำเนินการของ ACMM ได้ในอนาคต

บทที่ ๓

ทฤษฎีหลักการ หรือแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

กล่าวนำ

จากการนำเสนอที่มาของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) และความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting Plus: ADMM-Plus) และสภาพปัญหาในการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ACMM) ในบทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นั้น ในบทที่ ๓ ทฤษฎีหลักการ หรือแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง จะได้รวบรวมรายละเอียดของโครงสร้าง การจัด ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ของ ACMM รวมทั้งกฎหมาย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้สถานะทางกฎหมาย และการมอบเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศเพื่อนำมาเป็นกรอบในการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบ และเป็นแนวทาง ในการจัดตั้ง ACMM ในฐานะองค์กรของอาเซียนให้มีสถานะทางกฎหมายถูกต้องเป็นองค์การระหว่าง ประเทศที่มีที่ตั้งในประเทศไทย ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน จัดตั้งโดยความเห็นชอบของ ADMM ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการสนับสนุนหลักจากรัฐบาลไทย และมีโครงสร้างที่สำคัญจำนวน ๒ ส่วน คือ ในส่วนของประเทศไทย คือ ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม ปฏิบัติหน้าที่ ในการประสานงานด้านนโยบายกับ ACMM ซึ่งบริหารงานโดยบอร์ดบริหาร ซึ่งเป็นเจ้ากรมแพทย์ ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียน หรือผู้แทน และมีเจ้าหน้าที่หลัก จำนวน ๕๘ อัตรา จัดจาก ศูนย์ แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก ซึ่งมีที่ตั้งถาวรอยู่ที่อาคารกรมแพทย์ทหารบก ชั้นที่ ๔ สำหรับการขอจดทะเบียนมูลนิธิ นั้น เป็นรายละเอียดในการขอให้องค์กรเป็นมูลนิธิ ซึ่งประกอบไปด้วย หลักเกณฑ์การจัดตั้งมูลนิธิ การจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการของมูลนิธิ การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ การจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิที่เลิกแล้ว การยื่นคำจดทะเบียน และรายละเอียด อื่น ๆ ที่จำเป็น พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุม ระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ มีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะองค์การและการประชุม ระหว่างประเทศที่กฎหมายคุ้มครองเอกสิทธิ์ ที่จะได้รับภายใต้กฎหมาย การเพิกถอนเอกสิทธิ์ และความคุ้มครอง หลักเกณฑ์และกระบวนการทางสนธิสัญญา การจัดทำพระราชบัญญัติเป็นขั้นตอน ในการจัดทำพระราชบัญญัติ เช่น การเสนอร่างพระราชบัญญัติ กระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และการเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ

ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine¹ : ACMM)

การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนขึ้นในประเทศไทยนั้นสืบเนื่องจากการที่ กระทรวงกลาโหม ได้รับเกียรติจากประเทศสมาชิกของการประชุม ADMM-Plus อย่างเป็นทางการให้

ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารภายใต้กรอบ ADMM-Plus ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ร่วมกับ กระทรวงกลาโหมสหพันธรัฐรัสเซีย โดยเป็นการรับหน้าที่ต่อจากกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐสิงคโปร์และกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น (ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานร่วมใน วักรอบปี พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๖) อย่างเป็นทางการตั้งแต่ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นต้นมา คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารของไทยและสหพันธรัฐรัสเซียได้ร่วมกันจัดทำเอกสารแนวคิดว่าด้วยการดำเนินงานของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร (Concept Paper on ADMM-Plus EWG on MM) เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ โดยมีความเห็นว่าหน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาควรเพิ่มบทบาทในการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงครามโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติให้มากขึ้น ทั้งนี้หน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาสามารถปฏิบัติการแพทย์ทหารผสม (Joint Military Medical Operations) ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความแตกต่างทางอัตลักษณ์ขององค์กร

นอกจากนั้นคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารของทั้ง ๒ ประเทศได้เล็งเห็นว่าการประสานงานอย่างแน่นแฟ้นระหว่างหน่วยแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจาจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของกิจการแพทย์ทหารในภูมิภาค จึงได้เสนอแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Military Medicine Coordination Center: AMMCC) ขึ้นในประเทศไทย ไว้ในเอกสารแนวคิดว่าด้วยการดำเนินงานคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ADSOM-Plus) ณ กรุงเนปยีดอ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมื่อเมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารได้จัดการประชุมทางวิชาการ สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๗ เพื่อชี้แจงเอกสารแนวคิดข้างต้น พร้อมทั้งหารือรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานในระหว่าง ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่วมกันว่า ประชาคมอาเซียนควรมีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางความร่วมมือ ด้านการแพทย์ทหาร

¹นาวาเอก ภาคภูมิ จารุปรกรณ์. “แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้เป็นองค์กร ของอาเซียนโดยสมบูรณ์”. เอกสารวิจัย วิทยาลัยการทัพเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, ๒๕๖๕. และเห็นชอบกับแนวความคิดในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน อย่างไรก็ตาม ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อมา เมื่อตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าควรเปลี่ยนชื่อศูนย์ประสานงานแพทย์ทหารอาเซียน (AMMCC) เป็น ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดตั้งหน่วยและภารกิจที่หลากหลายของหน่วยงานนี้ที่ครอบคลุมทั้ง การฝึกอบรม การประเมินสถานการณ์ทางการแพทย์ การรวบรวมข่าวสารทางการแพทย์ก่อนการเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ และการประสานงานเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ได้รับการต่อยอดจนนำไปสู่การจัดทำเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of ACMM) ซึ่งในเวลาต่อมา ที่ประชุม ADMM ครั้งที่ ๙ ณ ประเทศมาเลเซีย ได้ให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งมีมติให้จัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนขึ้นในประเทศไทย โดยใช้พื้นที่ของกรมแพทย์ทหารบกและมอบหมายให้คณะทำงานไปจัดทำร่างขอบเขตการปฏิบัติงานศูนย์แพทย์ทหาร

อาเซียน (Terms of Reference of ACMM) เป็นการเพิ่มเติม ทั้งนี้คณะทำงานได้จัดให้มีการประชุมหารือเพื่อระดมความคิดเห็นในการกำหนด TOR of ACMM ในหลายโอกาส ได้แก่ การประชุม ณ กรุงมอสโก สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ การหารือแบบทวิภาคีระหว่างคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหารฝ่ายไทยและฝ่ายสหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ การประชุมพหุภาคีของหน่วยแพทย์ทหารประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ณ กรุงเซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย เมื่อพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ และการประชุมพหุภาคีของคณะทำงานร่วมกับผู้แทนสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ณ ประเทศไทย เมื่อมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ โดยผลการประชุมทุกระดับข้างต้นทำให้ได้รายละเอียดของร่างโครงสร้าง ภารกิจ และแนวทาง การจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนที่สมบูรณ์ เพียงพอต่อการจัดตั้งและเริ่มปฏิบัติงานได้ และนำมาสู่พิธีเปิด ACMM อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๙ โดย ACMM เป็นกรณีตัวอย่างที่สำคัญหนึ่งขององค์การระหว่างประเทศรูปแบบใหม่ที่ก่อตั้งตามกฎหมายและมีสมาชิกที่ประกอบด้วยหน่วยงานรัฐบาลของรัฐสมาชิกซึ่งมีการระบุไว้ในเอกสารก่อตั้งว่าเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายความตกลงเอกสิทธิ์ความคุ้มกันและสิทธิพิเศษขององค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ ว่า จะยังไม่ได้รับ ACMM เข้าพิจารณาในที่ประชุม เนื่องจากยังมีข้อถกเถียงทางกฎหมายหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องการขอรับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องการคืนภาษีและการยกเว้นอากรสำหรับการนำเข้าสิ่งของเข้ามาในราชอาณาจักร รวมทั้งในส่วนของความคุ้มกันขององค์กรนั้น ยังไม่สามารถให้ได้ เนื่องจาก ACMM ยังไม่ได้ทำความตกลงการก่อตั้งเป็นองค์การระหว่างประเทศ (Agreement on Establishment of ACMM) มีแต่เพียงการจัดทำเอกสารแนวความคิดในการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of ACMM) เท่านั้น ซึ่งแม้ว่าจะรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศให้ความเห็นชอบ รวมทั้งที่ประชุมสุดยอดอาเซียนได้มีฉันทามติให้ ACMM เป็นองค์กรย่อยของอาเซียนในปี ๖๒ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์การระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างรัฐบาลในประเทศไทย แม้ว่า ACMM ได้มีบทบาทสำคัญในประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ทหารของภูมิภาค แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยยังไม่ถือว่าเป็นสถานะทางกฎหมายเสมือนว่าเป็นแค่กรอบความร่วมมือย่อยภายใต้อาเซียนเท่านั้น จึงจะเห็นได้ว่า ACMM เป็นตัวอย่างของรูปแบบขององค์การระหว่างประเทศที่มีลักษณะแบบลูกผสมหรือกึ่งรัฐบาล ที่ควรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะองค์กรของอาเซียนหรือเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การระหว่างประเทศได้มีการก่อตั้งในลักษณะของการร่วมมือของประเทศในภูมิภาคอย่าง ASEAN ควรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ ที่พึงได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน เสมือนกับองค์การสหประชาชาติหรือไม่ ซึ่งทำให้เกิดความยากลำบากในการพิจารณาว่า ACMM นั้นมีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศด้วยหรือไม่ และถ้าไม่เป็น จะมีสถานะเป็นอะไร ซึ่งในขณะนี้ ยังขาดคำนิยามและหลักเกณฑ์ (criteria) ที่ชัดเจน ในการพิจารณาว่าอะไรคือองค์การระหว่างประเทศ ในส่วนของประเทศไทย ควรมีการจำแนกองค์การ ระหว่างประเทศอย่างไรบ้าง ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยอมรับแค่ ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และ ๒) องค์การเอกชนระหว่างประเทศ

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ได้จัดการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน และแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนให้มีสถานะเป็นองค์การ

ระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้จัดตั้งส่วนประสานงาน ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.) ขึ้น โดยมีการปรับโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพล สปง.ศพอ.กท. จากจำนวน ๕๖ อัตรา เป็น ๑๘ อัตรา ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ จำนวน ๒ อัตรา และฝ่ายปฏิบัติการจำนวน ๑๖ อัตรา จัดจาก สป. และฝ่ายประสานภารกิจ จำนวน ๔ อัตรา จัดจากกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพเนื่องจากในห้วงที่ผ่านมา สปง.ศพอ.กท. ได้ปฏิบัติหน้าที่ ในลักษณะการอำนวยการและประสานงานเป็นหลัก สำหรับในส่วนของการปฏิบัติภารกิจนั้น หน่วยแพทย์ของ บก.ทท. และเหล่าทัพ ซึ่งมีกำลังพล และยุทธโศปกรณ์ ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ดังนั้น จึงสามารถปรับลดอัตรากำลังพลลงได้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความประหยัดในการบริหาร ทรัพยากร

สปง.ศพอ.กท. มีภารกิจและหน้าที่ ดังนี้

๑. วางแผน อำนวยการ ดำเนินงาน กำกับดูแล และประสานงาน การดำเนินงานความร่วมมือ ด้านการแพทย์ทหารของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้เป็นไปตามนโยบายที่ประชุม ADMM

๒. สนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการอาเซียน กระทรวงกลาโหมในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ ควบคุม และกำกับดูแล การดำเนินความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร ของกรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย

๓. ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานในกรอบความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เกี่ยวกับการฝึกร่วม/ผสม ประชุมร่วม และการปฏิบัติการทางการแพทย์ ทหารอื่นๆ ร่วมกับ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, กองบัญชาการกองทัพไทย, และเหล่าทัพ

๔. เสนอชื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

๕. เสนอแนะ และเป็นฝ่ายอำนวยการให้กับ กรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย

๖. จัดกำลังพลและสิ่งอุปกรณ์ รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้เป็นไปตามผลการประชุม ADMM และข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน รวมทั้งข้อตกลงและกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. ปฏิบัติภารกิจตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายโดยมีการแบ่งมอบเป็นส่วนราชการขึ้น ตรง ส่วนอำนวยการปฏิบัติ ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (สอป.ศบช.กท.) มีผู้อำนวยการส่วน ประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (ผอ.สปง.ศพอ.กท.) เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ และการแบ่งมอบส่วนราชการและหน้าที่ ดังนี้

ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.) ประกอบด้วย ๒ ฝ่าย ดังนี้

๑) ฝ่ายอำนวยการ สปง.ศพอ.กท. มีหน้าที่

๑.๑) อำนวยการ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ สปง.ศพอ.กท.

๑.๒) ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านธุรการของศูนย์แพทย์ทหาร

อาเซียน

๑.๓) การดำเนินการเกี่ยวกับเงินอุดหนุนประจำปี และงบประมาณตามโครงการ Project-Based Programme ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

๒) ฝ่ายปฏิบัติการและประสานภารกิจ สงป.ศพอ.กท. มีหน้าที่

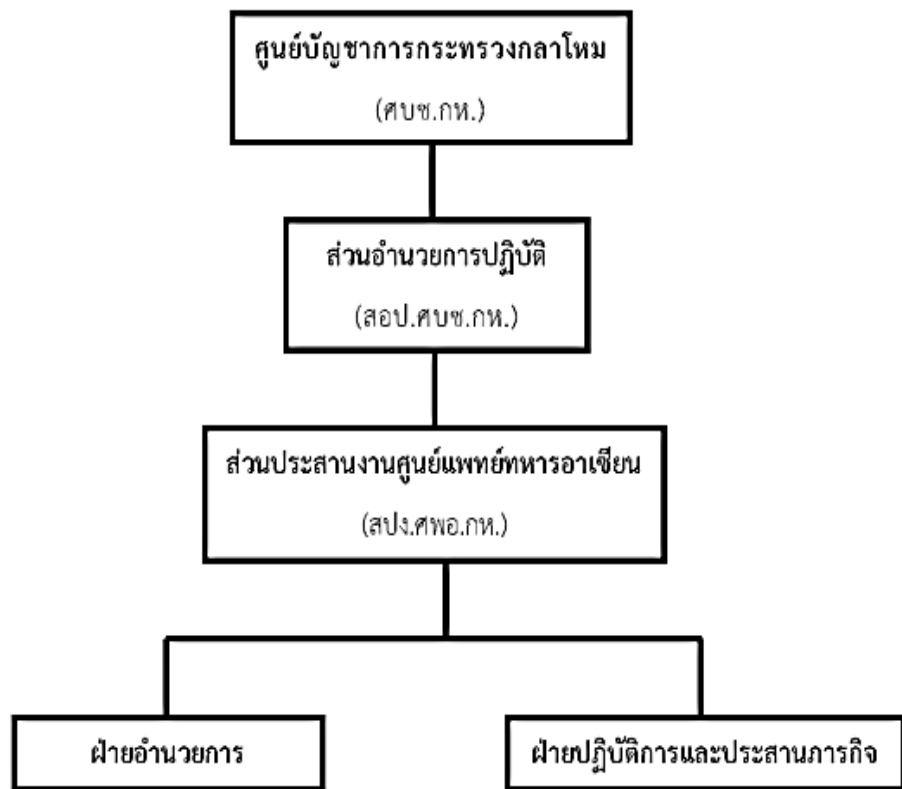
๒.๑) ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ ACMM อีกหน้าที่หนึ่ง ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าเลขาธิการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

๒.๒) รายงานผลการปฏิบัติ และปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ รวมทั้งเสนอความต้องการทางธุรการของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้กับ ฝ่ายอำนวยการ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓) ประสานงานกับ บก.ทท. และเหล่าทัพ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

แผนภาพที่ ๓ - ๑ ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (ศบช.กท.)

ผังการจัด

ที่มา : หนังสือ สนผ.กท. ที่ กท ๐๒๐๗/๓๗๕๒ ลง ๑๐ ก.ย.๖๔

อัตรากำลังพล

ตารางที่ ๓ - ๑ อัตรากำลังพลของ สปง.ศพอ.กท.

ลำดับ	ตำแหน่ง	อัตรา	ชั้นยศ	หมายเหตุ
	ฝ่ายอำนวยการ สปง.ศพอ.กท.			
๑.	ผอ.สปง.ศพอ.กท.	๑	พล.ต., พล.ร.ต., พล.อ.ต.	(๑)
๒.	หน.ฝ่ายอำนวยการ	๑	พ.อ.(พ.) - พ.อ., น.อ.(พ.) - น.อ.	(๒)
	ฝ่ายปฏิบัติการและประสานภารกิจ สปง.ศพอ.กท.			
๓.	น.ฝ่ายปฏิบัติการ	๑๐	พ.อ. - ร.ต., น.อ. - ร.ต.	(๓)
๔.	น.ฝ่ายประสานภารกิจ	๔	พ.อ. - ร.ต., น.อ. - ร.ต.	(๔)
๕.	ส.ฝ่ายปฏิบัติการ	๒	จ.ส.อ. - ส.ต., พ.จ.อ. - จ.ต., พ.อ.อ. - จ.ต.	(๕)
	รวมอัตรากำลังพลปฏิบัติงานทั้งสิ้น	๑๘		

หมายเหตุ :

- (๑) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๑ นาย
- (๒) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๑ นาย
- (๓) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๑๐ นาย
- (๔) บรรจุกำลังพลจาก บก.ทท. จำนวน ๑ นาย, ทบ. จำนวน ๑ นาย, ทร. จำนวน ๑ นาย และ ทอ. จำนวน ๑ นาย
- (๕) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๒ นาย

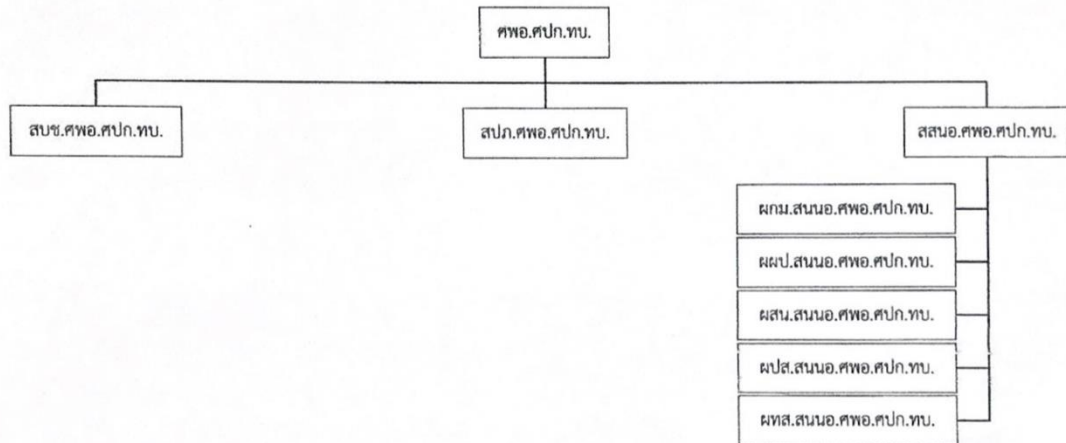
กำหนดให้ สปง.ศพอ.กท. มีที่ตั้งชั่วคราว ณ ศาลาว่าการกลาโหม และ ACMM ณ พบ. โดย ทบ. สนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณ ชั้น ๔ พบ. ระหว่าง ๑ ต.ค.๖๕ - ปัจจุบัน

กองทัพบกได้จัดโครงสร้างและอัตรากำลัง ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพบก (ศพอ.ศปก.ทบ.) จำนวน ๕๘ อัตรา โดยบรรจุจากกำลังพลของ ทบ. เพื่อให้สามารถสนับสนุนการดำเนินการของ ACMM ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวความคิดการปฏิบัติงานและการพัฒนากิจการสายแพทย์ตามแผนแม่บทการพัฒนา หน่วย/เหล่า ทหารแพทย์ ปีพ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รวมทั้งให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของ พบ. อย่างมีเอกภาพ โดยมีภารกิจในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลการดำเนินงาน ความร่วมมือด้านการแพทย์ทหารของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมี จก.พบ. เป็นผู้รับผิดชอบ แบ่งการจัดออกเป็น ๓ ส่วนงาน ประกอบด้วย ส่วนบังคับบัญชา (สบช.ศพอ.ศปก.ทบ.) ส่วนประสานภารกิจ (สปภ.ศพอ.ศปก.ทบ.) ส่วนสนับสนุนอาเซียน (สสนอ.ศพอ.ศปก.ทบ.)

ผังการจัด

แผนภาพที่ ๓ - ๒ ร่างโครงสร้างการจัด ศพอ.ศปก.ทบ. (เพื่อพลาง)

ร่างโครงสร้างการจัด ศพอ.ศปก.ทบ. (เพื่อพลาง)

การขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ

๑. หลักเกณฑ์การจัดตั้งมูลนิธิ

มูลนิธิเป็นนิติบุคคลที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่สร้างขึ้นเพื่อถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันได้รับมาโดยการจัดสรรให้เป็นมูลนิธิหรือได้รับบริจาคเพิ่มเติมในภายหลัง โดยกฎหมายกำหนดไว้ชัดว่าวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของมูลนิธิ จะต้องเป็นไปเพื่อการกุศล สาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือ เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยมีได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน และจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ มูลนิธิมีคณะกรรมการเป็นตัวแทนนิติบุคคล และคณะกรรมการจะต้องดำเนินกิจการของมูลนิธิให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายและข้อบังคับของมูลนิธิกำหนดไว้ มูลนิธิแตกต่างกับสมาคมตรงที่มูลนิธิไม่มีสมาชิก และไม่มีการประชุมใหญ่สมาชิก จึงไม่มีการกำกับดูแลจากภายนอกอย่างสมาคม คงมีแต่การควบคุมจากภายนอกโดยรัฐ โดยทะเบียนมูลนิธิ หรือโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้น มูลนิธิเมื่อจดทะเบียนแล้วจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จัดสรรให้แก่มูลนิธิ และถือว่ามูลนิธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ แต่มูลนิธิจะใช้สอยหรือหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นได้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

๒. การจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ

ในการขอจดทะเบียนมูลินิธินั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติถึงรายการที่ต้องมีในคำขอจดทะเบียนมูลนิธิ ซึ่งตามมาตรา ๑๑๔ ได้บัญญัติว่า การขอจดทะเบียนมูลนิธิ นั้น ให้ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะตั้งขึ้น ในคำขออย่างน้อยต้องระบุเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรรสำหรับมูลนิธิ รายชื่อและอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน พร้อมกับแนบข้อบังคับของมูลนิธิมากับคำขอ

ด้วย ประกอบกับ กฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๕ ข้อ ๓ กำหนดว่า ให้ผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ ตามแบบ ม.น.๑ ท้ายกฎหมายนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะจัดตั้งขึ้น โดยในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานเขต ส่วนในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอ ดังนั้นใน ส่วนของการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่ง ท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะจัดตั้งขึ้น เนื่องจากในข้อบังคับจะต้องบอกด้วยว่ามูลนิธิจะมีที่ตั้ง สำนักงานใหญ่อยู่ที่ใด จะมีสาขาด้วยหรือไม่ ถ้ามีที่ตั้งสำนักงานสาขาจะอยู่ที่ใด ทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องกับ โดยตรงเรื่องภูมิสำเนาของนิติบุคคลกับอำนาจของนายทะเบียนมูลนิธิ จึงต้องรู้ว่าที่ตั้งของสำนักงาน ใหญ่ของมูลนิธินั้นอยู่ในท้องที่ใดเสมอ

๓. การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมูลนิธิ

ตามมาตรา ๑๑๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ต้องแนบ ข้อบังคับไปพร้อมกับการยื่นคำขอจดทะเบียนมูลนิธิด้วย จึงทำให้ต้องมีข้อบังคับก่อนที่จะมีการยื่นคำ ขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ และมาตรา ๑๑๒ (๕) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติให้ ข้อบังคับของมูลนิธิต้องมีรายการเกี่ยวกับข้อกำหนดของคณะกรรมการมูลนิธิ ได้แก่ จำนวนกรรมการ การตั้งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ ซึ่งมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ได้บัญญัติ ให้การแต่งตั้งกรรมการแทนผู้ที่ออกไปให้ทำได้ตามข้อบังคับกำหนดเท่านั้น ดังนั้น หากในข้อบังคับมูลนิธิได้กำหนดในกรณีดังกล่าวไว้แล้ว การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการมูลนิธิ ย่อมกระทำได้ และมูลนิธิต้องนำไปจดทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือ เปลี่ยนแปลงกรรมการมูลนิธิ ถ้าหากข้อบังคับมูลนิธิไม่ได้กำหนดในเรื่องการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการมูลนิธิไว้ คณะกรรมการมูลนิธิมีอำนาจที่จะแก้ไขเพิ่มเติมได้

๔. การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ

เหตุเลิกมูลนิธินั้น กฎหมายบัญญัติถึงเหตุที่มูลนิธิต้องเลิกไว้หลายประการ ทั้งกรณีที่ต้องเลิกกันหากมีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับเกิดขึ้นหรือกรณีที่มูลนิธิล้มละลาย รวมทั้ง กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เลิกมูลนิธิ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พหุศาสตร์ ดังนี้

มาตรา ๑๓๐ มูลนิธิย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ๑) เมื่อมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ เนื่องจากมาตรา ๑๑๒ มิได้กำหนดให้ต้อง ระบุเหตุเลิกไว้ในข้อบังคับ ดังนั้น ข้อบังคับของมูลนิธิจะระบุถึงเหตุเลิกมูลนิธิไว้ หรือไม่ได้ ในกรณีที่ระบุไว้ว่าเหตุการณ์อย่างใดให้ถือเป็นเหตุเลิกมูลนิธิ
- ๒) ถ้ามูลนิธิตั้งขึ้นไว้เฉพาะระยะเวลาใด เมื่อสิ้นระยะนั้น อาจทำได้โดยระบุไว้ใน วัตถุประสงค์ของมูลนิธิซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับ หรือจะกำหนดไว้ใน ข้อบังคับข้ออื่นของมูลนิธิอันว่าด้วยการเลิกมูลนิธิโดยตรงเลยก็ได้
- ๓) ถ้ามูลนิธิตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใด และได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ สำเร็จบริบูรณ์แล้ว หรือวัตถุประสงค์นั้นกลายเป็นพันธวิสัย
- ๔) เมื่อมูลนิธิล้มละลาย ตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

- ๕) เมื่อศาลมีคำสั่งให้เลิกมูลนิธิตามมาตรา ๑๓๑ ในส่วนของการจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ กฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนให้แจ้งต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ใด ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒ บัญญัติแต่เพียงว่า เมื่อมูลนิธิมีเหตุต้องเลิกตามมาตรา ๑๓๐ แล้ว ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่ง ขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่มีการเลิกมูลนิธิ ในขณะที่กฎกระทรวง ว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๕ หมวด ๔ การเลิกมูลนิธิ ข้อ ๑๕ กำหนดว่า การแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามแบบ ม.น.๖ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังนั้น การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนดังกล่าวจึงต้องตีความตามกฎหมายโดยอนุโลมตามนัยมาตรา ๑๑๔ ด้วยว่า การจดทะเบียนเลิกมูลนิธิจะต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งขึ้นด้วย

๕. การจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิที่เลิกแล้ว

เนื่องจากวัตถุประสงค์แต่แรกเริ่มของมูลนิธิตามมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติไว้ว่าจะต้องเป็นไปเพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น ฉะนั้น เมื่อต้องเลิกมูลนิธิแล้วทรัพย์สินที่เหลืออยู่จึงต้องจัดสรรให้แก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะเช่นเดียวกัน ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓๔ ได้กำหนดกรณีเมื่อเลิกมูลนิธิและมีการชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดจะต้องโอนทรัพย์สินนั้นให้แก่นิติบุคคลตามลำดับต่อไปนี้

- ๑) ต้องโอนให้แก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๑๐ ตามที่ระบุชื่อไว้ในข้อบังคับของมูลนิธิ
- ๒) ถ้าข้อบังคับไม่ได้ระบุชื่อมูลนิธิหรือนิติบุคคลดังกล่าวไว้ให้พนักงานอัยการผู้ชำระบัญชี หรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใด อาร้องขอต่อศาลให้จัดสรรทรัพย์สินนั้นแก่มูลนิธิหรือนิติบุคคลอื่นที่ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงที่สุดกับวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น
- ๓) ถ้าการจัดสรรทรัพย์สินดังกล่าวไม่อาจกระทำให้ทรัพย์สินของมูลนิธิตกเป็นของแผ่นดิน ในส่วนของการจดทะเบียนเลิกมูลนิธิ กฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าให้แจ้งต่อนายทะเบียน ณ ท้องที่ใด ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒ บัญญัติแต่เพียงว่า เมื่อมูลนิธิมีเหตุต้องเลิกตามมาตรา ๑๓๐ แล้ว ให้คณะกรรมการของมูลนิธิที่อยู่ในตำแหน่ง ขณะมีการเลิกมูลนิธิแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่มีการเลิกมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๕ โดยกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนมูลนิธิ การดำเนินกิจการ และการทะเบียนมูลนิธิ พ.ศ.๒๕๔๕ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๖ (๑) (๔) และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๐๓) ออกตามความในมาตรา ๙๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๖) ออกตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการหรือข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับ ๓ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายเป็นหนังสือให้ดำเนินการเกี่ยวกับมูลนิธิตี่ว่าการอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ที่ว่าการกิ่งอำเภอ

การยื่นคำขอจดทะเบียน

ข้อ ๓ ให้ผู้ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิจะจัดตั้งขึ้น โดยในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่น ณ สำนักงานเขต ส่วนในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอ พร้อมทั้ง หลักฐานดังต่อไปนี้จำนวนสามชุด

(๑) รายชื่อเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรรสำหรับมูลนิธิ

(๒) รายชื่อ ที่อยู่ และอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน

(๓) ข้อบังคับของมูลนิธิ

(๔) คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สินแก่มูลนิธิของเจ้าของทรัพย์สินตาม (๑) ที่มีผลตาม

(๕) สำเนาพินัยกรรม ในกรณีที่การขอจดทะเบียนมูลนิธิหรือการจัดสรรทรัพย์สินสำหรับมูลนิธิตาม (๑) เกิดขึ้นโดยผลของพินัยกรรมนั้น

(๖) สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจออกให้ และสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของบุคคลตาม (๑) และ (๒) หรือหลักฐานอื่นที่สามารถแสดงสถานภาพของบุคคลและถิ่นที่อยู่ในทำนองเดียวกันในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีหลักฐานตามที่กำหนด เช่น คนต่างด้าวหรือพระภิกษุ

(๗) แผนผังโดยสังเขปแสดงที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และที่ตั้งสำนักงานสาขาทั้งปวง

(๘) หนังสืออนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ใช้สถานที่ตาม (๗) (๙) สำเนารายงานการประชุมจัดตั้งมูลนิธิ (ถ้ามี)

ข้อ ๔ มูลนิธิที่จะได้รับการจดทะเบียนจะต้องเป็นมูลนิธิที่มีการใช้ชื่อมูลนิธิตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อมูลนิธิต้องเป็นภาษาไทยที่ไม่มีความหมายหยาบคาย แต่ในกรณีที่มูลนิธิประสงค์จะใช้ชื่อเป็นภาษาต่างประเทศทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เขียนทับศัพท์เป็นอักษรไทยและอาจกำกับภาษาต่างประเทศนั้นไว้ด้วยก็ได้

(๒) ในกรณีที่ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อมูลนิธิหรือประกอบกับชื่อมูลนิธิ ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิต้องยื่นหลักฐานดังต่อไปนี้มาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตามข้อ ๓ ด้วย

(ก) หนังสืออนุญาตให้ใช้ชื่อจากเจ้าของพระนาม เจ้าของชื่อ หรือทายาท

(ข) หนังสืออนุญาตจากสำนักพระราชเลขาธิการ ในกรณีที่ใช้พระนามพระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นพระเจ้าวรวงศ์เธอขึ้นไป

(๓) ในกรณีที่ใช้ชื่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลใดเป็นชื่อ มูลนิธิหรือประกอบชื่อมูลนิธิ ผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิต้องยื่นหนังสืออนุญาตให้ใช้ชื่อจากหน่วยงานหรือนิติบุคคล นั้น ๆ มาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตามข้อ ๓ ด้วย

ข้อ ๕ ข้อบังคับของมูลนิธิซึ่งผู้ขอจัดตั้งมูลนิธิยื่นมาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนตาม ข้อ ๓ จะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการมูลนิธิและการจัดการทรัพย์สินและบัญชีของมูลนิธิ ดังต่อไปนี้

(ก) อำนาจของคณะกรรมการของมูลนิธิในการใช้จ่ายทรัพย์สินที่เป็นทุนหรือดอกผล อันเกิดจากทุน

(ข) การเก็บรักษาทรัพย์สินของมูลนิธิที่เป็นทุนหรือดอกผลอันเกิดจากทุน

ข้อ ๖ ในกรณีที่มูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วประสงค์จะแต่งตั้งกรรมการของมูลนิธิ ขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ ให้มูลนิธิยื่นคำขอตามแบบ ม.น. ๒ ทำยกฎกระทรวงนี้ ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งอยู่พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้จำนวนสามชุด

(๑) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของ มูลนิธิให้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิ

(๒) สำเนาบัญชีรายชื่อคณะกรรมการของมูลนิธิชุดเดิม

(๓) รายชื่อ ที่อยู่ และอาชีพของผู้ที่จะเป็นกรรมการของมูลนิธิที่ขอแต่งตั้งขึ้นใหม่ ทั้งชุดหรือที่ขอเปลี่ยนแปลง

(๔) สำเนาข้อบังคับของมูลนิธิ

(๕) สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจออกให้ และสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของกรรมการของมูลนิธิ ที่จะแต่งตั้งขึ้นใหม่ตาม (๓) หรือหลักฐานอื่นที่สามารถแสดงสถานภาพของบุคคลและถิ่นที่อยู่ใน ทำนองเดียวกันในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีหลักฐานตามที่กำหนด เช่น คนต่างด้าวหรือพระภิกษุ

ข้อ ๗ ในกรณีที่มูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ ให้มูลนิธิยื่นคำขอตามแบบ ม.น. ๒ ทำยกฎกระทรวงนี้ ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ ของมูลนิธิตั้งอยู่พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้จำนวนสามชุด

(๑) สำเนารายงานการประชุมหรือเอกสารอื่นที่แสดงถึงมติของคณะกรรมการของมูลนิธิ ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิ

(๒) สำเนาข้อบังคับของมูลนิธิในปัจจุบันและข้อบังคับของมูลนิธิในส่วนของที่ประสงค์ จะขอแก้ไขเพิ่มเติม

(๓) แผนผังโดยสังเขปแสดงที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแห่งใหม่ของมูลนิธิ และหนังสืออนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ใช้สถานที่ดังกล่าว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง ที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา หรือมีการตั้งสำนักงานสาขาแห่งใหม่

การรับจดทะเบียนและการทะเบียนมูลนิธิ

ข้อ ๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจากผู้ขอจดทะเบียนแล้ว ให้ตรวจสอบคำขอและหลักฐานต่าง ๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วจึงเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

ในกรณีที่เป็นการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบชื่อของมูลนิธิดังกล่าวว่าซ้ำกับชื่อของมูลนิธิที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ ก่อนเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

ข้อ ๙ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๘ แล้ว หากนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของมูลนิธิตามคำขอจัดตั้งมูลนิธิตามข้อ ๓ หรือ ตามคำขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิตามข้อ ๗ มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานของสภากาชาดแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องอยู่ในความควบคุมของสภากาชาดแห่งประเทศไทย ให้นายทะเบียนส่งคำขอจดทะเบียน ดังกล่าวไปให้สำนักงานคณะกรรมการกาชาดแห่งประเทศไทยพิจารณานุญาตตามกฎหมายว่าด้วย วัฒนธรรมแห่งชาติ ก่อนที่นายทะเบียนจะดำเนินการพิจารณาจดทะเบียนต่อไป

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าไม่อาจรับจดทะเบียนได้ด้วยเหตุตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่รับจดทะเบียน หนังสือให้ผู้ขอจดทะเบียนทราบโดยมิชักช้า ซึ่งตามปกติให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตอรับวันแต่ในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนมารับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวจากนายทะเบียนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง

ข้อ ๑๑ ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนเมื่อ

(๑) เห็นว่ารับจดทะเบียนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมูลนิธิ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยอุทธรณ์ให้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๑๑๕ วรรคห้า หรือ

(๓) มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้รับจดทะเบียน

ข้อ ๑๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียน ให้นายทะเบียนออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน จัดตั้งมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้ หรือออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน แต่งตั้งกรรมการของมูลนิธิขึ้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของมูลนิธิหรือการแก้ไข เพิ่มเติมข้อบังคับของมูลนิธิตามแบบ ม.น. ๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนมูลนิธิสำหรับมูลนิธินั้นตามแบบ ม.น. ๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ในกรณีที่มูลนิธิได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ให้นายทะเบียนบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในทะเบียนมูลนิธิของมูลนิธินั้นด้วย

การดำเนินการของมูลนิธิ

ข้อ ๑๓ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้นิติกรรายงานผลการดำเนินการต่อนายทะเบียน พร้อมทั้งหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการดำเนินกิจการของมูลนิธิในปีที่ผ่านมา

(๒) บัญชีรายได้รายจ่ายและสำเนาบัญชีของมูลนิธิในรอบปีที่ผ่านมาซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้รับรองความถูกต้องแล้ว

(๓) สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการของมูลนิธิทุกครั้งที่ปีที่ผ่านมา

ข้อ ๑๔ ในกรณีมีเหตุเกี่ยวกับการดำเนินการของมูลนิธิตามมาตรา ๑๒๙ ที่นายทะเบียนอาจร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอดถอนกรรมการของมูลนิธิผู้ใดหรือถอดถอนคณะกรรมการ ของมูลนิธิ

ทั้งคณะ นายทะเบียนอาจร้องขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ แทนนายทะเบียนได้ ในกรณีที่นายทะเบียนร้องขอให้พนักงานอัยการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนช่วยเหลือพนักงานอัยการในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

การเลิกมูลนิธิต

ข้อ ๑๕ การแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง ให้ คณะกรรมการของมูลนิธิตอยู่ในตำแหน่งขณะมีการเลิกมูลนิธิตแจ้งการเลิกมูลนิธิต่อนายทะเบียนตาม แบบ ม.น. ๖ ทำयกฎกระทรวงนี้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับแจ้งการเลิกมูลนิธิต จากนั้นให้ตรวจสอบการแจ้งเลิก และหลักฐานต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อบังคับของมูลนิธิตและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยมูลนิธิตหรือไม่ แล้วจึงเสนอความเห็นต่อนายทะเบียน

ข้อ ๑๖ เมื่อได้มีการแจ้งการเลิกมูลนิธิตตามข้อ ๑๕ หรือเมื่อศาลได้แจ้งคำพิพากษา หรือ คำสั่งถึงที่สุดให้มูลนิธิตล้มละลายหรือแจ้งคำสั่งถึงที่สุดให้เลิกมูลนิธิตให้นายทะเบียนทราบตาม มาตรา ๑๓๒ วรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศการเลิกมูลนิธิตในราชกิจจานุเบกษาโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๗ เมื่อนายทะเบียนประสงค์จะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเลิกมูลนิธิตใดในกรณีหนึ่ง กรณีใดตามมาตรา ๑๓๑ ให้นายทะเบียนสอบสวนข้อเท็จจริงนั้นก่อน โดยมีหนังสือแจ้งให้มูลนิธิต ยื่นคำแถลงแสดงเหตุผลของตนเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากมูลนิธิตนั้นมิได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนหรือคำชี้แจงของมูลนิธิตนั้นยังไม่เป็นที่พอใจแก่นายทะเบียน ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเลิกมูลนิธิตต่อไป ในการนี้นายทะเบียนอาจร้องขอ ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการแทนนายทะเบียนก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนร้องขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ นายทะเบียน ช่วยเหลือพนักงานอัยการในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีการเลิกมูลนิธิตซึ่งจะต้องมีการชำระบัญชีมูลนิธิต ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอ รายงานการชำระบัญชีต่อนายทะเบียนตามแบบ ม.น. ๗ ทำยกฎกระทรวงนี้

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑

องค์การระหว่างประเทศที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

สำหรับประเภทขององค์การระหว่างประเทศที่ได้รับความคุ้มครองตามร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ ปรากฏอยู่ในมาตรา ๓ โดยมีการแบ่งองค์การระหว่างประเทศที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้ออกเป็นสองประเภท ได้แก่ องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และองค์การระหว่างประเทศระดับกึ่งรัฐบาล ได้แก่ ๑) องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล หมายถึง องค์การที่รัฐต่าง ๆ ร่วมกันจัดตั้งขึ้น และเป็นสมาชิก หรือองค์การที่จัดตั้งขึ้นตามการประชุมระหว่างประเทศที่รัฐบาลไทยให้การรับรอง เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน เป็นต้น และ ๒) ส่วนขององค์การระหว่างประเทศระดับกึ่งรัฐ หมายถึง องค์การที่สมาชิกส่วนหนึ่งเป็นรัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และมีสมาชิกอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ใช่รัฐ นอกจากนี้ ร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ยังระบุให้ "คณะกรรมการกาชาดสากลระหว่างประเทศ และ "สภาเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ" องค์การระหว่างประเทศด้านมนุษยธรรม ที่ไม่ได้มีสถานะเป็นทั้งองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศระดับกึ่งรัฐบาล เป็นองค์การที่ได้รับการคุ้มกันตามกฎหมายนี้ด้วย

การประชุมที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ตามร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ "การประชุมระหว่างประเทศ" ถูกแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ "การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ" หมายถึงการประชุมที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้แทนของรัฐหรือผู้แทนองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมประชุม และ "การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน" หมายถึงการประชุมที่จัดในประเทศไทยโดยมีคนจากต่างประเทศมาร่วมประชุมแต่ไม่ใช้การประชุมโดยตัวแทนภาครัฐ ทั้งนี้องค์การระหว่างประเทศที่เป็นเอกชนรวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศที่ไม่มีรัฐชาติเป็นสมาชิกจึงไม่ได้รับการคุ้มกันตามกฎหมายนี้

เอกสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศและผู้ปฏิบัติงาน

สำหรับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ต่าง ๆ ตามร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ มีการจำแนกออกเป็นสี่ลักษณะ ได้แก่

๑) เอกสิทธิ์และความคุ้มกันองค์การระหว่างประเทศ (มาตรา ๕) เช่น การยกเว้นภาษีทางตรงขององค์การและทรัพย์สินตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนด, ได้รับการคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายทุกรูปแบบยกเว้นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์, ได้รับการคุ้มครองการใช้รหัส รวมทั้งการส่งและรับหนังสือตอบโต้เช่นเดียวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต, การตรวจหนังสือโต้ตอบและการสื่อสารขององค์กรเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้, รวมทั้งได้รับการคุ้มกันจากการยึดค้น หรือริบทรัพย์สินหรือสินทรัพย์ขององค์การ เป็นต้น ๒) เอกสิทธิ์และความคุ้มกันบุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ" (มาตรา ๖) เช่น ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะส่วนของเงินเดือน

หรือค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลของบุคคลนั้น ๆ, ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับของใช้ส่วนตัวที่นำเข้าประเทศในการมารับตำแหน่งครั้งแรก, ความคุ้มกันจากการจับกุมคุมขังหรือยึดสัมภาระส่วนตัว, ความคุ้มกันและความสะดวกเกี่ยวกับสัมภาระส่วนตัวในระดับเดียวกับผู้แทนทางการทูต, ความคุ้มกันจากการดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำในตำแหน่งหน้าที่ และได้รับความคุ้มกันจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวาจาหรือลายลักษณ์อักษรที่กระทำในตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น มีข้อน่าสังเกตด้วยว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศที่เป็นชาวต่างชาติ กับผู้ปฏิบัติงานที่เป็นชาวไทยหรือเป็นผู้มีถิ่นพำนักถาวรในไทยจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันต่างกัน โดยมาตรา ๖ วรรคสองกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานชาวไทยหรือผู้มีถิ่นพำนักถาวรได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเฉพาะจากการถูกดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวาจาหรือลายลักษณ์อักษรที่กระทำในตำแหน่งหน้าที่เท่านั้น

การจัดประชุมภาคีรัฐมีเอกสิทธิ์โดยอัตโนมัติ ส่วนการประชุมภาคเอกชน ต้องร้องขอ โดยมีเงื่อนไขกำกับ

๓) "เอกสิทธิ์และความคุ้มกันผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาคีรัฐ" (มาตรา ๑๐) เช่น ได้รับการยกเว้นภาษีทางตรงสำหรับรายได้ที่เกิดจากการจัดการประชุมในประเทศไทย, ได้รับการยกเว้นข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการประชุม เป็นต้น สำหรับ "ผู้แทนของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุม" จะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๖ ส่วน "ผู้เข้าร่วมการประชุมที่ไม่ใช่ตัวแทนของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐ" ก็อาจจะได้รับการงดเว้นภาษีเงินได้ในส่วนที่เป็นค่าตอบแทนจากผู้จัดการประชุม และได้รับการงดเว้นข้อจำกัดเกี่ยวกับการเข้าเมือง แต่ไม่ได้รับความคุ้มกันจากการถูกจับกุมคุมขังหรือยึดสัมภาระส่วนตัว

๔) "ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน" จะไม่ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้โดยอัตโนมัติเช่นผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาคีรัฐ แต่สามารถที่จะขอรับสิทธิประโยชน์ได้ โดยต้องเสนอเรื่องต่อสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ให้พิจารณาและนำเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดว่าการประชุมดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง อย่างไรก็ตามไม่ใช่การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนทุกประเภทที่จะมีสิทธิขอรับเอกสิทธิ์และการคุ้มกันนี้ มาตรา ๑๔ (๑) กำหนดเงื่อนไขว่าการประชุมดังกล่าวจะต้องมีผู้ร่วมการประชุมจากต่างประเทศจำนวนมากซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจหรือการท่องเที่ยว หรือเป็นการประชุมที่จะเกิดประโยชน์ด้านความรู้ต่อประชาชน มาตรา ๑๔ (๒) ยังกำหนดด้วยว่าเนื้อหาและกิจกรรมในการประชุมดังกล่าวจะต้องไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง ต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับประเทศอื่น หรือต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน มาตรา ๑๔ ยังกำหนดกรอบเวลาด้วยว่าเมื่อสำนักงานส่งเสริมฯ เมื่อได้รับเรื่องจากผู้จัดการประชุมแล้วจะต้องส่งเรื่องต่อให้นายกรัฐมนตรีภายใน ๑๕ วัน แต่ไม่ได้มีการกำหนดกรอบเวลารว่านายกรัฐมนตรีต้องมีความเห็นในระยะเวลาเท่าใด หากได้รับความเห็นชอบให้ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันแล้ว ผู้จัดการประชุมประเภทนี้อาจจะได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น ได้รับการยกเว้นการขอใบอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว และได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองกำหนดเพื่อปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประชุม เป็นต้น ขณะที่

"ผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน" ก็ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่น ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาในส่วนของรายได้ที่เกิดจากการประชุม เช่น ค่าวิทยากร, ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศเกินกว่าที่กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองกำหนดเพื่อการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการประชุม หรือได้รับการยกเว้นการขอใบอนุญาตทำงานเฉพาะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุม เป็นต้น

การเพิกถอนเอกสิทธิ์และความคุ้มครอง

ข้อนำสังเกตความในมาตรา ๑๔ (๒) ซึ่งกำหนดไว้อย่างกว้างๆ เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี อาจทำให้การประชุมระหว่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน หรือการเมืองซึ่งเนื้อหาบางส่วนอาจมีการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลไทยหรือรัฐบาลประเทศอื่นอาจไม่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๑๘ ที่กำหนดให้องค์การบุคคล หรือการประชุมที่ได้เอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันตามร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและห้ามเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในประเทศของไทย ทั้งนี้ในมาตรา ๑๔ กำหนดให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตาม พ.ร.บ.ฉบับนี้เป็นสิ่งที่ทางการไทยสามารถเพิกถอนได้ ในกรณีที่ต้องการระหว่งประเทศ บุคคลากร หรือผู้เข้าร่วมการประชุมที่ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวไปในทางที่จะกระทบต่อความมั่นคงหรือขัดขวางกระบวนการยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศสามารถเสนอให้ ครม. ระวังหรือเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันที่เคยให้ไว้ได้

หลักเกณฑ์และกระบวนการทำสนธิสัญญา

หมวด ๑ สนธิสัญญา ตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (Customary International Law) สนธิสัญญาเป็นความตกลง ไม่ว่าจะกลายเป็นลายลักษณ์อักษรหรือทางวาจาก็ตาม ที่ทำขึ้นระหว่างบุคคลหรือผู้ทรงสิทธิระหว่างประเทศ แต่ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.๑๙๖๙ (Vienna Convention on the Law of Treaties, 1969) ได้จำกัดขอบเขตการใช้บังคับเฉพาะไว้ โดยระบุในข้อ ๒(a) ว่า "สนธิสัญญา หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร อยู่ในตราสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับ และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม"

๑.๑ องค์ประกอบของสนธิสัญญา

องค์ประกอบของ "สนธิสัญญา (Treaty)" ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาฯ อาจแยกแยะได้ ดังนี้

- การตกลงนั้นต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
- ทำขึ้นระหว่างรัฐ หรือระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศด้วยกัน
- ทำขึ้นเป็นฉบับเดียว หรือสองฉบับ หรือหลายฉบับประกอบกันเป็นความตกลง และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม
- อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ

๑.๒ การเรียกชื่อสนธิสัญญา

คำว่า "สนธิสัญญา" เป็นคำที่มีความหมายทั่วไป (generic term) ดังนั้น ในการจัดทำสนธิสัญญา จึงอาจมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป อาทิ

- สนธิสัญญา (Treaty)

- ความตกลง (Agreement)
- อนุสัญญา (Convention) มักใช้ในกรณีการจัดทำความตกลงพหุภาคี
- กฎบัตร (Charter) มักใช้ในกรณีที่เป็นความตกลงจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ
- พิธีสาร (Protocol) มักใช้ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงเดิมที่มีอยู่แล้ว
- บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding - MoU)
- บันทึกความตกลง (Memorandum of Agreement)
- หนังสือแลกเปลี่ยน (Exchange of Notes) ต้องมีสองฉบับขึ้นไปประกอบกันเป็นความตกลง
- ข้อตกลง (Arrangement) มักใช้ในกรณีที่เป็นการทำความตกลงย่อยเสริมจากความตกลงหลัก (umbrella agreement) ที่มีอยู่แล้ว

อย่างไรก็ดี ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม หากเข้าหลักเกณฑ์องค์ประกอบตามที่ระบุไว้ข้างต้น ก็ถือเป็นสนธิสัญญาทั้งสิ้น การเรียกชื่อสนธิสัญญาที่แตกต่างกันนั้น มีเหตุผลหลายประการ อาทิ เป็นทางปฏิบัติของบางประเทศ หรือกลุ่มประเทศที่จะแบ่งกลุ่มสนธิสัญญาตามลำดับความสำคัญ หรือเพื่อที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาขั้นตอนการทำสนธิสัญญาในลักษณะที่แตกต่างกันตามกระบวนการกฎหมายภายในของตน เช่น หากเรียกชื่อเป็นบันทึกความเข้าใจ ก็อาจไม่จำเป็นต้องเสนอต่อรัฐสภา แต่หากเรียกชื่อว่า สนธิสัญญา หรือ ความตกลง ต้องผ่านกระบวนการให้ความเห็นชอบของรัฐสภา เป็นต้น ทั้งนี้ เหตุผลสำคัญน่าจะเป็นเรื่องความสะดวกหรือหลีกเลี่ยงปัญหาการอภิปรายทางการเมือง สำหรับประเทศไทย ไม่ยึดถือแนวปฏิบัติข้างต้น แต่จะพิจารณาเนื้อหาสาระและพันธกรณีที่จะมีขึ้นเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะสนธิสัญญาจะมีชื่อเรียกว่าอย่างไรก็ตาม โดยกระบวนการและขั้นตอนดำเนินการจะถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือสัญญา

๑.๓ ผู้มีอำนาจในการทำสนธิสัญญา

อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 ข้อ 7 ระบุว่า ผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ ที่มีความสามารถในการทำสนธิสัญญา ได้แก่

- ประมุขของรัฐ (Head of State)
- หัวหน้ารัฐบาล (Head of Government)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (Minister for Foreign Affairs)
- บุคคลอื่นที่ได้รับมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) จากบุคคลตามข้อ i - iii
- บุคคลที่มีใช้บุคคลตามข้อ i - iv แต่ปรากฏจากแนวปฏิบัติของรัฐนั้น

หรือจากสถานการณ์อื่นว่ารัฐนั้นมีเจตนาให้บุคคลนั้นกระทำการดังกล่าวโดยได้รับมอบอำนาจเต็ม

อนึ่ง สำหรับบุคคลตามข้อ i - iii มีอำนาจเต็มโดยสถานะ โดยตำแหน่งในการทำสนธิสัญญา ซึ่งรวมถึงการลงนามในสัตยาบันสาร ภาคยานุวัติสาร ฯลฯ เพื่อให้สนธิสัญญามีผลใช้บังคับด้วย สำหรับเอกอัครราชทูต หากไม่ได้รับหนังสือมอบอำนาจเต็ม สามารถกระทำได้เฉพาะการรับ (adopt) ร่างสนธิสัญญาแทน เฉพาะกับรัฐที่ตนได้ไปประจำอยู่เท่านั้น ตามข้อ ๗ วรรค ๒(b) ของอนุสัญญากรุงเวียนนาฯ

๑.๔ หนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers)

หนังสือมอบอำนาจเต็มเป็นเอกสารแสดงให้คู่ภาคีสันติสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเชื่อมั่นได้ว่า ผู้ที่มาลงนามเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลอย่างถูกต้อง ซึ่งจะมีผลให้หนังสือสัญญามีผลผูกพันรัฐบาลในทางปฏิบัติ ต้นฉบับหนังสือมอบอำนาจเต็มจะต้องถูกส่งมอบให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งเก็บรักษาไว้ อย่างไรก็ตามหากคู่ภาคีไม่แสดงเจตนาที่จะขอหนังสือมอบอำนาจเต็ม เนื่องจากไม่มีข้อสงสัยเรื่องอำนาจของผู้นั้นก็ไม่น่าจำเป็นต้องจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม

หมวด ๒ กระบวนการทำสนธิสัญญา

๒.๑ ผู้มีอำนาจทำสนธิสัญญา / หนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญไทย

แม้ว่าตามกฎหมายระหว่างประเทศดังที่กล่าวมาแล้วในหมวด ๑ บุคคลผู้มีอำนาจหรือความสามารถ ที่จะทำสนธิสัญญาได้โดยตำแหน่งจะได้แก่ ประมุขของรัฐ หัวหน้ารัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องพิจารณารัฐธรรมนูญและกฎหมายภายในของตนเองด้วยว่าได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้อย่างไร สำหรับประเทศไทยแล้ว แม้ว่ารัฐธรรมนูญไทยจะบัญญัติว่าพระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ ก็ตาม แต่ภายใต้รัฐธรรมนูญไทย พระมหากษัตริย์จะทรงใช้พระราชอำนาจทำหนังสือสัญญาผ่านทางคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การทำหนังสือสัญญาของประเทศไทยจึงจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงไม่มีอำนาจหรือความสามารถที่จะทำสนธิสัญญาได้เองภายใต้รัฐธรรมนูญไทย

๒.๒ ขั้นตอนการทำสนธิสัญญา

ขั้นตอนการทำสนธิสัญญาที่จะอธิบายต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำสนธิสัญญาแบบเต็มรูปแบบพิธีการซึ่งมักจะใช้กับความตกลงในเรื่องที่สำคัญที่ทำในระดับรัฐหรือในระดับรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ยังมีความตกลงบางประเภทที่แม้ว่าจะเป็นความตกลงที่ทำในระดับรัฐบาล แต่อาจเป็นเรื่องการกำหนดรายละเอียดปลีกย่อย หรือเรื่องที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นระยะรัฐก็อาจทำเป็นสนธิสัญญาแบบย่อ เช่น หนังสือแลกเปลี่ยน ซึ่งการทำสนธิสัญญาแบบย่อดังกล่าวนี้แบบพิธีการจะไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอนเหมือนอย่างการทำสนธิสัญญาแบบเต็มรูปแบบพิธีการ

๒.๓ การริเริ่มกระบวนการทำสนธิสัญญา

แบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายริเริ่มและทาบทาม และกรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายถูกทาบทาม การพิจารณาในขั้นตอนนี้จัดเป็นกระบวนการภายในของรัฐ ซึ่งหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่มีความประสงค์จะทาบทามต่างประเทศหรือได้รับการทาบทามจากต่างประเทศให้ทำสนธิสัญญา / หนังสือสัญญา ควรมีขั้นตอนการพิจารณา ดังนี้

๒.๓.๑ ด้านนโยบาย

พิจารณาผลประโยชน์และผลประโยชน์ที่ไทยจะต้องแลกเปลี่ยนในการทำความตกลงและผลกระทบที่ไทยจะได้รับจากการทำความตกลงนั้น รวมทั้งตรวจสอบว่าการทำสนธิสัญญา / หนังสือสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศทั่วไปของหน่วยงานนั้นเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล นโยบายการต่างประเทศ ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเหนือขึ้นไปในระดับกระทรวงของหน่วยงานนั้นหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

หากเป็นการทำความตกลงในเรื่องที่มีความสำคัญหรือความตกลงประเภทที่ไทยยังไม่เคยทำกับต่างประเทศใดมาก่อน ก็จำเป็นที่จะต้องขอความเห็นชอบทางนโยบายเสียก่อน และในกรณีที่การทำสนธิสัญญาในเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับงานของหน่วยงานอื่นด้วย หน่วยงานเจ้าของเรื่องควรประสานงานหรืออาจพิจารณาจัดการประชุมส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความรอบคอบด้วย โดยเฉพาะในกรณีนี้อาจจะมีหน่วยงานอื่นเป็นผู้ปฏิบัติตามพันธกรณีบางเรื่องด้วย ทั้งนี้ หากสนธิสัญญาที่จะทำเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคง การทหาร หรือเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การทำความตกลงกับไต้หวัน ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับนโยบายเงินเดียว ก็ควรต้องมีการพิจารณาร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาทำที่ที่แน่ชัดว่าควรมีการเจรจาจัดทำสนธิสัญญานั้นหรือไม่

๒.๓.๒ ด้านความจำเป็น

ตรวจสอบว่าที่ผ่านมา หน่วยงานของตนเคยทำความตกลงในเรื่องนั้น ๆ กับต่างประเทศนั้นแล้วหรือยัง หากเคยทำความตกลงในลักษณะนั้นไว้แล้ว มีความจำเป็นที่จะต้องทำความตกลงขึ้นใหม่อีกหรือไม่ เพียงไร หากควรทำความตกลงขึ้นใหม่ ควรที่จะบอกเลิกความตกลงเดิมหรือกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างความตกลงที่จะทำขึ้นใหม่กับความตกลงเดิมที่มีอยู่อย่างไร หรือควรจะใช้วิธีแก้ไขเพิ่มเติมหรือต่ออายุความตกลงที่มีอยู่แล้ว เป็นต้น เพื่อมิให้เป็นการทำความตกลงที่ซ้ำซ้อนหรือเกิดปัญหาพันธกรณีระหว่างความตกลงขัดหรือแย้งกันเอง

๒.๓.๓ ด้านลักษณะของความตกลง

พิจารณาว่าในการดำเนินการร่วมมือกับต่างประเทศในเรื่องนั้น มีความตกลงแม่บทระดับรัฐบาลครอบคลุมอยู่แล้วหรือไม่ ซึ่งหน่วยงานสามารถดำเนินการร่วมมือไปได้เลยในรูปของโครงการภายใต้ความตกลงแม่บทระดับรัฐบาล พิจารณามีความจำเป็นที่จะต้องใช้รูปแบบที่ต้องมีผลผูกพันทางกฎหมายหรือไม่ และหากเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นที่จะต้องทำให้มีผลผูกพันกันทางกฎหมาย สมควรจะผูกพันกันภายใต้กฎหมายภายในของไทยหรือของประเทศอื่น (สัญญาภายในประเทศ) หรือควรจะกำหนดให้มีผลผูกพันภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ (สนธิสัญญา/หนังสือสัญญา) อนึ่ง เรื่องลักษณะของความตกลงนี้ว่าควรจะเป็นอย่างไรเป็นเรื่องที่อีกฝ่ายที่ไทยจะทำความตกลงด้วยจะต้องเห็นชอบตรงกัน หน่วยงานเจ้าของเรื่องจึงควรขอรับทราบความประสงค์และเหตุผลของอีกฝ่ายด้วย

๒.๓.๔ ด้านรัฐธรรมนูญไทย

หากพิจารณาว่าความตกลงที่จะทำกับต่างประเทศนั้นเข้าข่ายเป็นสนธิสัญญาหรือหนังสือสัญญาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญไทย หน่วยงานเจ้าของเรื่องควรพิจารณาในเบื้องต้นด้วยว่า เนื้อหาสาระของความตกลงที่จะทำนั้น เข้าข่ายหนังสือสัญญาที่ฝ่ายบริหารจะต้องขอความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่ เพื่อที่จะได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญต่อไป อนึ่ง การพิจารณาดังกล่าวควรจะต้องพิจารณาอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะตกลงกันจนได้ร่างตัวบทสุดท้าย (Final Agreed Text) เนื่องจากเนื้อหาสาระของความตกลงอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ในช่วงระหว่างการเจรจาจัดทำยังไม่แล้วเสร็จ

๒.๔ การทบทวนและการเจรจา

การทบทวนอีกฝ่ายก่อนมีความสำคัญเพื่อที่จะให้ฝ่ายที่ทบทวนทราบว่า อีกฝ่ายมีความสนใจและความพร้อมที่จะทำสนธิสัญญาในเรื่องนั้น ๆ กับฝ่ายทบทวนหรือไม่

เพียงไร อันเป็นการเปิดโอกาสให้อีกฝ่ายสามารถตั้งตัวได้ และป้องกันการเสียหายของฝ่ายที่ตนหากถูกปฏิเสธจากอีกฝ่าย ในกรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายที่ตน ทายาทของเจ้าของเรื่องก็ต้องพิจารณาตามกระบวนการเริ่มข้างต้นก่อนที่จะทลายทลาย ส่วนในกรณีที่ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายที่ถูกทลายทลาย ทายาทของเจ้าของเรื่องก็ต้องพิจารณาตามกระบวนการเริ่มข้างต้นก่อนที่จะตอบรับการทลายทลาย และในกรณีที่ทั้งสองฝ่ายตอบรับการทลายทลายซึ่งกันและกันแล้ว ทั้งสองฝ่ายก็ผูกพันที่จะพยายามเจรจาทำสนธิสัญญาในเรื่องนั้นต่อไป แม้ว่าความผูกพันดังกล่าวจะยังไม่ใช่ความผูกพันทางกฎหมายก็ตาม ดังนั้น ฝ่ายที่เป็นผู้ทลายทลายจึงควรดำเนินการทลายทลายต่อเมื่อมีความพร้อมเสียก่อนหากอีกฝ่ายตอบรับกลับมา ทลายทลายในขั้นต้น อาจเป็นการทลายทลายแบบไม่เป็นทางการก่อน เพื่อพิจารณาอีกฝ่ายหนึ่งมีความสนใจ เช่นเดียวกันหรือไม่ โดยหากมีความชัดเจนทางนโยบายแล้วว่าประสงค์จะทำสนธิสัญญาระหว่างกัน จึงจะมีการทลายทลายและการเจรจาอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการทลายทลายผ่านช่องทางการทูต หรือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ได้แล้วแต่กรณี

๒.๕ การลงนามในร่างสนธิสัญญา และการขอให้กระทรวงการต่างประเทศ ออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers)

ส่วนกรณีใดบ้างที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะต้องขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็มแก่บุคคลที่จะลงนาม ในสนธิสัญญานั้น หน่วยงานเจ้าของเรื่องและกระทรวงการต่างประเทศจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็มตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๖ สรุปได้ดังนี้ หากเป็นหนังสือสัญญา หรือสนธิสัญญา และผู้ลงนามไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ให้ขอหนังสือมอบอำนาจเต็ม เว้นแต่ ในทางปฏิบัติ คู่ภาคี ไม่ต้องการหนังสือมอบอำนาจเต็ม ก็ให้แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงทางปฏิบัติด้วย ดังนั้น หน่วยงานเจ้าของเรื่องจึงควรตกลงกับคู่ภาคีให้ชัดเจนเสียก่อนว่าจำเป็นต้องมีหนังสือมอบอำนาจเต็ม ในการลงนามสนธิสัญญาหรือไม่ ซึ่งหากคู่ภาคีประสงค์จะให้ฝ่ายไทยมีหนังสือมอบอำนาจเต็ม ฝ่ายไทยก็ต้องขอให้คู่ภาคีมีหนังสือมอบอำนาจเต็มมอบให้แก่ฝ่ายไทยด้วยเช่นกัน หากเป็นกรณีที่ ตัวความตกลง มีใช้หนังสือสัญญาหรือสนธิสัญญา (เป็นความตกลงในนามกระทรวง ทบวง กรม หรือ หน่วยงานของรัฐ ที่จัดทำภายใต้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้น และไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีทางกฎหมาย ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ) ไม่ต้องขอหนังสือมอบอำนาจเต็ม

๒.๖ การแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (Consent to be bound)

ในกรณีสนธิสัญญาทวิภาคี การแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันมีหลายวิธี ดังนี้

ก. โดยการให้สัตยาบัน (Ratification)

กรณีนี้ใช้กับสนธิสัญญาที่ระบุให้มีผลใช้บังคับโดยการให้สัตยาบัน จะต้องมีการดำเนินการ ๒ ขั้นตอน ได้แก่ การลงนามแบบยังไม่ได้แสดงเจตนาเข้าผูกพันตาม สนธิสัญญา (Simple Signature) ซึ่งจะมีผลเป็นการยืนยันว่า ร่างสนธิสัญญาเป็นร่างแท้จริงและ ข้อความที่กำหนดในสนธิสัญญามีความถูกต้องตามที่ได้มีการเจรจากันและมีฐานะเป็นต้นฉบับความตกลง สุดท้ายที่ยุติแล้ว (Final Agreed Text) โดยการลงนามนั้นยังทำให้เกิดผลผูกพันในอันที่จะต้องพยายาม โดยสุจริตใจที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีผลใช้บังคับต่อไปโดยการแสดงเจตนาเข้าผูกพันในสนธิสัญญานั้น และหลังจากนั้น เมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่สนธิสัญญาระบุไว้แล้ว ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นการดำเนินการ

กระบวนการตามขั้นตอนภายในเพื่อให้สนธิสัญญาสามารถมีผลใช้บังคับให้ครบถ้วน (อาจเป็นเพียงได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นสนธิสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามที่รัฐธรรมนูญฯ กำหนดหรือไม่) จึงจะแสดงเจตนาให้สนธิสัญญามีผลผูกพันโดยการให้สัตยาบัน ซึ่งในทางปฏิบัติ จะเป็นการนัดหมายเพื่อมอบสัตยาบันสาร (Instrument of Ratification) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับช่องทางในการมอบสัตยาบันสารนั้นแล้วแต่คู่ภาคีสถิติสัญญาจะตกลงกัน ซึ่งโดยปกติจะจัดให้มีพิธีแลกเปลี่ยนสัตยาบันสาร ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ในกรณีนี้ไม่ต้องมีการจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) อีก แต่จะมีการจัดทำบันทึกหลักฐานการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารให้ผู้แทนของแต่ละฝ่ายลงนามในวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันสาร เรียกว่า "Certificate of Exchange of the Instrument of Ratification" หรือ "Procès-Verbal of the Exchange of the Instrument of Ratification" (ตัวอย่างตามหมวด ๘) หรืออาจจะตกลงกันแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารผ่านช่องทางการทูตก็ได้ โดยทั่วไป การระบุให้สนธิสัญญาทวิภาคีมีผลใช้บังคับเมื่อมีการสัตยาบัน มักเป็นกรณีของสนธิสัญญาที่มีรายละเอียดมาก มีความละเอียดอ่อน หรือมีความจำเป็นต้องดำเนินการภายในเพื่อรองรับพันธกรณีตามสนธิสัญญาให้ได้เสียก่อน

ข. โดยการลงนาม (Definitive Signature)

ในกรณีที่สนธิสัญญากำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อมีการลงนาม ซึ่งอาจกำหนดให้มีผลใช้บังคับได้ทันทีที่ลงนาม หรือหลังจากการลงนามไปแล้วก็วันก็ได้ การลงนามในสนธิสัญญาดังกล่าวนั้นก็จะเป็นการลงนามแบบเด็ดขาด (Definitive Signature) กล่าวคือ เป็นการลงนามที่เป็นการแสดงเจตนาให้ความยินยอมที่จะผูกพันตามสนธิสัญญานั้นไปด้วยในตัว ดังนั้นพันธกรณีตามที่ระบุไว้ในข้อบทในสนธิสัญญานั้นจะเกิดผลทันทีในวันที่ลงนามหรือหลังจากระยะเวลาที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาผ่านไปหลังจากการลงนาม (แล้วแต่กรณี) จึงต้องแน่ใจด้วยว่า มีความพร้อมและสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้ทันทีที่สนธิสัญญามีผลใช้บังคับ และหากเป็นสนธิสัญญาพหุภาคีที่สามารถตั้งข้อสงวน (Reservation) ได้ ก็จะต้องตั้งข้อสงวนในขณะลงนาม

ค. โดยหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับ (Notification)

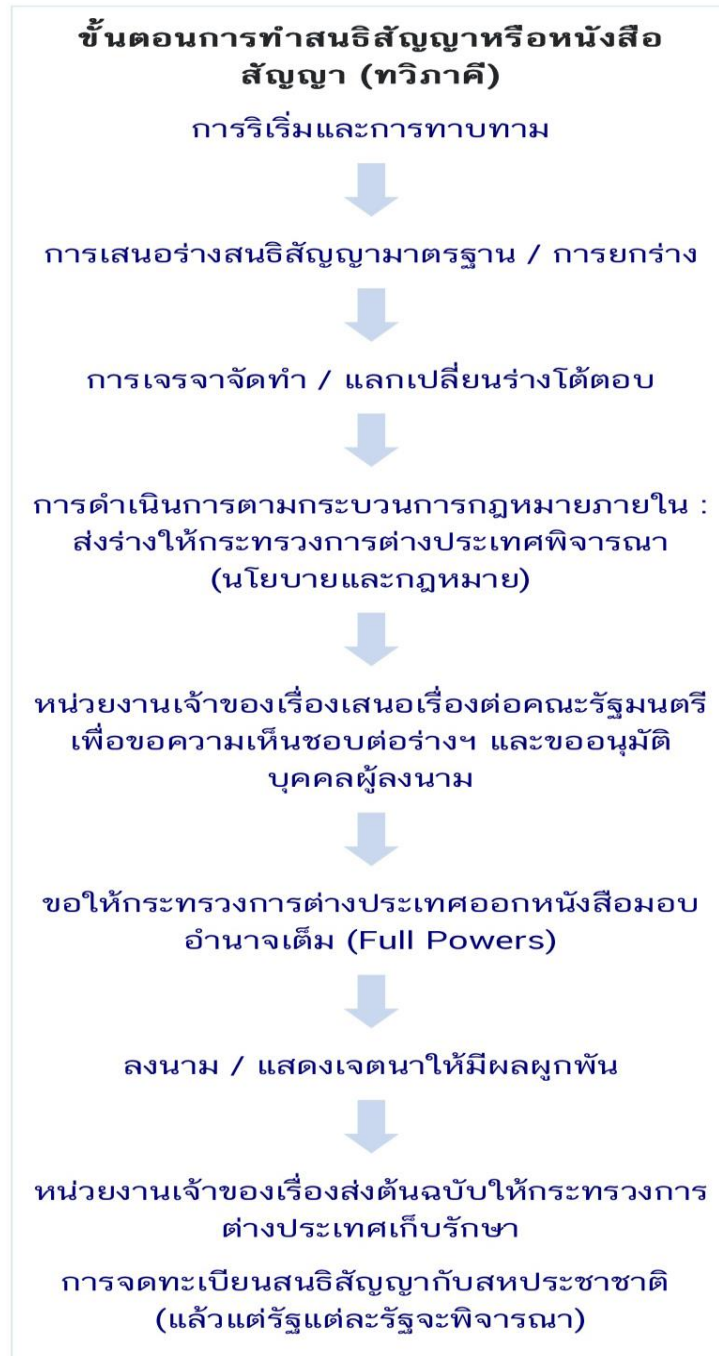
สนธิสัญญาที่ระบุว่า ให้มีผลใช้บังคับโดยหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับ หมายถึงจะต้องมีการดำเนินการ ๒ ขั้นตอน ได้แก่ ลงนามแบบยังไม่ได้แสดงเจตนาเข้าผูกพัน ตามสนธิสัญญา (Simple Signature) และจากนั้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่สนธิสัญญาระบุไว้ ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นการดำเนินการกระบวนการตามขั้นตอนภายในเพื่อให้สนธิสัญญาสามารถมีผลใช้บังคับให้ครบถ้วน หลังจากนั้นจึงจะแสดงเจตนาให้สนธิสัญญามีผลผูกพันโดยหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับ ซึ่งในทางปฏิบัติ จะเป็นการแลกเปลี่ยนหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับระหว่างกันผ่านช่องทางการทูต และมักกำหนดให้วันที่สนธิสัญญาเริ่มมีผลใช้บังคับเป็นวันที่อีกฝ่ายหนึ่งได้รับการแจ้งเป็นครั้งสุดท้าย (Date of receipt of last notification) หรือเป็นวันที่ปรากฏในหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับฉบับสุดท้าย (Date of last notification) อนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงเจตนาให้ผลผูกพันตาม ก. ข. หรือ ค. ก็ตาม ผู้ที่จะกระทำการดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน และหากผู้นั้นมิใช่บุคคลผู้มีความสามารถในการทำสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว (ประมุขของรัฐ หัวหน้ารัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) บุคคลนั้นก็ต้องมีหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ออกโดยรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงการต่างประเทศเพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ลงนามเป็นผู้ที่กระทำการในนามของรัฐหรือรัฐบาลด้วย

**๒.๗ หน่วยงานเจ้าของเรื่องส่งต้นฉบับสนธิสัญญาให้กระทรวงการต่างประเทศ
เก็บรักษา**

ต้นฉบับสนธิสัญญาทั้งที่ทำระหว่างรัฐกับรัฐ รัฐบาลกับรัฐบาล หรือระหว่างรัฐหรือรัฐบาลกับองค์การระหว่างประเทศ จะต้องส่งมาเก็บรักษาไว้ที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๕

แผนภาพที่ ๓ - ๓ ขั้นตอนการทำสนธิสัญญาหรือหนังสือสัญญา (ทวิภาคี)

ที่มา : เว็บไซต์ของ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

การจัดทำพระราชบัญญัติ

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และการตราพระราชบัญญัติ

๑. การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายที่มีลักษณะพิเศษที่รัฐธรรมนูญระบุชื่อและหลักการสำคัญเอาไว้โดยเฉพาะเพื่อขยายบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีกระบวนการตราและพิจารณาเหมือนกับการตราพระราชบัญญัติ แต่มีลักษณะพิเศษโดยรัฐสภาจะตราขึ้นได้เฉพาะในกรณีที่รัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ตราขึ้นและกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญไว้ อันเป็นการผูกพันให้รัฐสภาจะต้องตรากฎหมายให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักการที่รัฐธรรมนูญกำหนดเท่านั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ คือ

- ๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- ๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- ๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- ๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- ๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑.๑ ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย

๑.๑.๑ คณะรัฐมนตรี โดยข้อเสนอแนะของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๑.๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ โดยให้เสนอต่อรัฐสภาและให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน โดยการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

เท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา ถ้าที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณา ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามร่างที่เสนอ และภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้รัฐสภาส่งร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น

- ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องไม่มี ข้อทักท้วงภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้รัฐสภา ดำเนินการต่อไป

- ในกรณีที่ศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องมีความเห็น ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ ให้เสนอ ความเห็นไปยังรัฐสภาและให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับความเห็น ในการนี้ ให้รัฐสภามีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระตามที่เห็นสมควรได้ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

๒. การตราพระราชบัญญัติ

การตราพระราชบัญญัติ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนในการเสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติจนมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

๒.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติ ให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) คณะรัฐมนตรี

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ คน

(๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่า ด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

- ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งผู้เสนอเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของ นายกรัฐมนตรี ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน หมายถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบ การบังคับ อันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณ รายจ่ายของแผ่นดิน

๓) การกู้เงิน การค้าประกัน การใช้เงินกู้หรือการดำเนินการที่ผูกพัน ทรัพย์สินของรัฐ

๔) เงินตรา

- ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงิน ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน คณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณากรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มติของที่ประชุมร่วมกันในการพิจารณา วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มเติมอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๒.๒ กระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

๒.๒.๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจะต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาก่อน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณา เป็น ๓ วาระ ดังนี้

๑) วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

เป็นการพิจารณาหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าสมควรจะลงมติ รับหลักการ หรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ โดยผู้เสนอจะชี้แจงหลักการและเหตุผลประกอบ การเสนอของร่างพระราชบัญญัติ แล้วให้สมาชิกอภิปรายได้ไม่ว่าจะอภิปราย คัดค้านหรือสนับสนุน หรือข้อซักถาม เมื่อจบการอภิปรายแล้ว ที่ประชุมจะลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้หรือไม่ ถ้าที่ประชุมมีมติรับหลักการก็จะเข้าสู่การพิจารณาในวาระที่สอง แต่ถ้าไม่รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็เป็นอันตกไป แต่ในบางกรณีที่ประชุมจะลงมติให้ส่งคณะกรรมการ พิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นก่อนก็ได้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา เมื่อพิจารณา เสร็จแล้วก็จะทำรายงานเสนอต่อสภาเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของสภาต่อไป ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติ ที่สมาชิกเป็นผู้เสนอคณะรัฐมนตรีอาจขอรับร่างไปพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ ซึ่งเป็นเอกสิทธิ์ของ คณะรัฐมนตรี เมื่อครบกำหนดเวลา การรอการพิจารณาแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะสั่งบรรจุ เข้าระเบียบวาระเพื่อพิจารณาต่อไป

๒) วาระที่สอง ชั้นพิจารณาโดยคณะกรรมการและการพิจารณารายมาตรา

การพิจารณาในวาระที่สองเป็นการพิจารณาในรายละเอียดของร่าง พระราชบัญญัติ มี ๒ ลักษณะ คือ สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการเต็มสภา หรือมีมติแต่งตั้งและมอบหมายให้คณะกรรมการคณะใด คณะหนึ่ง เป็นผู้พิจารณา ดังนี้

- การพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรทุกคนทำหน้าที่เป็นกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น ซึ่งจะใช้สำหรับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องออก ใช้บังคับหรือเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่มีรายละเอียดไม่มากและไม่ยากในการพิจารณา โดยการพิจารณาครั้งเดียวสามวาระ ไม่มีขั้นตอน การยื่นคำขอแปรญัตติ มีผลการพิจารณาเป็นรายมาตราในชั้นกรรมการและเป็นการพิจารณาของ สภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองคราวเดียวกัน

- การพิจารณาโดยคณะกรรมการที่สภาแต่งตั้ง อาจเป็นคณะกรรมการ สามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญก็ได้ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น กรรมการในคณะกรรมการชุดนั้น และเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เสนอคำขอ

“แปรญัตติ” ต่อประธานคณะกรรมการที่พิจารณาร่างนั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภา
รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้อำหนดเวลาแปรญัตติ สำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้น
ไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตราและการแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือ
ตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

๓) วาระที่สาม ชั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติ
การพิจารณาในวาระที่สามไม่มีกรอภิปราย และให้ที่ประชุมลงมติ
ว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในกรณีที่สภาลงมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป
แต่ในกรณีที่สภามีมติให้ความเห็นชอบให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น
ต่อวุฒิสภาต่อไป

๒.๒.๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา

วุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณา
ของสภาผู้แทนราษฎร แต่ต้องพิจารณาตามกำหนดเวลาให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์ แต่ถ้าเป็นร่าง
พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสัปดาห์ กำหนดวันดังกล่าว
ให้หมายถึงวันในสมัยประชุมและให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้น มาถึงวุฒิสภา เว้นแต่
วุฒิสภาจะได้ลงมติขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษไม่เกินสามสัปดาห์ หากวุฒิสภาพิจารณาไม่เสร็จ
ภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา จะพิจารณาดังนี้

๑. กรณีวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้นายกรัฐมนตรี
นำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

๒. กรณีวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ต้องยับยั้งร่าง
พระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน แล้วส่งคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร เมื่อครบหนึ่งร้อยแปดสัปดาห์สภาผู้แทนราษฎร
จึงจะสามารถนำกลับมาพิจารณาอีกครั้ง แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ลดเหลือสิบวัน
หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนำกลับมาพิจารณาใหม่และลงมติดี้นยันร่างเดิม ด้วยคะแนนเสียงมากกว่า
กึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่ ถือว่าร่างนั้นได้รับความเห็นชอบแล้วให้นำเข้าสู่ขั้นตอน
ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

๓. กรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมวุฒิสภาต้องส่งร่างพระราชบัญญัติที่แก้ไข
เพิ่มเติม ไปยังสภาผู้แทนราษฎร เมื่อสภาผู้แทนราษฎรรับทราบและเห็นชอบด้วย ให้นายกรัฐมนตรีนำ
ขึ้นทูลเกล้าฯ ได้ทันที แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบ ให้ทั้งสองสภาตั้งบุคคลที่มีจำนวนเท่ากันขึ้น
เป็น “คณะกรรมการร่วมกัน” เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นอีกครั้ง ต้องรายงานและเสนอ
ร่างกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วต่อทั้งสองสภา ถ้าสภาทั้งสองเห็นชอบด้วย ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้น
ทูลเกล้าฯ ได้ทันที แต่ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ให้ยับยั้งร่างนั้นไว้ก่อน ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรออาจยกขึ้นมาพิจารณาใหม่ได้หลังหนึ่งร้อยแปดสัปดาห์ โดยอาจยื่นยันร่างเดิมหรือร่างที่
คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาก็ได้

๒.๓ กรณีพระมหากษัตริย์ทรงเห็นชอบและไม่เห็นชอบ

สำหรับกระบวนการลงพระปรมาภิไธยโดยพระมหากษัตริย์ นายกรัฐมนตรี
จะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ภายในยี่สิบวัน หลังจากที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา หาก

พระมหากษัตริย์ทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ แต่ถ้าพระมหากษัตริย์ทรงไม่เห็นชอบและทรงใช้อำนาจยับยั้ง ร่างพระราชบัญญัตินั้นจะถูกส่งคืนมายังรัฐสภาโดยไม่ทรงลงพระปรมาภิไธย หรืออาจทรง เก็บร่างนั้นไว้โดยไม่พระราชทานคืนมายังรัฐสภาจนล่วงพ้นเวลาเก้าสิบวัน ในกรณีนี้รัฐสภาจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ หากรัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ อีกครั้งหนึ่ง หากพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยและทรงพระราชทานคืนมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

สรุป

การดำเนินการให้ ACMM ในฐานะองค์กรของ ASEAN ให้มีสถานะทางกฎหมายที่ถูกต้อง และสามารถเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งในประเทศไทย โดยมีความจำเป็นต้องรับทราบถึงสถานะ โครงสร้าง การจัดการและการบริหารจัดการที่ ACMM เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยมีการดำเนินการในลักษณะของอัตราเฉพาะกิจใน ๒ ส่วนปฏิบัติงาน โดยในระดับนโยบายจะอยู่ภายใต้ส่วนประสานงาน ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (สปง.ศพอ.กท.) และมอบหมายการดำเนินการในการปฏิบัติให้กับ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศพอ.ศปก.ทบ.) โดยดำเนินการเพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมาย และได้รับสิทธิการคุ้มครองต่าง ๆ จากรัฐบาลไทย จะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของการตั้งเป็นมูลนิธิ การดำเนินการผ่านทางหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ รวมทั้ง การเสนอร่างพระราชบัญญัติ ACMM ในกรณีที่มีปัญหาขัดกับหลักเกณฑ์พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์กรระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ ในประเทศไทย

บทที่ ๔

แนวทางการดำเนินการของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทย

กล่าวนำ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนให้เป็นองค์กรของอาเซียนโดยสมบูรณ์ และครบถ้วนกระบวนการวิเคราะห์นั้น ได้นำหลักการ พระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศที่อยู่ในอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย จำนวน ๔ องค์กร คือ สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat: ASEC) ศูนย์ประสานเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเกี่ยวกับภัยพิบัติ (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian: AHA Centre) ซึ่งมีที่ตั้งทั้ง ๒ องค์กรอยู่ที่สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สำหรับในประเทศไทย มีจำนวน ๒ องค์กร คือ ศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Aging and Innovation: ACAI) และสำนักเลขานุการองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve : APTERR) มาพิจารณาวิเคราะห์และเปรียบเทียบในการได้มาซึ่งสถานะทางกฎหมายและการขอรับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ และสุดท้ายจะได้ศึกษาพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางในการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติและกฎหมายดังกล่าว ประกอบด้วย ๑) การขอจดทะเบียนมูลนิธิ ๒) พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๖๑ และขยายการจัดพระราชบัญญัติของ ACMM เพื่อแสวงหากระบวนการทางกฎหมายที่ถูกต้องของไทย เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาและปรับปรุงศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) ให้มีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หลังจากที่ได้ดำเนินการจัดตั้งและดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘

**การเปรียบเทียบการได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ
องค์การระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศที่อยู่ในอาเซียน และ
องค์การระหว่างประเทศที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย**

สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) การจัดตั้ง ASEAN Secretariat จัดตั้งผ่านปฏิญญา ASEAN ซึ่งระบุให้มีการจัดตั้งสำนักงานอยู่ในรายละเอียดของปฏิญญา ASEAN โดยมี การลงนามของผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ในปฏิญญาดังกล่าว โดย ASEAN

Secretariat ได้จัดตั้งในปี พ.ศ.๒๕๑๙ และใช้ระยะเวลาเกือบ ๔๐ ปี ในการที่รัฐบาลอินโดนีเซีย จะให้สถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ผ่านการจัดทำความตกลงกับประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement: HCA)

ศูนย์ประสานเพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian: AHA Centre) มีการจัดตั้งองค์กรผ่านความตกลงอาเซียน ว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์ประสานเพื่อการช่วยเหลือมนุษยธรรมเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ (Agreement on the Establishment of the ASEAN Co - ordination Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management) โดยรายละเอียดในความตกลงระบุให้อินโดนีเซียเป็นประเทศเจ้าบ้าน จัดหา สถานที่ที่เหมาะสม และสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็น สำหรับการดำเนินงานของ AHA Centre โดย ACMM มีข้อความระบุเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว อยู่ในเอกสารการจัดตั้ง และเอกสารแนวทางปฏิบัติของ ACMM (TOR) จึงเป็นข้อผูกมัดกับรัฐบาล ไทยในการที่จะมอบสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับบุคคลากรจากต่างประเทศ ของ ACMM ไม่ว่าจะวิธีใดก็ตาม

ศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงวัยอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation: ACAI) ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การ ระหว่างประเทศผ่านพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ โดยมีสำนักงานอยู่ที่ชั้น ๒ อาคาร DMS 6 กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งการดำเนินการของกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการตามขั้นตอน ตามพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ โดยมีการลงนามในเอกสารข้อตกลงการจัดตั้ง ACAI ในปี ๒๕๖๒ โดยรัฐมนตรีสาธารณสุขของอาเซียน ซึ่งแตกต่างจาก ACMM ที่เอกสารจัดตั้ง ACMM ไม่ได้มีการลงนาม ในเอกสารแต่เป็นการลงนามในปฏิญญาร่วมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับการจัดตั้ง ACMM ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์ฯ

สำนักเลขานุการองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve : APTERR) การจัดตั้งสำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฉุกเฉินอาเซียนบวกสาม ได้มีการจัดตั้งผ่านการลงนามความตกลงการสำรองข้าวฉุกเฉิน ของอาเซียนบวกสาม โดยในข้อตกลง ได้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฉุกเฉินฯ และประเทศไทยได้รับฉันทามติ ในปี ๒๕๕๕ ในการเป็นเจ้าภาพจัดตั้งสำนักงานในประเทศไทย โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น ๔ ปี ในการจัดทำ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวก สาม พ.ศ.๒๕๕๙ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถขอพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ระหว่างการ จัดทำร่างพระราชบัญญัติโดยกระทรวงการต่างประเทศ โดยในระหว่างรอการจัดทำพระราชบัญญัติ คุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฯ นั้น เพื่อให้สำนักงานฯ สามารถดำเนิน นิติกรรมกับรัฐบาลไทยได้ สำนักงานได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิ

จากการเปรียบเทียบการได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ องค์การระหว่างประเทศของ ASEAN Secretariat และ AHA Centre ซึ่งได้รับจากรัฐบาลอินโดนีเซีย และ ACAI กับสำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม ซึ่งได้รับจากรัฐบาลไทย

โดย ACAl ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติ เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติเท่านั้น จึงใช้ระยะเวลาน้อยกว่า สำนักงานเลขานุการองค์การข้าวฉุกเงินของอาเซียนบวกสาม ซึ่งต้องจัดทำเป็นพระราชบัญญัติ อย่างไรก็ตามทุก ๆ องค์การที่กล่าวมาแล้ว มีความตกลงในการจัดตั้งที่มีการลงนามโดยรัฐบาลของประเทศสมาชิก ซึ่งต่างจาก ACMM ดังนั้น การดำเนินการของ ACMM ก็จะต้องใช้รูปแบบจากการดำเนินการขององค์การดังกล่าว และปรับการดำเนินการให้มีความสอดคล้องต่อไป โดยจะต้องเริ่มจากจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ และเริ่มจัดทำร่างเอกสารความตกลงการจัดตั้ง ACMM ใหม่ ที่ทำของเอกสารจะต้องมีการลงนามโดยผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ โดยเมื่อได้รับอนุมัติ และมีการลงนามจาก ADMM แล้ว จะต้องจัดทำความตกลงกับประเทศเจ้าบ้าน หรือ HCA เช่นเดียวกับ ASEAN Secretariat ทำกับรัฐบาลอินโดนีเซีย และเสนอกระทรวงการต่างประเทศนำเข้าคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตามต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ถ้าไม่สำเร็จจะต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกับสำนักงานเลขานุการข้าวฉุกเงินของอาเซียนบวกสาม

การขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

กระทรวงกลาโหมมีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้มีสถานะนิติบุคคล ดังนี้

๑. สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม จัดการประชุมการจัดตั้งมูลนิธิ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรรหาประธานมูลนิธิ ประธานกรรมการมูลนิธิ กรรมการมูลนิธิ เลขานุการมูลนิธิ เหนรัญญิกและกรรมการอื่น ๆ จัดทำรายการบัญชีทรัพย์สิน ที่ตั้งของ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน และข้อบังคับต่าง ๆ ของมูลนิธิประกอบด้วย ชื่อมูลนิธิ วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ที่ตั้ง ทรัพย์สินของมูลนิธิขณะจัดตั้ง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการของมูลนิธิ ได้แก่ จำนวนกรรมการ การตั้งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการ

๒. สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหมหารือกับเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรายละเอียดเบื้องต้นในการขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่ออนุมัติให้ดำเนินการในการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ

๓. ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศพอ.ศปก.ทบ.) จัดเตรียมเอกสารดำเนินการยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ภายใน ๓ วันทำการ

๔. ศพอ.ศปก.ทบ. โดย ผอ.ศพอ.ศปก.ทบ. เป็นผู้ขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ และยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานเขตราชเทวี โดยยื่นพร้อมหนังสืออนุญาตการใช้สถานที่ จากกรมแพทย์ทหารบก และรายงานการประชุมการจัดตั้งมูลนิธิ

๕. ผอ.ศพอ.ศปก.ทบ. ยื่นคำขอระบุเจ้าของทรัพย์สินและรายการทรัพย์สินที่จะจัดสรร สำหรับมูลนิธิ รายชื่อและอาชีพของผู้จะเป็นกรรมการของมูลนิธิทุกคน พร้อมกับแนบข้อบังคับของ มูลนิธิมากับคำขอ

๖. สำนักงานเขตพระนครตรวจสอบเอกสารเบื้องต้น และส่งเรื่องไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการพิจารณา ใช้ระยะเวลาพิจารณาไม่น้อยกว่า ๖๐ วันในการจัดตั้งมูลนิธิ

การดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากรัฐบาลไทย ผ่านพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑

กระทรวงกลาโหม มีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการจัดทำร่างข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement on the Establishment of ACMM) และร่างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนเกี่ยวกับการเป็นประเทศเจ้าบ้านและการให้สิทธิพิเศษและความคุ้มครองแก่ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement Between the Governments of the Kingdom of Thailand and the Asean Center of Military Medicine on Hosting and Granting Privileges and Immunities to the Asean Center of Military Medicine: HCA) ดังนี้

๑. สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม จัดการประชุมเพื่อร่างข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement on the Establishment of ACMM) และร่างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนเกี่ยวกับการเป็นประเทศเจ้าบ้านและการให้สิทธิพิเศษและความคุ้มครองแก่ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement between the Governments of the Kingdom of Thailand and the ASEAN Center of Military Medicine on Hosting and Granting Privileges and Immunities to the ASEAN Center of Military Medicine: HCA)

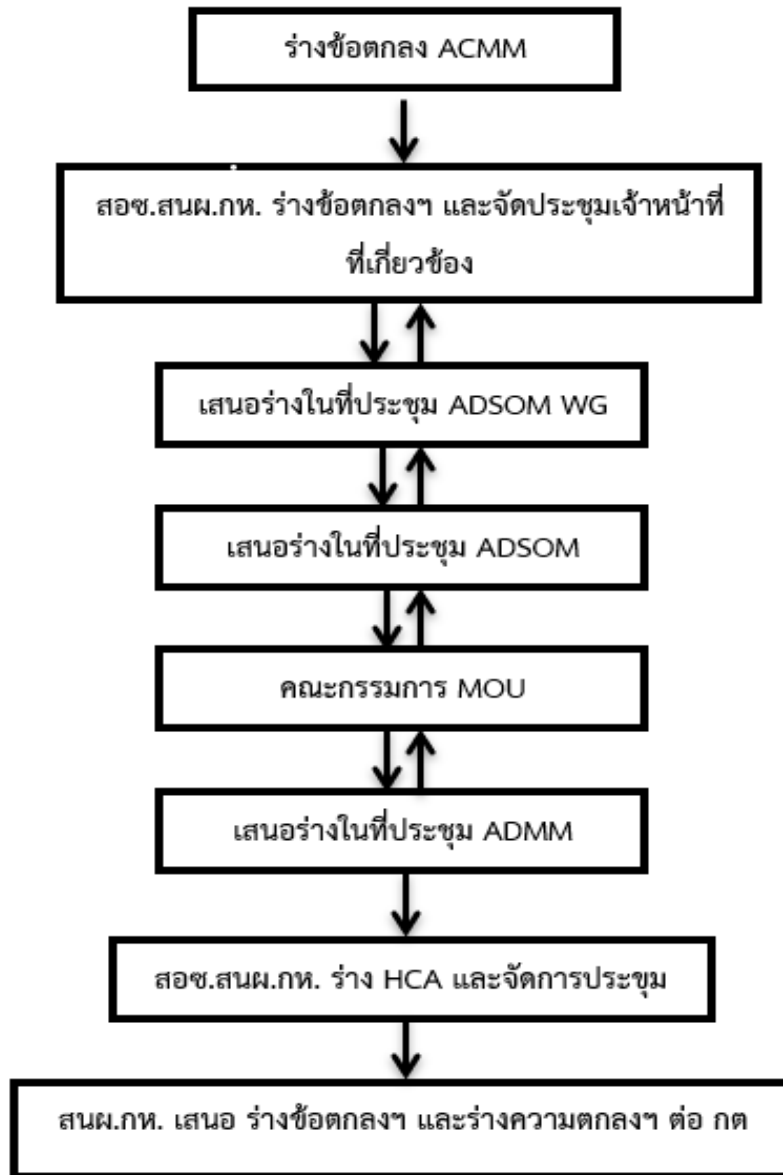
๒. การนำเสนอร่างข้อตกลงฯ ชั้นแรกเสนอต่อที่ประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Senior Officials' Meeting Working Group: ADSOM WG) เพื่อพิจารณาและปรับแก้ไข โดยในส่วนของประเทศไทยมีผู้อำนวยการสำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหมเป็นหัวหน้าคณะทำงานฯ เมื่อผ่านความเห็นชอบจากคณะทำงานของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในลำดับต่อไปจะนำเสนอร่างข้อตกลงฯ ต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Senior Officials' Meeting: ADSOM) เพื่อพิจารณา เมื่อผ่านการเห็นชอบจากที่ประชุมดังกล่าว จะนำร่างเข้าที่ประชุมสภากลาโหม ซึ่งมีหน้าที่พิจารณานโยบายการทหาร นโยบายการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร และนโยบายการปกครองและการบังคับบัญชาภายในกระทรวงกลาโหม เมื่อผ่านมติสภากลาโหมเรียบร้อยแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเป็นผู้อนุมัติร่างดังกล่าว เพื่อไปนำเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) ให้ความเห็นชอบ

๓. การนำเสนอร่างข้อตกลงฯ ที่ผ่านการเห็นชอบแล้วให้กับกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมด้วยร่างความร่วมมือฯ ซึ่งการจัดทำร่างดังกล่าว สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหมจะจัดตั้งคณะกรรมการหรือจัดการประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งร่างความร่วมมือฯ นี้จะต้องผ่านคณะกรรมการจัดทำบันทึกความเข้าใจและบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Understanding/Memorandum of Agreement: MOU/MOA) ให้ความเห็นชอบ

๔. การนำเสนอร่างข้อตกลงฯ และร่างความร่วมมือฯ ต่อคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณานอญสัญญา ของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อคณะกรรมการฯ

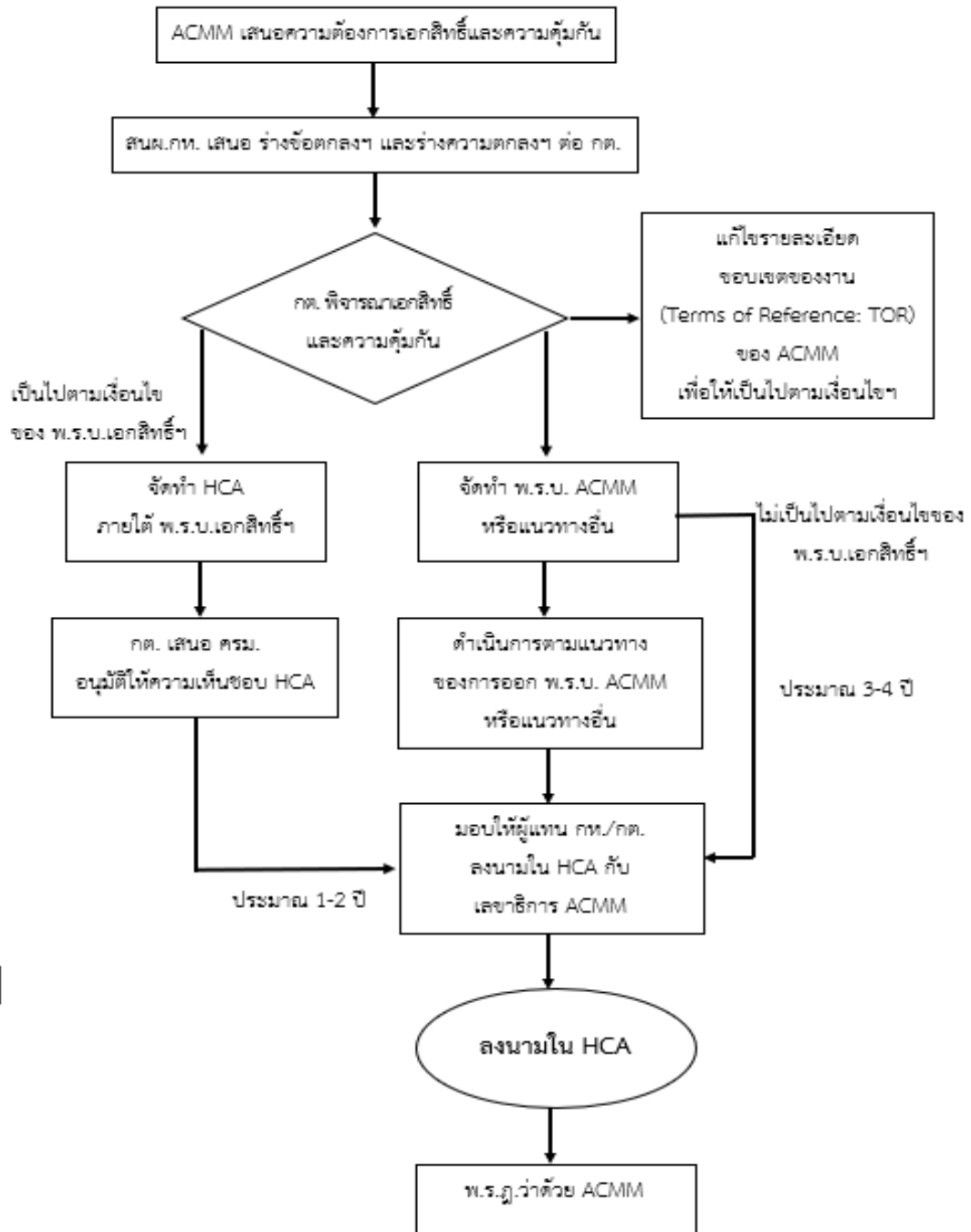
พิจารณาให้สิทธิพิเศษและสถานะทางกฎหมายในไทยให้กับศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนเรียบร้อยแล้ว กระทรวงการต่างประเทศจะเสนอร่างทั้ง ๒ ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบต่อร่างดังกล่าว เมื่อศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนได้รับสิทธิ์และสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศเรียบร้อยแล้วนั้น ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.ศบช.ภท.) แจ้งให้ ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กองทัพบก (ศปก.ศพอ.ทบ.) ทราบ เพื่อให้หัวหน้าฝ่ายเลขาธิการ ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนจัดการประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Board of Directors: BODs) โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ และจัดการประชุมนายทหารติดต่อศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Liaison Officers: LOs) โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศและประเทศคู่เจรจา ๘ ประเทศ เพื่อแจ้งผลการพิจารณา ข้อตกลงฯ และความร่วมมือฯ ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนที่ได้รับรองเป็นองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในประเทศไทย

แผนภาพที่ ๔ - ๑ แผนงานการจัดทำร่างข้อตกลงการจัดตั้ง ACMM และร่างความตกลงกับประเทศเจ้าบ้านและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : หนังสือ สนผ.ภท. ที่ กท ๐๒๐๗/๗๕๙ เรื่อง สรุปผลการประชุมหารือ แนวทางการพัฒนา ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ลง ๑๗ ก.พ.๖๕

แผนภาพที่ ๔ - ๒ กระบวนการเสนอความต้องการเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

ที่มา : หนังสือ สนพ.กท. ที่ กท ๐๒๐๗/๗๕๙ ลง ๑๗ ก.พ.๖๕ ผนวก ข

พระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

กระทรวงกลาโหม มีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ดังนี้

๑. สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม จัดประชุมยกร่างพระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาและจัดทำร่างฯ ได้แก่ กรมพระธรรมนูญ กรมยุทธการทหาร กรมยุทธการเหล่าทัพ กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการต่างประเทศ

๒. สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม เสนอร่างพระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ กรมพระธรรมนูญดำเนินการทำการตรวจสอบ แก้ไข และยกร่าง เพื่อนำเสนอร่างเข้าสู่สภากลาโหมพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓. ร่างพระราชบัญญัติฯ ผ่านความเห็นชอบจากสภากลาโหม กรมพระธรรมนูญจะส่งร่าง พ.ร.บ. ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในขั้นตอนต่อไป และนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อลงมติรับหลักการต่อร่างดังกล่าว หลังจากคณะรัฐมนตรีรับหลักการเรียบร้อยแล้ว ร่าง พ.ร.บ. จะเข้าสู่คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นขบวนการ จะนำร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบ

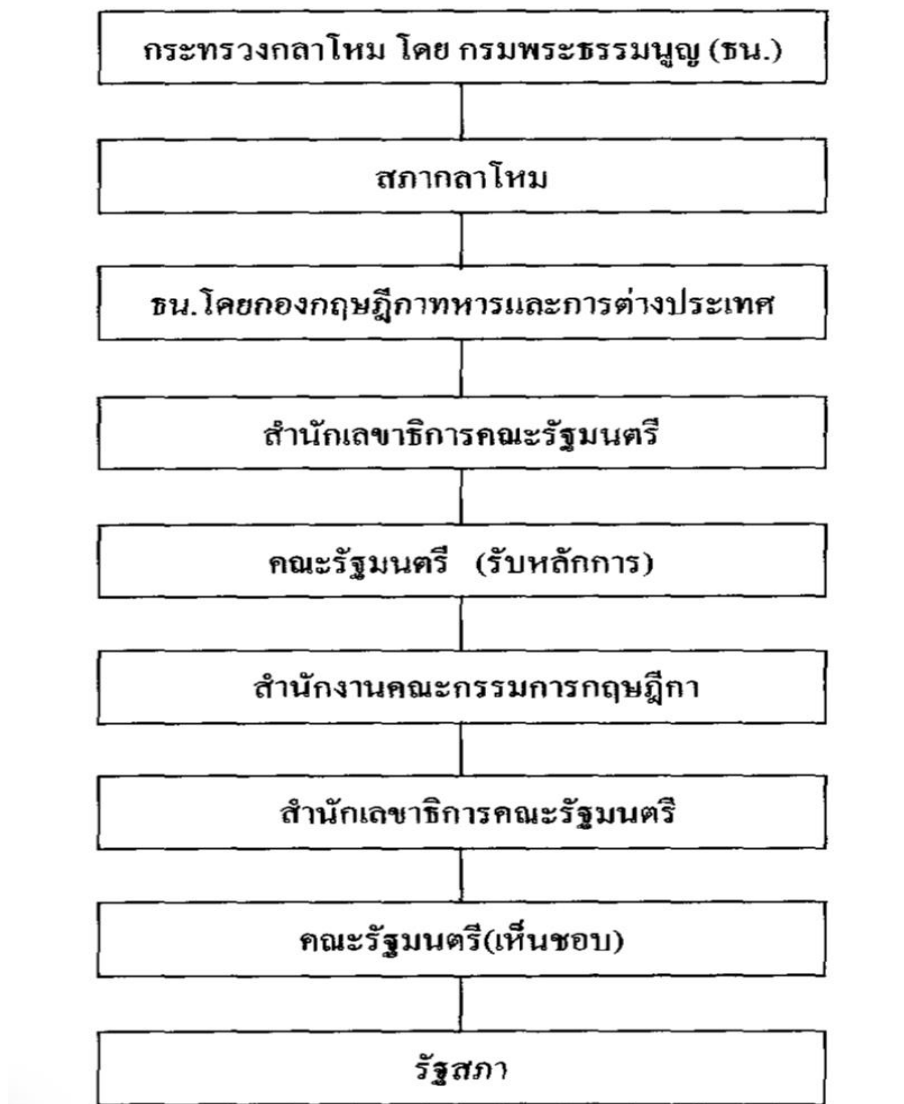
๔. เมื่อร่างได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว คณะรัฐมนตรีจะส่งร่างให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาอย่างละเอียด เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว จะส่งกลับไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอร่างต่อสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาพิจารณา ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของรัฐสภา

๕. เมื่อรัฐสภาพิจารณาเสร็จสิ้น จะส่งกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดทำร่างกฎหมายนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย โดยนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และจะนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อบังคับใช้พระราชบัญญัตินั้นต่อไป

๖. การจัดทำข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนภายใต้พระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน โดยการนำเสนอข้อตกลงฯ ผ่านคณะกรรมการจัดทำบันทึกความเข้าใจและบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Understanding/Memorandum of Agreement: MOU/MOA) ของกระทรวงกลาโหมให้ความเห็นชอบ และนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม อนุมัติมอบหมายผู้แทนจากส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ลงนามในร่างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เกี่ยวกับการเป็นประเทศเจ้าบ้านและการให้สิทธิพิเศษและความคุ้มครองแก่ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement Between the Governments of the Kingdom of Thailand and the Asean Center of Military Medicine on Hosting and Granting Privileges and Immunities to the Asean Center of Military Medicine)

๗. ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.ศบช.กท.) แจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กองทัพบก (ศปก.ศพอ.ทบ.) ทราบเพื่อให้หัวหน้าฝ่ายเลขาธิการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Board of Directors: BODs) โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ และจัดการประชุมนายทหารติดต่อศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Liaison Officers: LOs) โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศและประเทศคู่เจรจา ๘ ประเทศ เพื่อแจ้งผลการพิจารณาความร่วมมือฯ ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนที่ได้รับรองเป็นองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้รับสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันในประเทศไทย

แผนภาพที่ ๔ - ๓ ขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมายโดยกระทรวงกลาโหม

ที่มา : เอกสารจาก กรมพระธรรมนูญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สรุป

การดำเนินการให้ ACMM เพื่อให้มีสถานะนิติบุคคลที่มีที่ตั้งในประเทศไทย สามารถดำเนินการได้ ๓ ลักษณะ ได้แก่ ๑) การขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ๒) การดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากรัฐบาลไทย ผ่านพระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ และ ๓) พระราชบัญญัติศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน โดยสามารถดำเนินการได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการดำเนินการแต่ละลักษณะนั้นจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติในรายละเอียดอีกหลายขั้นตอน ดังนั้น ACMM จะออกมาในรูปแบบลักษณะใดจะกล่าวในบทที่ ๕ ต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ปัจจุบัน ACMM ได้ดำเนินการในฐานะองค์กรของ ASEAN ในเวทีระหว่างประเทศแล้ว แต่ก็ยังมีได้รับในสถานะทางกฎหมายให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศอย่างถูกต้องภายใต้พระราชบัญญัติ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ อันเนื่องมาจากกระบวนการการจัดตั้ง ACMM ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศของ ASEAN ในอดีตมิได้เป็นไปตามกลไกการพิจารณาทางกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ แม้ว่าที่ประชุมสุดยอดอาเซียนใน พ.ศ.๒๕๖๒ ได้ประกาศให้ ACMM เป็นองค์กรย่อยภายใต้ ADMM อยู่ในภาคผนวก ๑ ของกฎบัตรอาเซียนแล้วก็ตาม ซึ่งกระทรวงกลาโหม โดย สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักได้พยายามหาแนวทางในการดำเนินการให้ ACMM ได้รับสถานะ นิติบุคคล เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย เพื่อให้ ACMM สามารถทำธุรกรรมทางกฎหมาย ต่าง ๆ กับรัฐบาลไทย โดยเฉพาะการดำเนินการต่อเงินบริจาคจากประเทศสมาชิกอาเซียน ปีละ ประมาณ ๑๐ ล้านบาท และการดำเนินการธุรกรรมต่าง ๆ ตามระเบียบบริหารจัดการทั่วไปของ ACMM และระเบียบบริหารจัดการด้านการเงินที่ต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ๆ ของรัฐบาลไทย ซึ่งถ้าสามารถดำเนินการได้แล้วจะนำไปสู่การเสนอแนะโดยผู้แทนบอร์ดบริหารของ ACMM ฝ่ายไทย ให้กับบอร์ดบริหารของ ACMM ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะ ทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย เพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินความร่วมมือ ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือ ADMM และ ADMM-Plus และระหว่างกรอบ ความร่วมมือนอกภูมิภาคในอนาคต รวมทั้งสามารถกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทย และกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนและการใช้ประโยชน์จาก ACMM ได้อย่างถูกต้อง โดยการดำเนินการ ทำได้ใน ๓ ลักษณะ ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป และเมื่อดำเนินการได้สำเร็จแล้วจะเป็นการดำเนินการ ในรายละเอียดของ ACMM ในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อการสร้างบทบาทและความสัมพันธ์ ของกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนและใช้ประโยชน์ต่อ ACMM

สรุปผลที่ได้รับจากการวิจัย

แนวทางการดำเนินการของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เพื่อให้ ACMM ได้มา ซึ่งสถานะทางกฎหมาย และสามารถได้รับเอกสิทธิ์ และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่าง ประเทศจากประเทศได้

การดำเนินการเพื่อให้ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน สำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทยนั้น สำนักนโยบายและแผนกลาโหมมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้ได้สถานะทางกฎหมายก่อนในลำดับแรก เพื่อให้ ACMM สามารถที่จะทำธุรกรรม

ทางกฎหมายต่าง ๆ กับรัฐบาลไทย อย่างสอดคล้องกับระเบียบบริหารจัดการทั่วไปของ ACMM และระเบียบบริหารจัดการด้านการเงิน ดังนั้น กระบวนการในการขอจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ ACMM จึงต้องดำเนินการก่อนเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ การจดทะเบียนเป็นมูลนิธิของ ACMM นั้น สามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของมูลนิธิหรืออาจกำหนดไว้ในข้อบังคับว่าการยกเลิกมูลนิธินั้น จะกระทำก็ต่อเมื่อรัฐบาลไทยได้มอบสถานะทางกฎหมาย เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศจากประเทศไทยแล้ว ซึ่งก็จะทำให้ ACMM สามารถ ที่จะบริหารจัดการองค์กรภายใต้กฎหมายอื่น ๆ ตามแผนงานที่ ACMM จะได้ดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพย์สิน โดยเฉพาะสถานที่ตั้ง ซึ่งอยู่บริเวณชั้น ๔ ของอาคารกองบัญชาการ กรมแพทย์ทหารบก ซึ่งเป็นอาคาร ของหน่วยราชการและอาจจะมีปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินในอนาคต และ ACMM ยังไม่สามารถทำสัญญา หรือธุรกรรมทางกฎหมายใด ๆ กับกระทรวงกลาโหม ในการบริหารจัดการทางธุรกรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้การเป็นนิติบุคคลของบุคลากรใน ACMM ดำเนินการ โดยเฉพาะหัวหน้าเลขาธิการ ACMM ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าผู้บริหารของ ACMM (Chief Executive Officer: CEO) มีความจำเป็น ต้องถือบัญชีเงินบริจาคจากประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวนปีละ ๑๐ ล้านบาท ซึ่งถ้ารวมกับเงินสะสมตั้งแต่ก่อตั้งมาด้วย ก็จะเป็นสินทรัพย์ด้านการเงินของ ACMM โดยการจดทะเบียนสถานที่นั้น หัวหน้าเลขาธิการ ACMM ต้องเข้าสถานที่จากหน่วยงานเอกชน และทำสัญญาในการเช่าสถานที่ ให้ถูกต้องก่อนยื่นจดทะเบียน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวเป็นการชั่วคราว เมื่อ ACMM สามารถได้รับสถานะทางกฎหมายแล้ว จะทำสัญญาเช่ากับกรมแพทย์ทหารบกในการใช้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกก็สามารถดำเนินการได้ แผนงานการดำเนินการในการจดทะเบียนมูลนิธิ เพื่อให้ ACMM ดำเนินการได้นั้น ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๖๗

การดำเนินการภายหลังจากการได้รับรองเป็นมูลนิธิของ ACMM จะเป็นการดำเนินการ ในระยะต่อไป ซึ่งควรดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ คือ การดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม จะต้องจัดทำร่างข้อตกลงการจัดทำศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement on The Establishment of ACMM) ที่ต้องมีการลงนามโดยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ในฐานะผู้แทนรัฐบาล รวมทั้งต้องจัดทำร่างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และ ACMM เกี่ยวกับการเป็นประเทศเจ้าบ้าน และการให้สิทธิพิเศษและความคุ้มครองแก่ ACMM (Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the ASEAN Center of Military medicine on Hosting and Granting Privileges and Immunities to the ASEAN Center of Military Medicine: HCA) ซึ่งต้องมีการลงนามระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับผู้แทน ACMM อย่างไรก็ตาม การดำเนินการจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาต่าง ๆ จากฝ่ายไทยอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะมติสภากลาโหม เนื่องจากกระบวนการในการดำเนินการสนับสนุนบุคลากรเจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ รวมทั้งการให้ความเห็นชอบร่างข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน นั้นต้องไปนำเสนอในที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting) เพื่อให้ความเห็นชอบและลงนามในร่างข้อตกลงดังกล่าว จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการของการจัดทำ HCA ซึ่งกระทรวงกลาโหมต้องเสนอเรื่องให้กระทรวงการต่างประเทศนำเข้าคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว กระทรวงกลาโหมจะต้องมอบหมายให้ กรมแพทย์ทหารบก เป็นผู้ดำเนินการในการลงนามใน HCA ร่วมกับผู้แทนของ ACMM อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการนี้ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดประกอบการดำเนินการในหลายรูปแบบเพื่อรองรับ เช่น การสนับสนุนกำลังพล สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น การจัดทำพระราชกฤษฎีกา รองรับพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีความจำเป็นและเป็นกระบวนการรองรับการดำเนินการดังกล่าว ที่มีความชัดเจน รองรับรูปแบบการพัฒนา ACMM ต่อไปในอนาคต โดยกระทรวงกลาโหม ซึ่งความตกลงที่จะตามมาระหว่างกระทรวงกลาโหม กับ ACMM ในอนาคต อาทิเช่น ข้อตกลงการสนับสนุนด้านกำลังพล ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับ ACMM ข้อตกลงการใช้สถานที่ อาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการจ่ายค่าเช่าและค่าซ่อมบำรุงต่าง ๆ ของ ACMM ให้กับกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ และการประชุมระหว่าง ประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ต้องผ่านคณะกรรมการพิเศษ เพื่อพิจารณาอนุสัญญาของกรม สนธิสัญญา และกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบจากหลายส่วนราชการของ ประเทศไทย และหากกระทรวงกลาโหม ไม่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการให้สามารถ ดำเนินการต่อไปภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ แล้ว กระทรวงกลาโหม ก็ยังสามารถดำเนินการบริหารจัดการ ACMM ภายใต้การจดทะเบียนเป็นมูลนิธิได้ อย่างไรก็ตาม แนวทางในการพัฒนาให้ ACMM เป็นองค์การระหว่างประเทศ จำเป็นต้องให้บุคลากรที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่จากประเทศสมาชิกต่าง ๆ ได้รับเอกสิทธิ์ และความคุ้มกันในประเทศไทย โดยไม่จำเป็น ต้องใช้กฎหมายแรงงาน และกฎหมาย อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งยุ่งยากต่อการพัฒนา ACMM ต่อไปในอนาคต ดังนั้นการดำเนินการเสนอร่าง พระราชบัญญัติ ACMM จึงมีความจำเป็น ถึงแม้ระยะเวลาในการดำเนินการจะมีค่อนข้างมาก และใช้ ระยะเวลา ๒ - ๓ ปี ในการดำเนินการ โดยคาดว่าจะเป็นในห้วงปี พ.ศ.๒๕๗๐ - ๒๕๗๓ และเมื่อรัฐสภา ให้การรับรองร่างพระราชบัญญัติ ACMM แล้ว การดำเนินการในการออกกฎหมายรองรับ จึงมีลักษณะ คล้าย ๆ กับการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑ ที่กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และคุ้มกันจากประเทศไทย

ภายหลังจากที่ ACMM ได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และคุ้มกัน จากประเทศไทย แล้ว กระทรวงกลาโหมจะต้องทำข้อตกลงต่าง ๆ ในการสนับสนุน เจ้าหน้าที่ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก เสนอให้บอร์ดบริหารของ ACMM ให้ความเห็นชอบโดยการสนับสนุนกำลังพลของ กระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติงานที่ ACMM จะเป็นในลักษณะแบบเต็มเวลา โดยรัฐบาลไทยจะเป็น ผู้สนับสนุนเงินเดือน สำหรับเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทางต่าง ๆ จะเป็นของ ACMM โดยรัฐบาลไทยต้อง

กำหนดเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจน ว่ามีจำนวนเท่าไร โดยในขั้นต้น ไม่ควรเกิน ๕ - ๑๐ อัตรา จากจำนวน ๕๘ อัตรา ตาม TOR of ACMM โดยในส่วนที่เหลือจะต้องขอรับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา โดยในบางอัตรานั้น เพื่อให้มีการจ้างงานจากแรงงานท้องถิ่น โดยไม่เป็นภาระจากเงินสนับสนุนมากนัก จึงอาจจะจ้างงานไม่เกิน ๕ อัตรา โดยการดำเนินการในการสนับสนุน สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น กรมแพทย์ทหารบก สามารถให้การสนับสนุน สถานที่ ณ ปัจจุบันได้ โดยจัดทำเป็นข้อตกลง ให้ ACMM จ่ายค่าเช่า และค่าซ่อมบำรุง อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้นั้นขึ้นอยู่กับบอร์ดบริหารของ ACMM ว่าจะดำเนินการอย่างไร โดยอาจจะไปเช่าสถานที่เอกชนเพื่อดำเนินการได้โดยไม่ต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากกระทรวงกลาโหม ก็จะเป็นการลดภาระของกระทรวงกลาโหม

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทย และกระทรวงกลาโหม ในการสนับสนุน และการใช้ประโยชน์จาก ACMM

ประเทศไทย และกระทรวงกลาโหม ในฐานะผู้ก่อตั้งและผู้สนับสนุนหลักของ ACMM ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้าง ACMM ให้มีความเข้มแข็ง โดย ACMM นอกจากจะเป็นศูนย์ประสานงานด้านการแพทย์ทหารอาเซียนแล้ว ยังสามารถที่จะประสานภารกิจและองค์ความรู้ต่าง ๆ กับประเทศสมาชิกอาเซียน และคู่เจรจาของ ASEAN รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้ด้วย อีกทั้งยังมีภารกิจในงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาด้านการแพทย์ ดังนั้นการสร้างองค์กรให้มีความเข้มแข็ง มีเจ้าหน้าที่ของประเทศสมาชิกต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันทำงาน รวมทั้งการขอรับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหมายรวมถึงเงินสนับสนุนองค์กร จึงต้องสร้างสถานะให้ ACMM มีบุคลากรระดับผู้บริหาร (CEO) และเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนไทย รวมทั้งมีสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในประเทศไทย เพื่อพัฒนาผลงานตอบสนองความท้าทายด้านการแพทย์ในภูมิภาค ซึ่งถือเป็น Soft Power ที่สามารถจะเข้าไปดำเนินการได้ในทุกภารกิจ และในทุก ๆ สถานการณ์ โดยมีประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายหลักผ่านทางผู้ปฏิบัติหน้าที่ ACMM ที่มาจากหน่วยงานด้านการแพทย์ทหารของประเทศต่าง ๆ ซึ่งประเทศไทยจะได้รับประโยชน์ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคโนโลยี รวมทั้งชื่อเสียงและบทบาทในเวทีนานาชาติของการปฏิบัติหน้าที่ของ ACMM ดังนั้น การจำกัดกรอบของ ACMM หรือลดบทบาทของ ACMM จากหน่วยงานที่สามารถพัฒนาไปเป็นองค์การระหว่างประเทศได้ และมีภารกิจที่หลากหลายจะไม่ส่งผลดีต่อประเทศไทย รวมทั้งจะเป็นการทำลายชื่อเสียงของอาเซียนในภาพรวมอีกด้วย

๓. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายการวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินการในรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง ACMM ภายหลังจากได้รับสถานะทางกฎหมายเอกสิทธิ์และความคุ้มกันจากประเทศไทย รวมทั้งบทบาทและความสัมพันธ์ของประเทศไทยและกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนและใช้ประโยชน์จาก ACMM ซึ่งจะช่วยให้สามารถหารายละเอียดที่ชัดเจนในเชิงลึกเกี่ยวกับสัญญาต่าง ๆ ที่รัฐบาลไทยต้องทำกับ ACMM ต่อไป รวมทั้งแนวทางการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐบาลไทย และกระทรวงกลาโหม ต่อ ACMM

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนานาญพิเศษ
ในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๐๔ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการองค์การ ข้าวงูเงินของอาเซียนบวกสาม
พ.ศ.๒๕๖๑

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุม
ระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๑

วิทยานิพนธ์

พลตรี สมศักดิ์ รุ่งสิตา. “บทบาทและโครงสร้างของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เพื่อรองรับความร่วมมือ
ทางทหารในกรอบอาเซียน กระทรวงกลาโหมไทยและกระทรวงกลาโหมสหพันธรัฐรัสเซีย
ได้รับเกียรติให้ทำหน้าที่เป็นประธานร่วม EWG on MM วงรอบปี ๕๗ - ๕๙”. บทความ
วิชาการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันป้องกันประเทศ, ๒๕๖๑.

นาวาเอก ภาคภูมิ จารุปรกรณ์. “แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนให้เป็นองค์กร
ของอาเซียนโดยสมบูรณ์”. เอกสารวิจัย วิทยาลัยการทัพอเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ, ๒๕๖๕.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

เว็บไซต์ของ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

ภาคผนวก

ผนวก ก
เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
(Concept Paper on the Establishment of ACMM)

**Concept Paper on the Establishment of the
ASEAN Center of Military Medicine (ACMM)**

Background

The Ministry of Defence (MOD), Kingdom of Thailand and the Russian Federation are Co-Chairs of the ASEAN Defence Ministers' Meeting - Plus Experts' Working Group on Military Medicine (ADMM-Plus EWG on MM) during the cycle of 2014 – 2016. The Co-Chairs had proposed a 3-Year Work Plan which was adopted by the ASEAN Defence Senior Officials' Meeting - Plus (ADSOM-Plus) in Nay Pyi Taw, Myanmar in April 2014. In line with the adopted 3-Year Work Plan of the EWG on MM, the Co-Chairs are working towards the establishment of the ASEAN Military Medicine Coordination Center (AMMCC) in Thailand by 2015.

During the 5th ADMM-Plus EWG on MM Meeting / Senior Medical Planners' Workshop, which was held in Pattaya City, Thailand in October 2014, the Workshop discussed an appropriate structure and mechanisms of the Center regarding the initial concepts such as mission, objectives as well as process and administrative arrangements of the AMMCC. In addition, the Workshop agreed to change the name of the Center from AMMCC to ASEAN Center of Military Medicine (ACMM).

Mission of ACMM

To establish practical, effective, and sustainable cooperation among military medical services of ASEAN Member States and Plus Countries, both in normal and crisis situations.

Objectives of ACMM

1. General Objectives
 - a. To play a unique role in demonstrating regional solidarity by integrating capacities to respond to the common challenges;
 - b. To coordinate and cooperate with the military medical services of the ADMM-Plus countries, related agencies, and international organisations to provide:
 - military medical services capabilities improvement and standardisation
 - harmonisation of unique capabilities
 - improvement of capabilities of the ACMM to world class standards; and
 - sustainability development; and
 - c. To support other areas of collaboration under ADMM-Plus framework.

2. Specific Objectives

- a. To develop joint medical response plans;
- b. To assess medical needs in crisis situations; and
- c. To conduct proper training courses and researches in area of emergency medical services.

Administrative Arrangements

The MOD of Thailand will initially support the ACMM by providing the office building, personnel, and other facilities. Structure and administrative arrangements as well as other related details will be elaborated in the Terms of Reference (TOR).

Reporting Mechanism

Progress reports of ACMM will be submitted to ADSOM WG, ADSOM, and ADMM, respectively.

Implementation Timeline

Upon the adoption of this Concept Paper by the 9th ADMM in Langkawi in 2015, a series of workshops to develop the TOR of the ACMM will be conducted by Thailand. The process to develop the TOR of the ACMM shall be conducted into two phases. The first phase will involve only ASEAN Member States to ensure ASEAN’s ownership of the process in view of maintaining its centrality. The second phase will involve both ASEAN and the Plus countries where the Plus countries’ inputs will be sought to enrich the draft TOR.

Conclusion

The ACMM will serve as a vital organ and a workable mechanism to overcome national barriers and play an essential role in enhancing the security and stability of the region. It will also actively engage, interact, and strengthen cooperation among the ASEAN Member States and Plus countries in support of regional integration and community building.

ผนวก ข
รนาขอบเขตการปฏิบัติงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
(Terms of Reference of ACMM)

TERMS OF REFERENCE (TOR)
OF
THE ASEAN CENTER OF MILITARY MEDICINE (ACMM)

The ASEAN Center of Military Medicine, hereinafter referred to as -ACMM-, has been established; as a follow-up to the adoption of Concept Paper on Establishment of ACMM by the 9th ADMM, in Langkawi, Malaysia; to strengthen and develop the establishment of practical, effective, sustainable cooperation among Military Medical Services (MMS) of ASEAN Member States (AMS). ACMM shall be a subsidiary body under the ASEAN Defence Ministers' Meeting in Annex 1 of the ASEAN Charter. ACMM shall be operated in accordance with the following Terms of Reference (TOR):

1. LOCATION

The ACMM shall be established in the Kingdom of Thailand, hereinafter referred to as -the Host Country-.

2. LEGAL PERSONALITY

The legal personality of ACMM shall be granted under a Memorandum of Understanding (MOU) between the Host Country and ACMM.

3. PRINCIPLES

ACMM shall adhere to Article 1 and Article 2 of the ASEAN Charter which respects the sovereignty of all AMS, with all contributed assets and personnel remaining under national command and control.

4. MANDATE AND FUNCTIONS

ACMM shall facilitate the coordination and cooperation among MMS of the AMS and Plus Countries, and work in partnership with related agencies and international and regional organizations, to support all areas of military medical collaborations. Contributions shall be made on flexible, voluntary and non-binding basis. Details of its mandate and functions are shown in ANNEX 1.

5. STRUCTURE

ACMM shall be composed of Board of Directors and Secretariat Office. Details of its structure, roles and responsibilities are shown in ANNEX 2.

6. BUDGET AND FUNDING

Budget and funding is hereby allocated for the implementation of the ACMM. It shall be known as the ASEAN Center of Military Medicine Fund. Details are shown in ANNEX 3.

7. DECISION-MAKING

Decision-Making in ACMM shall be based on consultation and consensus of the Board of Directors, in accordance with Article 20 of the ASEAN Charter.

8. REPORTING MECHANISM

The Secretariat Office shall make annual reports on the work of ACMM, and expeditious reports as necessary to the Board of Directors. The Board of Directors will submit reports to ADSOM WG, ADSOM, and ADMM, respectively.

9. RELATIONSHIP WITH OTHER INSTRUMENTS

The provisions of this TOR shall in no way affect the rights and obligations of ACMM Members with regard to any existing treaty, convention, or instrument to which they are Parties.

10. RELATIONSHIP WITH PLUS COUNTRIES

Plus countries may provide professional inputs and support to ACMM in performing functions to carry out the mandate and functions of the ACMM, and shall meet as and when necessary. Relationships between ACMM and Plus countries are shown in [ANNEX 4](#).

11. ADOPTION

This TOR shall be subjected to ADSOM WG for consideration and submitted to ADSOM for endorsement and subsequently to ADMM for adoption.

12. REVIEW MECHANISM

This TOR shall be formally reviewed 4 years after the commencement of ACMM or as otherwise determined by the Board of Directors. This review and subsequent reviews shall be undertaken by the ADSOM.

ANNEX 1: MANDATE AND FUNCTIONS

The ACMM shall facilitate the coordination and cooperation among MMS of the AMS and Plus Countries, and work in partnership with related agencies and international and regional organizations, to support all areas of military medical collaborations, as follows;

1. Enhancing regional military medical service capabilities.
 - a. conduct workshops and meetings in areas of military medical services; and
 - b. conduct proper joint training courses or exercises in areas of military medical services.
2. Assessing and utilizing medical information in baseline and crisis situations.
 - a. collect, consolidate and periodically update medical data from the MMS of the AMS and the Plus Countries, regarding available resources, military medical assets and capabilities for the military medical arrangements and responses;
 - b. on the basis of such data, conduct analysis to perform medical estimations; and
 - c. disseminate information to each MMS of the AMS and the Plus Countries as well as AHA Center and other related agencies.
3. Harmonizing regional military medical capabilities for better interoperability.
 - a. facilitate the establishment, maintenance and periodic review of regional military medical arrangements, standard operating procedures (SOPs), and joint medical response plans for the MMS;
 - b. develop joint military medical response plans;
 - c. when needed, facilitate the processing of exemptions and necessary clearances for military medical assets in respect to the provision of medical assistance to preempt any legal impediments;
 - d. when possible and appropriate, facilitate the processing of deployment of military medical personnel, equipment, facilities, and materials through the Disaster Emergency Logistic System for ASEAN (DELSA) managed by the AHA Center or other relevant systems agencies; and
 - e. facilitate technical cooperation and scientific and technical research.

ANNEX 2. STRUCTURE

ACMM shall be composed of Board of Directors and Secretariat Office.

1. Board of Directors

The Board of Directors shall comprise of a representative of each AMS, to be appointed by and accountable to the respective appointing Governments. The Chairman of the Board of Directors shall be the representative of the AMS holding the Chairmanship of ASEAN.

The Chairman of The Board of Directors shall:

- a. act and represent ACMM based on consensus of the Board of Directors.
- b. report annually to ADSOM WG, ADSOM, and ADMM, respectively.

The Board of Directors shall:

- a. approve the activities and projects of ACMM formulated by the Secretariat Office;
- b. approve and oversee the annual operating budget for ACMM as well as funding management and procurement policy formulated by the Secretariat Office;
- c. perform such other functions as necessary to carry out the mandate and functions of ACMM, which include engagement with Plus countries; and,
- d. meet annually or when necessary.

2. Secretariat Office

The Secretariat Office reports directly to the Board of Directors. The Secretariat Office shall be the day-to-day executive body of ACMM and shall carry out its mandate and functions as stipulated.

The Secretariat Office shall be headed by a Secretariat Chief and shall consist of 5 sections, namely Information Section, Coordination Section, Planning and Operations Section, Communication and Information Technology Section (CITS), and Administrative Section. The Ministry of Defence (MOD) of the Kingdom of Thailand shall initially provide the office, personnel, and equipment. Further recruitment of staff for the Secretariat Office will follow a competitive and transparent recruitment process. Contribution of personnel by AMS shall be flexible, voluntary and non-binding.

2.1 Information Section:

Information Section shall be responsible for data gathering, processing, and distributing medical and other related information. The section shall consist of Medical Data Collection Branch, Data Analysis Branch, and ASEAN Military Medical Assessment Team (AMMAT).

2.2 Coordination Section:

Coordination Section shall be responsible for coordination and cooperation among the MMS of the AMS with other relevant agencies/organizations/entities. It consists of Liaison Officers (LO) from the AMS who shall act as Points of Contact (POC-s) from the MMS and in crisis situation, may include LO from Plus Countries and other relevant agencies/organizations/entities, as necessary.

ANNEX 3: BUDGET AND FUNDING

The ASEAN Center of Military Medicine Fund and its Financial Rules are established for the implementation of the ACMM operation and administration.

1. Contribution by the AMS Governments shall be made to maintain functions, operations and support the implementation of the ACMM each budget year as deemed equally share.
2. The Board of Directors may consider additional contribution to support urgent operations of ACMM;
3. The obtained additional funding and resources may also be allocated as deemed appropriate to support ACMM, subject to the approval by the Board of Directors.
4. ACMM, when necessary, shall be able to obtain additional funding and resources from AMS, other countries, international and regional organizations, any other institutions which should be requested in a timely manner.
5. Plus Countries may voluntarily support ACMM to maintain functions and operations;
6. The Secretariat Office shall make annual financial reports of ACMM transparently to the Board of Directors for approval. The Board of Directors will submit the reports to ADSOM WG, ADSOM-Plus WG, ADSOM and ADSOM-Plus, respectively.

ANNEX 4: RELATIONSHIP WITH PLUS COUNTRIES

1. ACMM shall engage in mutually beneficial dialogues, cooperation and partnership with Plus countries
2. The relationship between ACMM and Plus countries shall adhere to the principles set forth in this TOR. Plus countries shall respect the ACMM on the basis of ASEAN unity and solidarity, and shall coordinate and commit to develop common positions and pursue cooperation with ACMM, subject to the national policies of the Plus countries and of the affected and assisting ASEAN Member States.
3. Plus countries may appoint and accredit their representatives to provide professional inputs and support to ACMM. ADSOM shall decide on such accreditation under recommendation of ACMM's Board of Directors.
4. ACMM and ADMM-Plus EWG on MM may conduct joint activities to promote, develop and support mutually beneficial outcomes.

ผนวก ค

แถลงการณ์ประธานอาเซียนว่าด้วยการแพทย์ทหารอาเซียน
(ASEAN Chair's Press Statement on the ASEAN Center
of Military Medicine (ACMM))

**ASEAN Chair's Press Statement
on the ASEAN Center of Military Medicine (ACMM)
23 June 2019, Bangkok, Thailand**

At the 34th ASEAN Summit on 23 June 2019, the ASEAN Leaders welcomed the inclusion of the ASEAN Center of Military Medicine (ACMM) as a subsidiary body under the ASEAN Defence Ministers' Meeting (ADMM) in Annex 1 of the ASEAN Charter.

The ACMM was established under the framework of the ADMM in 2016. Its mission is to promote cooperation among ASEAN Member States in the area of military medicine. The ACMM also works in partnership with related agencies and international and regional organisations to support all areas of military medical collaboration.

With this new status, the ACMM can further contribute to enhancing ASEAN cooperation in military medicine, strengthen ASEAN's response to disasters and help reinforce a people-centred ASEAN Community that leaves no one behind.

ผนวก ง

สรุปผลการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
และขออนุมัติจัดตั้ง ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
กระทรวงกลาโหม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ส.น. (สนผ.กท. โทร.๐ ๒๒๒๕ ๒๐๑๕ โทร.ทหาร ๕๒๕๑๓๕๒)

ที่ ต่อ กท. ๐๒๐๗/๗๕๙ วันที่

เรื่อง สรุปผลการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

เรียน รมว.กท.

เพื่อพิจารณาพิจารณาอนุมัติในข้อ ๔.๑

- ข้อ ๔.๑

พล.อ.

รพท.กท.

๖๑ ต.พ.๖๕

พล.อ.

ปล.กท.

๖๗ ก.พ.๖๕

พล.อ.

รมท.กท.

๖๑ ก.พ. ๖๕

บันทึกข้อความ

เลขรับ	๑๗๕๙
วันที่	๗ ๗ ๒๕๖๕
	๑๕๓๕

ส่วนราชการ สนผ.ภท. (สอช.สนผ.ภท. โทร.๐ ๒๒๒๕ ๒๐๑๕ โทร.ทหาร ๕๒๕๑๓๕๒๖)

ที่ กท ๐๒๐๗/ ๗๕๖๕

วันที่ ๑๗ ก.พ.๖๕

เรื่อง สรุปผลการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

เรียน พล.ท.

๑. สนผ.ภท. ขอรายงานผลการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) ผ่านระบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Teleconference: VTC) เมื่อ ๑๙ ม.ค.๖๕ ณ ห้องหลักเมือง ๑ ชั้น ๓ ในศาลาว่าการกลาโหม

๒. การประชุมฯ ตามข้อ ๑ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์ของการประชุมฯ เพื่อระดมความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ACMM ให้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์ภายใต้กฎหมายของประเทศไทย

๒.๒ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, กต. (กรมอาเซียน และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย), สนผ.ภท. (สอช.สนผ.ภท.), ธน., ยก.ทบ., พบ.และ สสน.ทบ. โดยมี พล.ท.ยุทธเกียรติ ล้วนไพรินทร์ รอง ผอ.สนผ.ภท. เป็นประธานการประชุม รายละเอียดตามผนวก ก

๒.๓ ผลการประชุมฯ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๓.๑ ที่ประชุมฯ รับทราบความคืบหน้าและแผนงานที่เกี่ยวข้องของ ACMM

๒.๓.๑.๑ การดำเนินการที่สำคัญของ ACMM ในปี ๖๕ ได้แก่ ๑) การประชุมในหัวข้อ Military Camp New Normal Guidelines และ ๒) การประชุมในหัวข้อ Emerging Infectious Diseases Containing in Joint/Combined Military Training

๒.๓.๑.๒ แผนการดำเนินการที่สำคัญในปี ๖๕ ได้แก่ ๑) การประชุมในหัวข้อ Medical Support for Peace Operations ระหว่าง ๑๔ - ๑๘ มี.ค.๖๕ ๒) การประชุมในหัวข้อ Customs Immigration Quarantine for Military Medicine Force ระหว่าง ๑๓ - ๑๗ มี.ย.๖๕ และ ๓) การประชุมในหัวข้อ Military Medicine for Maritime Operations ระหว่าง ๒๑ - ๒๕ พ.ย.๖๕

๒.๓.๑.๓ ผลการหารือระหว่างผู้แทน สนผ.ภท. กับผู้แทน กต. เมื่อ ๑ ธ.ค.๖๔ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ACMM ให้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์ โดย กต. ได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ ๑) จัดทำความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Agreement on The Establishment of ACMM) ในประเทศไทย ๒) จัดทำร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement: HCA) ระหว่าง ACMM กับรัฐบาลไทย และร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เสนอต่อคณะกรรมการภายใต้ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ ๓) นำร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน และร่าง HCA ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ และประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว เสนอต่อ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และ ๔) ประสาน กต. ขอให้ออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้แก่ผู้แทน กท. ลงนามใน HCA ร่วมกับหัวหน้าเลขาธิการ ACMM และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ต่อไป

/๒.๓.๒ ที่ประชุมฯ ...

๒.๓.๒ ที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนให้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศภายใต้กฎหมายของประเทศไทยตามขั้นตอนในข้อ ๒.๓.๑.๓ รายละเอียดตาม ผนวก ข รวมทั้งได้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๓.๒.๑ การจัดทำร่างความตกลงฯ สามารถเริ่มดำเนินการควบคู่กับการจัดทำร่าง HCA โดยเมื่อร่างเอกสารทั้ง ๒ ฉบับ ได้รับความเห็นชอบในขั้นต้นจากประเทศสมาชิกอาเซียน และสำนักเลขาธิการอาเซียนแล้ว ให้ กท. ส่งร่างเอกสารทั้ง ๒ ฉบับ เสนอ กต. นำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการภายใต้ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ

๒.๓.๒.๒ ข้อเสนอในเอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ ของ ACMM ที่จะบรรจุลงในร่าง HCA สามารถเสนอได้ตามที่ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม การได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ จะขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการภายใต้ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์และความคุ้มกันฯ ทั้งนี้ หลักการในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือการประชุม โดยจะพิจารณาตามพันธกรณีของประเทศไทย กฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากองค์การหรือการประชุมนั้น ๆ

๒.๓.๒.๓ กท. สามารถศึกษาการดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์อาเซียนเพื่อผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพและนวัตกรรม (ASEAN Center for Active Ageing and Innovation: ACAI) ของ สธ. ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำ HCA เพื่อขอสถานะทางกฎหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของ ACMM

๒.๓.๓ ที่ประชุมฯ ได้เร่งรัดให้ ทบ. ดำเนินการบรรจุกำลังพลเข้าปฏิบัติงานในส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.) ในส่วนของ ทบ. จำนวน ๔๓ อัตรา ตามอนุมัติ รว.กท. รายละเอียดตามหนังสือ สป. ส่วน ที่ ต่อ กท ๐๒๐๗/๓๗๕๒ ลง ๑๓ ก.ย.๖๔

๓. สนผ.กท. พิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการพัฒนา ACMM ตามผลการประชุมฯ ในข้อ ๑ จะทำให้ กท. สามารถผลักดันให้ ACMM เป็นองค์การระหว่างประเทศที่สมบูรณ์ ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ ทั้งจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาโดยสามารถริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพผ่านโครงการ Project-Based Programme ร่วมกับประเทศอื่น ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบการประชุม รว.กท.อาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) และการประชุม รว.กท.อาเซียน กับ รว.กท.ประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting Plus: ADMM-Plus) นอกจากนี้ กท. ในฐานะที่เป็นผู้ริเริ่มและก่อตั้ง ACMM จะมีบทบาทสำคัญในด้านการแพทย์ทหาร และด้านอื่น ๆ เช่น การบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งสามารถบูรณาการงานให้สอดคล้องกับนโยบาย/แผนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งบุคลากรของไทยที่ปฏิบัติงาน ณ ACMM จะได้รับความรู้ และประสบการณ์จากนานาประเทศ ทั้งนี้ การเร่งรัดบรรจุกำลังพล ให้แก่ สปง.ศพอ.กท. ตามข้อ ๒.๓.๓ โดยในปัจจุบันได้เริ่มบรรจุกำลังพลจาก สป., บก.ทท., ทร. และ ทอ. ยกเว้น ทบ. ที่ยังไม่ได้ดำเนินการเข้าร่วมปฏิบัติงาน ซึ่งการเร่งรัดการบรรจุกำลังพลดังกล่าวจะทำให้ สปง.ศพอ.กท. ปฏิบัติภารกิจได้อย่างเต็มขีดความสามารถและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้ความเห็นชอบการดำเนินการตามการพิจารณาในข้อ ๓

๔.๒ เมื่อได้รับอนุมัติตามข้อ ๔.๑ แล้ว ขอความกรุณา รอง ปล.กท. ลงชื่อในหนังสือ

เสนอ ทบ. ที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อกรุณานำเรียน รว.กท. พิจารณานุมัติในข้อ ๔.๑

พล.อ. อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
(นุชิต ศรีบุญส่ง)
ผอ.สนผ.กท.

พล.อ.

สมชาย งามวิจิตร

รอง ปล.กท.

๑๗ ก.พ.๖๕

ผนวก ก

รายชื่อการประชุมหารือแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
(ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) ให้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศโดยสมบูรณ์

วัน เวลา สถานที่ วันพุธที่ ๑๙ ม.ค.๖๕, เวลา ๐๙๐๐ - ๑๒๐๐
ณ ห้องหลักเมือง ๑ ชั้น ๓ ในศาลาว่าการกลาโหม

กระทรวงกลาโหม

๑. พล.ท.ยุทธเกียรติ ส่วนไพรินทร์	รอง ผอ.สนผ.กท.
๒. พล.ต.พรพจน์ เมธาวัฒนินท์	ผช.ผอ.สนผ.กท.
๓. พล.ต.ปนิวัธน์ ทรัพย์รุ่งเรือง	ผอ.สอช.สนผ.กท.
๔. พล.ต.วีรชัย ภูษะอุ่ม	ผชก.สป.
๕. พล.ต.เกรียงชัย ประสงค์สุกาญจน์	ผอ.รพ.ค่ายสุรนารี/เลขาธิการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
๖. พ.อ.สุวรรณชัย ชะเอม	รอง ผอ.สอช.สนผ.กท.
๗. พ.อ.พฤฒนันท์ ทริมเจริญ	ผอ.กรช.สอช.สนผ.กท.
๘. น.อ.เผด็จชัย กุลพิบูลย์	ผอ.กยช.สอช.สนผ.กท.
๙. พ.อ.อิทธินันท์ โชติช่วง	ผอ.กยช.ทบ.
๑๐. น.อ.ภาคภูมิ จารุปกรณ์ ร.น.	รอง ผอ.กรช.สอช.สนผ.กท.
๑๑. พ.อ.สิทธิกร เรืองจิต	รอง ผอ. ยก.ทบ.
๑๒. พ.อ.दनัยพันธุ์ อัดตสาระ	นปก. ประจำ สลก.ทบ. ชรก. สธน.ทบ.
๑๓. พ.อ.หญิง สุภาวดี เรียงเรียบ	รอง ผอ.กทต.ธน.
๑๔. น.ท.หญิง แสงสม เพ็ญศิริ ร.น.	หน.ยุทธศาสตร์อาเซียน กยช.สอช.สนผ.กท.
๑๕. ร.อ.สกล ชัยสัมฤทธิ์ผล	ผช.นายทหารสารบรรณและธุรการ สอช.สนผ.กท.
๑๖. ร.ต.ศุภกร วิจารณ์ศึกษาเทพ	ประจำแผนกวิชาการ คันควัว และนิติบัญญัติ กทต.ธน.

ผู้เข้าร่วมจากกระทรวงการต่างประเทศ

๑. นายจักรกริช เรืองขจร	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ
๒. นายสุวิชัย ศรีอยุธยา	นักการทูตปฏิบัติการ กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ
๓. นายจิตติชัย พันธ์เดชาธร	นักการทูตปฏิบัติการ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงต่างประเทศ
ผู้เข้าร่วมจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
๑. นายณัฐวุฒิ เลิศลอย	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผนวก ข
แผนงานแนวทางการพัฒนาศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ACMM)
ให้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศภายใต้กฎหมายของประเทศไทย

กท. จัดทำร่างความตกลงว่าด้วยการก่อตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
(Agreement on The Establishment of ACMM)

2. ฝ่ายกฎหมายของสำนักเลขาธิการอาเซียน (The ASEAN Secretariat) พิจารณาให้ความเห็นภายใต้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

1. ประเทศสมาชิกอาเซียน พิจารณา
3. รัฐมนตรีกลาโหมประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ลงนามให้ความเห็นชอบร่วมกัน

ความตกลงว่าด้วยการก่อตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน
(Agreement on The Establishment of ACMM) ได้รับการลงนาม
จากประเทศสมาชิกอาเซียน

กท. จัดทำร่างความตกลงประเทศเจ้าบ้าน (Host Country Agreement: HCA)
ระหว่าง ACMM กับรัฐบาลไทย ภายใต้ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับ
องค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2561

2. ฝ่ายกฎหมายของสำนักเลขาธิการอาเซียน (The ASEAN Secretariat) พิจารณาให้ความเห็นภายใต้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

1. คณะกรรมการบริหาร ACMM ทั้ง 10 ประเทศ พิจารณา
และให้ความเห็นชอบ
3. รัฐมนตรีกลาโหมประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ พิจารณาและให้ความเห็นชอบ

กท. จัดทำและเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหาร
อาเซียน และ ร่าง HCA ต่อคณะกรรมการภายใต้ พ.ร.บ.เอกสิทธิ์ฯ พิจารณา

กท. เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน และ ร่าง HCA
เสนอ ต่อคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบ และให้ กท. ออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม
ให้ผู้แทน กท. ลงนามร่วมกับ ทน.เลขาธิการ ACMM

ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาให้ ACMM มีสถานะทางกฎหมาย

ตรวจถูกต้อง

น.อ.

ร.น.

(ภาคภูมิ จารุปรกรณ์)

รอง ผอ.กรช.สอช.สนผ.กท.

๑๗/๖.๖๕

ด่วน บันทึกข้อความ

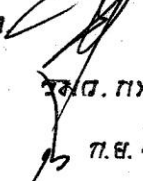
ส่วนราชการ สป. (สนผ.ภท. โทร.๐ ๒๒๒๒ ๗๘๗๑ โทร.ทหาร ๕๒๕๒๑๓๔)

ที่ ตอ.ภท.๐๒๐๗/๓๗๕๒ วันที่

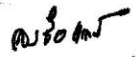
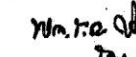
เรื่อง ขออนุมัติโครงการจัด และอัตรากำลังพล ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์
ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.ภท.)

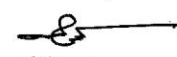
เรียน รมว.ภท.

เพื่อกรรมาพิจารณาอนุมัติในข้อ ๔.๑

พล.อ.
พล.ท.
ร.ร.ภท.
๑๗ ก.ย. ๖๔

พล.อ.
ปล.ภท.
๑๗ ก.ย. ๖๔

พล.ร.อ.
พล.ร.อ.
๑๗ ก.ย. ๖๔

พล.จ.
๑๕ ก.ย. ๖๔

ด่วน

บันทึกข้อความ

สน.ปล.กท.	๕๓๕๓
เลขรับ	๕๓๕๓
วันที่	๒๒ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลา	๑๓๐๐

ส่วนราชการ สน.ผ.กท. (สอช.สน.ผ.กท. โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๗๘๗๑ โทร.ทหาร ๕๒๕๒๑๓๔)

ที่ กท.๐๒๐๗/ ๕๗๕๖

วันที่ ๑๐ ก.ย.๖๔

เรื่อง ขออนุมัติโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพล ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.)

เรียน ปล.กท.

๑. สน.ผ.กท. ขออนุมัติโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพล ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.) เพื่อให้การปฏิบัติงานของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ กท. และ กท. สหพันธรัฐรัสเซีย ในฐานะประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทหาร (Experts' Working Group on Military Medicine: EWG on MM) ในวงรอบปี ๕๗ - ๕๙ ได้จัดทำร่างเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (Concept Paper on the Establishment of the ASEAN Center of Military Medicine) และเสนอต่อที่ประชุม รมว.กท.อาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) ครั้งที่ ๙ ณ ประเทศมาเลเซีย ให้การรับรองการจัดตั้ง ACMM โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการแพทย์ทหารระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางด้านการแพทย์ทหารในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งต่อมาที่ประชุม ADMM ครั้งที่ ๑๐ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ให้การรับรองเอกสารขอบเขตการปฏิบัติงานของ ACMM (Terms of Reference of the ACMM) ซึ่งได้กำหนดโครงสร้าง ภารกิจ ความรับผิดชอบ และการดำเนินการ ด้านงบประมาณ ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ ประเทศละ จำนวน ๓๕,๐๐๐.- ดอลลาร์สหรัฐ เป็นประจำทุกปี

๒.๒ ACMM ได้เปิดดำเนินงานอย่างเป็นทางการ เมื่อ ๗ เม.ย.๕๙ ณ พท. และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหาร ACMM ซึ่งประกอบด้วย เจ้ากรมแพทย์ทหารของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ สำหรับประเทศไทยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพบก (ศพอ.ศปอ.ทบ.) มี จก.พท. เป็น หน.ศพอ.ศปอ.ทบ. ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนของประเทศไทย ในคณะกรรมการบริหาร ACMM และมีหัวหน้าเลขานุการ ACMM ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหาร ACMM ให้มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี

๒.๓ รมว.กท. ได้กรณออนุมัติแนวทางการดำเนินงานของ ศพช.กท. เพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน ควบคุม อำนวยการ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ รวมถึงสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภารกิจ และความรับผิดชอบของ กท. สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เป็นที่บัญชาการสำหรับ รมว.กท. และที่บัญชาการสำรองของรัฐบาลในการวางแผน อำนวยการ ควบคุม สั่งการ และกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ตลอด ๒๔ ชม. โดย ศพช.กท. ประกอบด้วย ๔ ส่วนงานหลัก ได้แก่ ๑) ส่วนบังคับบัญชา (สบช.ศพช.กท.) ๒) ส่วนอำนวยการปฏิบัติ (สอป.ศพช.กท.) ๓) ส่วนสนับสนุน (สสน.ศพช.กท.) และ ๔) ส่วนประสานการปฏิบัติ (สปป.ศพช.กท.) รายละเอียดตามหนังสือ สป.ด่วนมาก ที่ ต่อ กท.๐๒๐๗/๑๑๓๘ ลง ๑๐ มี.ค.๖๓

/๒.๔ สน.ผ.กท....

๒.๔ สนม.ภท. ได้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุมในรูปแบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Teleconference: VTC) เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๐ ก.ค.๖๔, ๑๓๐๐ ณ ห้องยุทธนาธิการ ชั้น ๒ ในศาลาว่าการกลาโหม โดยมี พล.ต.พรพจน์ เมธาวุฒินันท์ ผอ.สอช.สนม.ภท. เป็นประธานการประชุมเพื่อหารือแนวทางการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ACMM รายละเอียดตาม ข่าว สนม.ภท. ที่ กท ๐๒๐๗/๒๕๖๗ ลง ๘ ก.ค.๖๔ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๔.๑ วัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ACMM โดยพิจารณารายละเอียดของร่างโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพลของ สปง.ศพอ.ภท.

๒.๔.๒ ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนจาก สป.(สนย.สนม.ภท., สกร.สนม.ภท., สอช.สนม.ภท., สปช.สนม.ภท. และ กผจ.สนม.ภท.), บก.ทท.(ยก.ทหาร, กพ.ทหาร, ศบท. และ สนพ.ยบ.ทหาร), ทบ.(ยก.ทบ., กพ.ทบ., ผกร.ศปก.ทบ. และ ศพอ.ศปก.ทบ.), ทร.(ยก.ทร., กพ.ทร., ศปก.ทร. และ พร.) และ ทอ.(ยก.ทอ., กพ.ทอ., ศปก.ทอ., พอ. และ สวบ.ทอ.)

๒.๔.๓ ที่ประชุม เห็นชอบร่างโครงสร้าง และอัตรากำลังพลของ สปง.ศพอ.ภท. และพร้อมให้การสนับสนุนกำลังพลไปปฏิบัติงานดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ให้ สนม.ภท. มีหนังสือสอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง

๒.๕ สนม.ภท. มีหนังสือขอความเห็นชอบโครงสร้างฯ ตามข้อ ๒.๔.๓ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามข่าว สนม.ภท. ด่วน ที่ กท ๐๒๐๗/๓๓๔๕ ลง ๕ ส.ค.๖๔ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นชอบ และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๒.๕.๑ ยก.ทหาร มีข้อพิจารณาว่า ร่างโครงสร้างฯ ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ ๑ กล่าวทั่วไป ตอนที่ ๒ ผังการจัด และตอนที่ ๓ อัตรากำลังพล มีความเหมาะสม จะทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินการของ ACMM เป็นรูปธรรม

๒.๕.๒ ยก.ทบ. ขอให้ทบทวนสายการบังคับบัญชา และจำนวนกำลังพลเข้าปฏิบัติหน้าที่ ACMM ในส่วนของ ทบ. โดยให้ สนม.ภท. หารือกับ ทบ. โดยตรง ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณด้านสิทธิกำลังพล และงานด้านธุรการของกำลังพลที่อาจต้องแปรสภาพเป็นองค์กรในรูปแบบอื่นๆ ภายใต้สำนักเลขาธิการอาเซียน

๒.๕.๓ ยก.ทร. และ ยก.ทอ. มีข้อพิจารณาว่า ร่างโครงสร้างฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้องตามแนวทางที่ผู้แทน ยก.ทร. ได้เสนอแนะในห้วงการประชุมฯ ตามข้อ ๒.๔

๒.๕.๔ กพ.ทหาร, กพ.ทร. และ กพ.ทอ. มีข้อพิจารณาว่า ร่างโครงสร้างฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้อง โดย กพ.ทหาร ขอให้เพิ่มเติมตำแหน่ง รองผู้อำนวยการส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม และให้ทำหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ อีกตำแหน่งหนึ่ง

๒.๕.๕ ศพอ.ศปก.ทบ. มีความต้องการกำลังพลสำหรับปฏิบัติงานในฝ่ายปฏิบัติการ สปง.ศพอ.ภท. จำนวน ๔๓ อัตรา รายละเอียดตามเอกสารความคิดเห็นของ บก.ทท. และเหล่าทัพ ที่แนบ

๒.๖ สนม.ภท. ได้พิจารณาดำเนินการปรับปรุง และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่างๆ ตามข้อ ๒.๕ ตลอดจนประสานรายละเอียดการดำเนินการตามข้อเสนอของ ยก.ทบ., กพ.ทหาร และ ศพอ.ศปก.ทบ. เรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดทำร่างโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพลของ สปง.ศพอ.ภท. รายละเอียดตามร่างส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม ที่แนบ โดยมีสาระสำคัญ สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

/๒.๖.๑ หลักการ...

๒.๖.๑ หลักการและเหตุผล เพื่อให้ กท. มีหน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแล การดำเนินงานความร่วมมือ ด้านการแพทย์ทหาร ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาของ ACMM ให้เป็นไปตาม นโยบายที่ประชุม ADMM ตลอดจนประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานในกรอบความร่วมมือ ด้านการแพทย์ทหารของ ACMM เกี่ยวกับการฝึกร่วม/ผสม ประชุมร่วมและการปฏิบัติการทางการแพทย์ทหารอื่นๆ ร่วมกับ สป., บก.ทท., ทบ., ทร. และ ทอ. และมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ ACMM ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าเลขาธิการศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนในจำนวนที่เหมาะสม

๒.๖.๒ ชื่อหน่วย ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม ใช้คำย่อว่า “สปง.ศพอ.กท.”

๒.๖.๓ ภารกิจ มีหน้าที่อำนวยการ และกำกับดูแลการดำเนินงาน และประสานงานกับ บก.ทท. และเหล่าทัพ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของ ACMM รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติ และ ปัญหาข้อขัดข้อง โดยมีผู้อำนวยการส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (ผอ.สปง.ศพอ.กท.) เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒.๖.๔ การแบ่งมอบ เป็นส่วนราชการขึ้นตรง ส่วนอำนวยการปฏิบัติ ศูนย์บัญชาการ กระทรวงกลาโหม (สอป.ศบช.กท.)

๒.๖.๕ การจัดส่วนราชการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายประสานภารกิจ และ ฝ่ายปฏิบัติการ

๒.๖.๖ อัตรากำลังพล รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๖ อัตรา (พล.ต., พล.ร.ต., พล.อ.ต. ๒, พ.อ.(พ.), น.อ.(พ.) - ร.ต. ๓๖ และ จ.ส.อ., พ.จ.อ., พ.อ.อ. - ส.ต., จ.ต. ๑๘)

๒.๖.๗ ขั้นตอนการดำเนินการ

๒.๖.๗.๑ จัดตั้ง สปง.ศพอ.กท. เพื่อปฏิบัติการกิจในลักษณะหน่วยเฉพาะกิจ ในห้วง ๑ ต.ค.๖๔ - ๓๐ ก.ย.๖๖

๒.๖.๗.๒ ขอรับการสนับสนุนกำลังพลจาก สป. จำนวน ๗ นาย, บก.ทท. จำนวน ๒ นาย, ทบ. จำนวน ๔๓ นาย, ทร. จำนวน ๒ นาย และ ทอ. จำนวน ๒ นาย ปฏิบัติหน้าที่จำนวน ๒ ผลัด ผลัดละ ๑ ปี โดยแจ้งรายชื่อผลัดที่ ๑ (๑ ต.ค.๖๔ - ๓๐ ก.ย.๖๕) ให้ สนผ.กท. เพื่อพิจารณาขออนุมัติบรรจุ กำลังพลปฏิบัติงานใน สปง.ศพอ.กท.

๒.๖.๘ ที่ตั้ง กำหนดให้ สปง.ศพอ.กท. มีที่ตั้งชั่วคราว ณ ACMM โดย ทบ. สนับสนุน สถานที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณ ชั้น ๔ พบ. ในระหว่าง ๑ ต.ค.๖๔ - ๓๐ ก.ย.๖๖

๓. สนผ.กท. พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างโครงสร้างการจัด และอัตรากำลังพล ของ สปง.ศพอ.กท. อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของ ศบช.กท. ตามข้อ ๒.๖ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างการจัดทำเอกสาร HCA จะช่วยให้การปฏิบัติการกิจของ ACMM ในระยะเปลี่ยนผ่านปี ๖๔ - ๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งสามารถ ดำเนินการวางแผนรองรับการปฏิบัติงานในระยะต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายให้ ACMM สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะองค์กรของอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ภายใน ต.ค.๖๖ และการจัดตั้ง สปง.ศพอ.กท. จะเปิดโอกาส ให้กำลังพลจาก สป., บก.ทท., ทร. และ ทอ. ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินการ ซึ่งจะทำให้ กท. สามารถบริหารจัดการ ACMM ได้อย่างบูรณาการ และปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

/๔. ข้อเสนอ...

- ๕ -

๔. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการดังนี้

๔.๑ เห็นชอบร่างโครงการจัด และอัตราค่าจ้างพล สปง.ศพอ.กท. ตามการพิจารณาในข้อ ๓

๔.๒ เมื่อได้รับอนุมัติตามข้อ ๔.๑ แล้ว ขอความกรุณา รอง ปล.กท. ลงชื่อในหนังสือเสนอ บก.ทท.

และเหล่าทัพ ที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อกรุณานำเรียน รมว.กท. พิจารณาอนุมัติในข้อ ๔.๑

พล.อ. พ. พรรณ คงชัย

(พงษ์สวัสดิ์ พรรณจิตต์)

ผอ.สนผ.กท.

พ.อ.ร.อ. พ. พล. ร. ๑๐
ร. ๑๐๑๐.๑๕
๑๐ ๑๕/๖๕

- ร่าง -

ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.)

ตอนที่ ๑ กล่าวทั่วไป

๑. ภารกิจ: มีหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแล การดำเนินงานความร่วมมือด้านการแพทย์ทหารของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้เป็นไปตามนโยบายที่ประชุม รมว.กท.อาเซียน

๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการอาเซียน กท. ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ ควบคุม และกำกับดูแล การดำเนินความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร ของกรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย

๑.๓ ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานในกรอบความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน เกี่ยวกับการฝึกร่วม/ผสม ประชุมร่วม และการปฏิบัติการทางการแพทย์ทหารอื่นๆ ร่วมกับ สป., บก.ทท., ทบ., ทร. และ ทอ.

๑.๔ เสนอชื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย โดยความเห็นชอบของ รมว.กท.

๑.๕ เสนอแนะ และเป็นฝ่ายอำนวยการให้กับ กรรมการบริหารศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ฝ่ายไทย

๑.๖ จัดกำลังพลและสิ่งอุปกรณ์ รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ให้เป็นไปตามผลการประชุม รมว.กท.อาเซียน และข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน รวมทั้งข้อตกลงและกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๗ ปฏิบัติภารกิจตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. การแบ่งมอบ: เป็นส่วนราชการขึ้นตรง ส่วนอำนวยการปฏิบัติ ศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม (สอ.ศบช.กท.) มีผู้อำนวยการส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (ผอ.สปง.ศพอ.กท.) เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓. การแบ่งมอบส่วนราชการและหน้าที่: ดังนี้

ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.) ประกอบด้วย ๓ ฝ่าย ดังนี้

๓.๑ ฝ่ายอำนวยการ สปง.ศพอ.กท. มีหน้าที่

๓.๑.๑ อำนวยการ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ สปง.ศพอ.กท.

๓.๑.๒ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านธุรการของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

๓.๑.๓ การดำเนินการเกี่ยวกับเงินอุดหนุนประจำปี และงบประมาณตามโครงการ Project-Based

Programme ของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

/ ๓.๒ ฝ่ายประสานภารกิจ ...

๓.๒ ฝ่ายประสานภารกิจ สป.ศพอ.กท. มีหน้าที่

๓.๒.๑ ประสานงานกับ บก.ทท. และเหล่าทัพ ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ สปง.ศพอ.กท.

๓.๒.๒ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์แพทยทหารอาเซียน

๓.๓ ฝ่ายปฏิบัติการ สปง.ศพอ.กท. มีหน้าที่

๓.๓.๑ รายงานผลการปฏิบัติ และปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ รวมทั้งเสนอความต้องการทางธุรการของศูนย์แพทยทหารอาเซียน ให้กับ สปง.ศพอ.กท. เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ ศูนย์แพทยทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM) อีกหน้าที่หนึ่ง ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าเลขาธิการศูนย์แพทยทหารอาเซียน

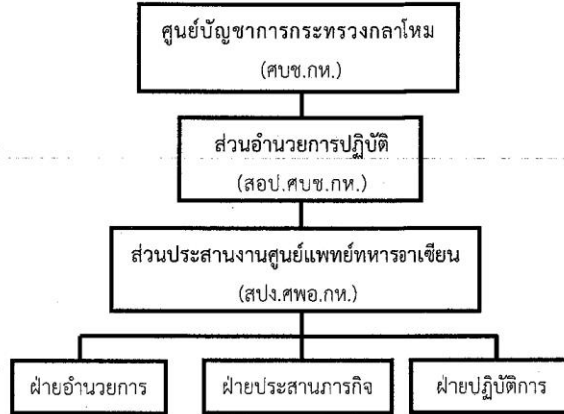
๔. ตอนเพิ่มเติม

ตอนที่ ๒ ผังการจัด

ตอนที่ ๓ อัตรากำลังพล

ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.)

ตอนที่ ๒ ฝั่งการจัด

- ๔ -

ส่วนประสานงานศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน กระทรวงกลาโหม (สปง.ศพอ.กท.)

ตอนที่ ๓ อัตรากำลังพล

ลำดับ	ตำแหน่ง	อัตรา	ชั้นยศ	หมายเหตุ
๑.	ส่วนบังคับบัญชา ผอ.สปง.ศพอ.กท.	๑	พล.ต., พล.ร.ต., พล.อ.ต.	(๑)
๒.	ฝ่ายอำนวยการ สปง.ศพอ.กท. หน.ฝ่ายอำนวยการ	๑	พ.อ.(พ.) - พ.อ., น.อ.(พ.) - น.อ.	(๒)
๓.	น.ฝ่ายอำนวยการ	๖	พ.อ. - ร.ต., น.อ. - ร.ต.	(๓)
๔.	ส.ฝ่ายอำนวยการ	๒	จ.ส.อ. - ส.ต., พ.จ.อ. - จ.ต., พ.อ.อ. - จ.ต.	(๓)
๕.	ฝ่ายประสานภารกิจ สปง.ศพอ.กท. น.ฝ่ายประสานภารกิจ	๔	พ.อ. - ร.ต., น.อ. - ร.ต.	(๔)
๖.	ฝ่ายปฏิบัติการ สปง.ศพอ.กท. หน.ฝ่ายปฏิบัติการ (หัวหน้าเลขานุการ ACMM)	๑	พล.ต., พล.ร.ต., พล.อ.ต.	(๕)
๗.	เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ	๔๑	พ.อ.(พ.) - ร.ต., น.อ.(พ.) - ร.ต. จ.ส.อ. - ส.ต., พ.จ.อ. - จ.ต., พ.อ.อ. - จ.ต.	
รวมอัตรากำลังพลปฏิบัติงานทั้งสิ้น		๕๖		

หมายเหตุ :

- (๑) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๑ นาย
 (๒) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๑ นาย
 (๓) บรรจุกำลังพลจาก สป. จำนวน ๕ นาย (น.ฝ่ายอำนวยการ ๓ นาย และ ส.ฝ่ายอำนวยการ ๒ นาย),
 บก.ทท. จำนวน ๑ นาย, ทร. จำนวน ๑ นาย และ ทอ. จำนวน ๑ นาย
 (๔) บรรจุกำลังพลจาก บก.ทท. จำนวน ๑ นาย, ทบ. จำนวน ๑ นาย, ทร. จำนวน ๑ นาย และ ทอ. จำนวน ๑ นาย
 (๕) บรรจุกำลังพลจาก ทบ. จำนวน ๔๒ นาย
 กำหนดให้ สปง.ศพอ.กท. มีที่ตั้งชั่วคราว ณ ACMM โดย ทบ. สนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก
 บริเวณ ชั้น ๔ ทบ. ในระหว่าง ๑ ต.ค.๖๔ - ๓๐ ก.ย.๖๖

ตรวจถูกต้อง

น.อ.

ร.น.

(ภาคภูมิ จารุปรกรณ์)

รอง ผอ.กรช.สอช.สนผ.กท.

พ ก.ย.๖๔

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี พรพจน์ เมธาวุฒินันท์
วัน เดือน ปีเกิด	๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๐
การศึกษา	การศึกษาก่อนเข้ารับราชการ - โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ รุ่นที่ ๓๘ - เตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๗ การฝึก/ศึกษาหลังเข้ารับราชการ - โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (หลักสูตรหลักประจำ) รุ่นที่ ๗๘ พ.ศ.๒๕๔๓ - หลักสูตรปริญญาโท ศิลปศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พ.ศ.๒๕๔๙ - หลักสูตร การบริหารจัดการด้านการพัฒนาประเทศ สหรัฐอเมริกา พ.ศ.๒๕๕๑ (IDMC USA 2009)
ประวัติการทำงานโดยย่อ	- ผู้อำนวยการกองอาเซียน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ - ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน สำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ - รองผู้อำนวยการสำนักงานอาเซียน สำนักนโยบาย และแผนกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ - ผู้อำนวยการสำนักงานอาเซียน สำนักนโยบายและแผนกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๔
ตำแหน่งปัจจุบัน	- ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม